

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTAN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A német pocsolya.

Budapest, július 17.

Az Eulenburg-perben ma nevezetes esemény történt. A herceg kezelő orvosainak javaslatára Isebiel főügyész beleegyezésével ma a tárgyalást bizonytalan időre elnapolták. Egy időre tehát le fog tűnni a napirendről mindaz a piszok, amit ez a per napfényre hozott. Sőt Eulenburg herceg oly beteg, hogy talán a lehetősége is megszűnik a tárgyalás megismétlődésének s talán előbb hal meg, mintsem a bírói ítélet elhangozhatnék. A per tehát eddig befejezést nem nyert és meglehet, hogy nem is fog egyáltalán nyerni, de ez mit sem változtat azon, hogy a civilizált világ megalkossa a véleményét nemcsak Eulenburg hercegről, hanem az egész porosz közállapotról és Vilmos császár udvaráról.

Nem minden alap nélkül lehet mondani, hogy másutt ez a per egyáltalán meg sem indulhatott volna. Nem azért, mert a modern büntetőtörvénykönyvek büntetlenséget biztosítanak mindenki szá-

mára, aki akár mint vádlott, akár mint tanu hamisan esküdött, feltéve, hogy az igazság megvallásával magát büntetendő cselekményével vádolná. Nem is azért, mert az uralkodók hasonló esetben, ha olyan magas állásu urról volna szó, mint Eulenburg herceg, aki egy időben a császár után az első ember volt hazájában, befolyásra, tekintélyre, hatalomra, pertörési felségjogukkal élnének s ezzel a bünvádi eljárás megindítását kizárnák, hanem azért, mert képzelhetetlen még egy állam, ahol ez az egész eset úgy, ahogy az Poroszországban lejátszódott, megtörténhetnék.

Nem mondjuk, hogy a homosexualitás egyenesen a poroszok büne, valószínű, hogy épp úgy el van terjedve más országban is, hisz az, mint nagyon tekintélyes fiziologusok és orvosok kimutatják, inkább betegség, mint bűn. De akár bűn, akár betegség, elképzelhetetlen, hogy egy olyan ember, kiről köztudomásu ez, mint volt Eulenburg hercegről, évtizedeken keresztül a politikai és társadalmi életben elhatározó befolyást gyakorolhasson, hogy a császár privát barátságával tüntesse ki, hogy kancellárokat és nagyköveteket buktathasson és nevezetessen ki. És egyenesen Vilmos császár a hibás, hogy ez megtörténhetett. Hisz már tíz év óta a verebek is csiripelték ezt Eulenburg hercegről és lehetetlen, hogy Vilmos csá-

szár, aki egész spion-hadat tart fenn, hogy mindenről első forrásból értesüljön, s akinek udvara az intrikák és besugások egész labirintusa, ezt már rég nem tudta volna. S mégis megtörténhetett, hogy tavaly a liebenbergi kastélyban majdnem megbukott Bülow birodalmi kancellár, mert Eulenburg hercegnek utjában volt.

Vilmos császárnak tudnia kellett arról, hogy a közvélemény mit tud Eulenburg hercegről. De az ő dölyfös nagyozolása nem engedte meg, hogy barátja, bizalmasa, gyermekkori játszótársa a közvélemény nyomásának áldozatául essék. Hasonló vád, mint Eulenburg herceg ellen, négy év előtt Angliában is elhangzott egy nagy befolyásu államférfiu ellen és Edvard király azonnal eltávolította az illetőt udvarából, más országban az uralkodó ugyanilyen vád miatt saját testvérét száműzte falusi birtokára, s elérték ezzel, hogy azok a szerencsétlenek minden botrány és az erkölcsi halál minden kinja nélkül vonulhattak félre. Ha Vilmos császár is többre becsülte volna a közvéleményt, mint amennyire becsüli s ilyen beteg vagy bűnös embernek nem enged döntő befolyást birodalmának közügyeiben, Németország is, Vilmos császár is, s az egész német vezető társadalom egy súlyos vereséggel kevesebbet szenvedett volna.

A tekintetes urfi.

Irta: Garvay Andor.

(Utánnomás fillos.)

I.

Mikor az öreg Mihály kocsis Bágyony Sándort legelőször röpitette ki a parádés sárgákkal a stációra, hogy a gőzös elvigye kis urát arra az égenivaló Pestre, első éves jogásznak, bizony nem gondolta volna, hogy a tekintetes urfiból ezimzetes miniszteri fogalmazó korára olyan blazirt, mosolytalan férfiu legyen, aminő pedig valójában lett.

Az embernek szinte a szive facsarodik el, ahogy ott látja őt komor némaságba veszte, a nagy állótükör előtt a nyakkendőjét kötni. Azon a halvány, nemes férfiarcon a keserű érzések egész skálája vibrál keresztül.

Ez idő szerint Bágyony Sándor a minisztériumba készül, de nyugodt lélekkel mondhatom, hogy nagyobb kedve lenne azt a bizonyos közsímet és hagyományos ólomgolyót az agyába röpiteni, mint hivatalba menni.

Teljesen érthetetlen is előttem, hogy ebben a szörnyű lelkiállapotban miként gondolhatott hívságos anyagi dolgokra. Tény azonban az, hogy elmenőben beszólt még a konyhába a szobalánynak:

— Juczi! — kérdezte siri hangon. — Menynyi jár a puczerájosnak?

— Két forint tizenöt krajczár, urfi, kérem! — felelte a szolgálatrakész czicza hirtelen kipöndörödvé az előszobába.

— Jó. Estére hozza haza a gallérjaimat és utközben vegyen egy friss fehér krizanthémet is. Itt a pénz!

Nem malicziából idéztem ezt a párbeszédet, pusztán csak a Bágyony Sándor lelki erejének jellemzésére. A legtöbb ember ugyanis képtelen lenne tragédiával a lelkében, puczerájos számlákról gondoskodni.

Bágyony Sándor azonban igen. Ő tud az idegeinek és a szívének parancsolni, a kiváltságos lények mindent lebiró heroikus akaratával. Pedig a tragédiája igazi tragédia volt.

Ugy történt a dolog, hogy Szentkereszthyék tegnap délután Gerbeaudnál teáztak. Bágyony Sándor természetesen szintén velük volt. A fizetésnél aztán Szentkereszthy Ella meglátta a Sándor új krokodilbőr tárczáját és mindenáron meg akarta nézni. Sándor gyanútlan szívvel, készségesen nyult a tárczája után, hogy megmutassa. A dologból azonban egész váratlanul katasztrófa lett.

A tárczából ugyanis egy félreérthetetlenül illatos, lilaszínű kis levélke hullott a márványasztalkára...

A következő pillanatok rettenetesek voltak. Ella fagyos nyugalommal tolta el magától a tárczát és úgy kapta vissza a kezét, mintha eleven parázsba nyult volna. A Sándor arcszíne pedig ugyanakkor másodpercenként változott, a legszebb, lángoló karmazsinvörös és a fakó ólomszürke összes színárnyalatai között.

Nem akarom tulságosan színezi a dolgokat, hát csak úgy egyszerűen megemlítem, hogy Ella minden magyarázattal szemben érzéketlen maradt s a bucsuzásnál is úgy intézte a dolgot, hogy kezet se kelljen nyújtania Bágyonynak.

Egy hideg fejbiczentéssel lezárta az összes aktákat.

Igy álltak a dolgok tegnap. Reggelre kelve azonban valami kis reménység mégis támadha-

tott a Bágyony Sándor lelkében, mert még egy utolsó kísérletet próbált a közeledésre. Déli tizenkét órakor papot-csapot, hivatal-tanácsost faképnél hagyott és kresztülvágtatva a hidon, a legelső virágkereskedésből egy kazal gyöngyvirágot küldött fel Szentkereszthyékhez. Aztán beült egy közeli kávéházba és remegő szívvel várta vissza a vörössapkás parlamentáirt.

Nem sokáig kellett várakoznia. A bizalmiférfiu egy rövid félórán belül jelentkezett — a bokrétaival együtt...

Bágyony Sándor roskadozva, öreges léptekkel vánszorgott haza és halavány arczát a tenyerébe temetve, némán süppedt bele egy karosszékebe.

A drámai csönd azonban nem tarthatott soká, mert egyszerre nagy zörejjel kivágódott az ajtó és a tudvalévő Juczi szobalány pergő szóval jelentette:

— A gallérokat nem hozhattam haza, urfi kérem, mert csak holnap lesznek készen!

Bágyony Sándor keserűen legyintett egyet. — Ne is hozza, Juczi! Nem kell nekem már több gallér ebben az életben...

A Juczi leányzó szíve pedig szörnyen elfacsarodott erre a beszédre s egyszerre pityergősre válva, nagy nyelések között szipogta:

— Jésszusom, urfi! Hát... hát... izé... a pénzzel mi legyen?

És siri hangon felelt Bágyony Sándor az együgyü kérdésre:

— Magának adom...: fegyve el emlékebe...

II.

Az ülésnek elsőrangú szenzációja lett. Bágyony Sándor interpellált; még pedig olyan

De mi történt? Mikor Harden vádja elhangzott, Harden bíróság elé került. Mikor a bíróság felmentette, új bíróságot delegáltak, amelyet úgy állítottak egybe, hogy Hardent feltétlenül elítélje. Már ez sem fordulhatott volna elő más civilizált országban. De a császár mindent tehet, mert neki még a bírói függetlenségénél is az ítélet szentségénél is előbbre való, hogy tábornokainak és udvari embereinek jó hírét védje akkor is, mikor harmincz tanu vonul fel ellenük. S egy müncheni bíró kellett, ki ne hagyja magát eltántorítani, mert reá Vilmos császárnak ingerenciája nincs.

S mi volt az eredmény? Nem örvendetes sem Németországra, sem a császárára. Kisült, hogy a tábornoki kar, az arisztokrácia, az udvar, a politikai élet vezető körei szaturálva vannak olyan emberekkel, mint Eulenburg. Hogy hatalmas kottériák összetartásának képezi ez a perverz barátság az összekötő kapcsát, hogy szűdületes karriereket csináltak az állami életben egyesek csak azon a réven, mert nagy befolyású beteg emberek szenvedélyének szolgálatába szegődtek s hogy sok vagyon és sok meg nem érdemelt kitüntetésnek volt ez a forrása, szóval, hogy az egész porosz vezető társadalom egy mocsár, egy dzsungli, a melyben undok szörnyek élnek és gyakorolnak hatalmat.

A német középosztályra nem esik árny mindebből. Az egészséges, iparkodó, munkás Németországot a kontinens első államává tette. De kisült, hogy a dőlős porosz arisztokrácia, amelynél az ember csak a bárónál kezdődött, sohasem átalta leszállni a köznép közé, ha olyan szándék vezette, mint Eulenburgot. Minden régi társadalomban az arisztokrácia elpuhul, elkorcsosul, de a porosz arisztokrácia ennek az erkölcsi züllésnek egy év óta olyan képét nyuj-

totta, amelyhez fogható csak a régi római császárság utolsó éveiben találunk. S ez az, amiért, ha még annyi hajót épít is a császár és még annyi katonát tart is fegyverben, az erős, egészséges, s érzéseiben és szenvedélyeiben emberi Angliával a versenyt fel nem veheti.

Budapest, július 17.

Az alkotmánypárt-körből. Az alkotmánypárt klubjában a pártkör tagjai, már csak azon szívélyes viszonyból fogva is, mely a pártkör életében uralkodik, sűrűn megfordulnak a nyári szünet alatt. Hogy a parlamenti szünet ideje alatt módot és alkalmat adjanak az egymással való találkozásra, elhatározták a Budapesten időző párttagok, tekintettel az időnként a vidékről felránduló párttagokra is, hogy a parlamenti szünet alatt hetenként kétszer, kedden és pénteken, az esti órákban a pártkör helyiségeit fel fogják keresni. Az első ilyen összejövetel ma volt. Az est folyamán a pártkörben a zalkotmánypártiak tagjai közül igen sokan megfordultak.

A szerb egyházi kongresszus. Ujvidéken a város törvényhatósági bizottsága Balla Aladár főispán elnöke alatt tartott közgyűlésen elhatározta, hogy a karlócai patriarkaválasztás királyi biztosává kinevezett Günther Antal igazságügyminisztert Ujvidéken keresztülutaztatásban ünnepélyesen fogja fogadni. Az ünnepélyes fogadtatás és üdvözlés módzatainak megállapítására a törvényhatóság bizottságot küldött ki.

Szerb radikális körökből Karlovczáról a következőket jelentik: A horvátországi szerb önálló párti körében, amely szövetkezve a régebben uralkomon volt szerb liberális párt maradványával és a mely a kongresszusi kisebbséget s egyúttal az ellenzékét is alkotja, erősen tartja magát az a hír, hogy a július 28-ára összehívott szerb egyházi kongresszus nem a metropoliai egyháztanács részéről felterjesztett napirendet fogja üléseiben tárgyalni, hanem egyedül és kizárólag csakis patriarkaválasztás megejtésére lesz hivatva. A kongresszusi többség, vagyis a szerb radikális párt körében ezt lehetetlennek tartják, mert ez nemcsak a szerb autonómiai szabályzattal, hanem a kongresszusi szervezettel is ellenkezik, mert ezek értelmében a kongresszus egyedül hivatott napirendjének megállapítására. Báró

Bánffy Dezső volt miniszterelnök 1897-ben megkísérelte a kongresszus napirendjét oktroyálni, azonban sikertelenül, mert az akkori kongresszus párttekinet nélkül, egyhangulag tiltakozott ez ellen, mire a kongresszust elhalasztották, majd pedig feloszlatták. A szerb radikális párt vezetők kizártnak tartják, hogy a koalíciós kormány hasonló eljárást kövessen és a híreszteléseket csak az ellenzék jámbor óhajának minősíti.

A horvátok passzivitása.

— A horvátországi helyzet. —

Budapest, július 17.

A horvátországi, különben sem nagyon tiszta politikai helyzetet most már a horvátok passzivitásának kérdése is komplikálja. Supiló Ferencz Delnicén tartott beszámoló beszédében vetette fel azt a tervet, hogy a horvát országgyűlés ne küldjön ezentul képviselőket a magyar országgyűlésre.

Zágrábi hírek most arról számolnak be, hogy ez a terv nem is új. Igaz, hogy Supiló az eszmével csak most lépett a nyilvánosság elé, a horvát-szerb koalíció mértékadó köreiből azonban arról biztosítanak, hogy Supiló e kérdést már ez évi márczius havában a koalíció vezető emberei előtt kezdeményezte és hogy ez eszme, mint jó taktikai eszköz, beható mérlegelés tárgyát képezte. Határozatot csak azért nem hoztak, mivel a horvát országgyűlést elnapolták és így erre vonatkozólag az országgyűlés határozatot nem is hozhatott volna. Most, hogy a kérdés ismét szőnyegre került, a horvát politikusok újból élénken foglalkoznak vele. Általános az a nézet, hogy a csehek absztinenciapolitikája Horvátországra példa gyanánt nem alkalmazható, mivel Magyarország és Horvátország között a közjogi viszony egészen más, mint Csehország és Ausztria közt. Horvátországban nincsen szó direkt választásokról, hanem — így mondják — „delegátusok” kiküldéséről és ha a horvát országgyűlés úgy határozna, van több eszköz is arra, hogy elérjék azt, hogy Horvátországnak egyáltalában ne legyen többé képvisellete a magyar országgyűlésen. Az eszme a horvát nép előtt rokonszenves és népszerű. Ha a horvát-szerb koalíció ezzel a jelszóval a választók elé lép, akkor valóban nincs más jelszó, melyet vele szembe lehetne állítani.

A kérdés ma még tisztán akadémikus jellegű,

kényes kérdésben, amiben a kormány nem adhatott megnyugtató feleletet.

És éppen ebben volt a dolog szenzációja. Mert tiszta öngyilkosság volt az, amit az az ember elkövetett. Minden erejét, minden ékes-szólását harcra vitte, hogy megbuktassa azt a kormányt, amelyik őt valósággal dédelgette mindig. Kinevezte a párt eszének, kikiáltotta nagyrahitott, zseniális államférfiúnak, szóval a legszebben egyengette az utját az államtitkárság felé.

No és most egyszerre kapja magát ez az esztelen ember és egy oldalvágással csaknem katasztrófát csinál.

A szakminiszter helyett maga a miniszterelnök állott fel, hogy az orvul iött kegyetlen csapást parirozza. De az avatott kéztől jövő támadással szemben ez a szűdületesen nagy diplomata-spadassin is éppen csak annyit birt elérni, hogy a dőlős nem lett azonnal halálos.

A mérkőzésben azonban kétségtelenül Bágyony maradt fölüli. A nap sikere az övé volt. Megmutatta, hogy milyen ellenfél lehet belőle. De kétségtelen az is, hogy a becéző jóindulatot bizonyos helyeken eljátszotta.

Mikor a miniszterelnök beszéde után, az ellenzék tapsviharában kijelentette, hogy a választ nem veszi tudomásul, a kegyelmes ur a kaszinói padok felé fordulva legyintett egyet.

Ez azt jelenti, hogy az az ur nem megbízható ember! El van intézve.

Ülés végén zibongva, hangos vitatkozással tolongtak ki a képviselők az ülésteremből.

Természetesen mindenki a Bágyony interpellációjáról beszélt. Bágyony maga azonban egy ideig még ott maradt az ülésteremben és kipirult arccal magyarázta a maga álláspontját egy kis csoport közepén.

Az újságírók is ott tolongtak körülötte s a kérdések egész áradatát zudították a fejére.

— Kilép, képviselő ur?

— Természetesen! A konzekvenciákat le kell vonnom magamra nézve.

— És mi a szándéka aztán?

— Ellenzékbe megy?

— Azt most még nem tudom.

— De hát mire vár még?

— Nem várok semmit . . .

— No azt okosan teszi, képviselő ur! — dörmögte közbe egy deresfejú, enés kinézésű újságíró.

Bágyony megütődött. Nem volt szokva a hanghoz.

— Hogy érti ezt? — kérdezte fölcattanva; aztán be sem várva a választ, szinte indulatosan tette utána:

— Csak nem hiszi tán, hogy a kormány a kritika jogát is elveheti a képviselőtől?!

Az újságíró fölvent a vállát és fölényes gunnyal felelte:

— Jogokat nem vehet el a kormány, képviselő ur, de karrierteket igen. Majd meg fogja látni.

— Hát meg fogom látni! Lehet, hogy nem lesz belőlem semmi; „Senki” azonban nem akarok lenni semmi áron.

Jól megnyomta azt a szót, hogy „senki”, aztán sarkon fordult és otthagya a társaságot.

Valaki a képviselő urak közül félhalkan utána szólt:

— Pozőr!

A gyomorhajos újságíró azonban egész hangosan mondotta:

— Egy akad az egész csúrhében valamit érő és az véletlenül — becsületes . . .!

Ahogy Bágyony Sándor kilépett a folyo-

sókra, egyenesen a miniszterelnökkel találta magát szemközt.

A találkozás legelső pillanatában mind a két urnak az arca olyanféle mosolygásra fordult, mintha savanyu almába haraptak volna.

A miniszterben azonban hamarosan felülke-rekedett a bécsi iskola és ártatlan bonhomióval kérdezte:

— No! Hát te még itt vagy?

Bágyony azonban egy csöpp kedvet sem érzett a kedélyeskedéshez és meglehetősen iromba őszinteséggel válaszolt:

— Ugy hiszem, nagyon kevésbé érdekel az téged e pillanatban, kegyelmes uram, hogy itt vagyok-e még, vagy sem. Sőt valószínűleg azt se igen nagyon vennéd te a szivedre, ha történetesen Patagóniában, vagy valahol a Kongóban volnék . . .

A miniszterelnök egy hosszú pillanatig némán vizsgálta Bágyonyt a szivarja mellől, aztán jól meghangsúlyozva minden szótagot, perfid, kellemetlen orrhangon kérdezte:

— Ah ugy? Hát aprehendálunk!

— Én nem aprehendálok, csak őszinte vagyok, ha nincs jókedvem.

— Hát pedig nincs igazad. A neheztelésre nekem vón okom. Fölpiskáltál egy lehetetlen kérdést a Ház színe előtt, pedig te tudni szoktad mindig, hogy mit csinálsz.

— Mindig!

— Miért nem szóltál hát a klubban?

Bágyony észre se vette, hogy erre a szóra annak rendje és módja szerint dühbegurult.

— Eh, ugyan kérlek, az a klub! A klubban körülbástyázzátok magatokat a hűségességekkel, a Házban nem vagytok soha diszponibílek, mert a megbeszéléshez nyugalom-kell, a folyosón

mivel a horvát-szerb koalíció dacára annak, hogy tagjainak többsége a kérdéssel rokonszenvez, érdemlegesen még nem foglalkozott az eszmével. Supiló kedden Zágrábban időzött és egy hozzá intézett bizalmas kérdésre azt válaszolta, hogy ő az absztinencia és a képviselőküldés megtagadásának kérdését szándékosan már most vetette fel a nyilvánosság előtt, mivel a Horvátországban fejlődő viszonyok már most kényszerítik a horvát politikusokat, hogy erre gondoljanak. Egy olyan országgyűlésen — mondá Supiló — melyen alaptörvényünket megsértik és egész akciónkat megsemmisítik, Horvátországnak, nézetem szerint, nincs többé mit megvédeni, nincs mit keresnie. Magyarországhoz való viszonyunkat egész új alapon kellene szabályoznunk, hogy sem majorizálásnak, sem kijátszásnak kitéve ne legyünk.

A bán körutazása alkalmából rendezett ülések miatt több helyen megindult a hatósági vizsgálat. Mint zágrábi tudósítónk táviratozza, tegnap Noviban egy pénzügyőr feleségét tízenegynapi, a leányát nyolcz napi elzárásra ítélték, mert megabuzogolták báró Rauch Pált. Számos férfit és nőt, köztük szállóban lakó idegeneket egy vagy többnapig fogházzal sújtottak. Klin községbe ma délelőtt érkezett a vizsgálóbíró a vizsgálat megejtése miatt, hogy kikutassa, vajon igaz volt-e az a hír, hogy a bán automobilját ott kövekkal hajigálták meg vagy sem és ha igaz, kik voltak a tettesek.

A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága hétfőn délután négy órakor ülést tart, amelyen a banyavcsics polgármesternek, a jogpárt tagjának, ják tárgyalni. A horvát koalícióban lévő haladók és horvát jogpártiak között ugyanis ismét kiütött a sajtóharca. Az egyenetlenkedésre a károlyvárosi események adtak okot, amelyek következtében Banyavcsics polgármesternek, a jogpárt tagjának állásából távoznia kellett; sőt még meghatványozta a zavart a pozsegi botrány is, amely szerint több gimnáziumi tanuló elhatározta, hogy áldozás után az osztályt kiköpi és lábbal tiporják meg. Az egyik diák ezt tényleg meg is tette, amiből természetesen nagy botrány támadt. Banyavcsics ellen a haladók sajtóorgánumai intéztek heves támadást, viszont Banyavcsics a jogpárt lapjaiban válaszként hasonló erős hangon. A Hrvatska ezenkívül a pozsegi botrányt is szóvá tette s a haladókat vádolta meg azzal, hogy erköletelen cikkeikkel megrontják az ifjúság lelkét. Szóval a horvát-szerb koalícióban nagy az egyetértés.

A horvát-szlavon evangélikus konvent tanácsa tegnap gyűlést tartott, amelyben többek között elhatározták, hogy a normatívumnak a lelkészek és tanítók választására vonatkozó intézkedései ellen, amelyek alapján csak azok a jelöltek kerülnek választás alá,

akik magyaroknak vallják magukat, a leghatározottabban protestálnak. Éppen úgy tiltakoznak a személyi normatívum azon intézkedései ellen, hogy azok a papok, akik a magyar templomok területéről eltávoznak, nyugdíjjogosultságukat elvesztik. A konvent végül azt a határozatot hozta, hogy egy önálló horvát szeniorátus felállítását fogja sürgetni.

Karlóczáról közlik a következőket: Pár hét előtt Karlóczán járt Gyorgyevics Vladan, ki Obrenovics Milán néhai szerb király idejében miniszterelnök volt és a királynak egyik legbensőbb barátja. Gyorgyevicsot, mint a balkán politika hívét ismerik. Karlóczán tartózkodása alatt Pribicevics Szvetozár, a Srbobrav főszekerestőjének és a szerb önálló párt egyik vezérének öcsésével konferált. A titkos konferálás azonban nyilvánossá vált és a szerb politikai körökben nagy feltűnést keltett. Kiderült ugyanis, hogy a megbeszélésnek az volt a célja, hogy az önálló párt Szrpszka Rjecc szerajevói szerb ellenzéki laphoz saját emberrel küldje szerkesztőnek. Az önálló párt a Srbobran eddigi szerkesztőjét, Omcsikus Sándort bizta meg a főszekerestői teendővel, akinek hivatása a bécsi politikát az ottani szerb körökben ápolni és terjeszteni.

A Reichsrath utolsó ülése.

Bécs, július 17.

Az osztrák képviselőház ma tartja utolsó ülését, utána a képviselők szabadságra mennek. Az elmúlt ülészak mult év októberében kezdődött és karácsonyig tartott, amikor a képviselőház hosszabb szünetet kapott, mi alatt a költségvetési bizottság ülésezett. Áprilisban ismét megkezdődtek az ülések, melyek a mai napig tartottak.

E kilencz hónapos ülészak a krízisek szakadatlan láncolatából állt. Az első krízis akkor keletkezett, amikor az osztrák és a magyar kormány megegyezett a kiegyezésre nézve. Báró Beck, hogy a kiegyezésnek a Reichsrathban többséget biztosítson, kénytelen volt kabinetjét rekonstruálni. Nagy munkájába került Becknek, míg a rekonstrukciót végrehajtotta és a Magyarországgal való kiegyezést parlamentáris uton biztosította. 1887 óta most sikerült csak a kiegyezést osztrák részről a törvényhozás után biztosítani.

A költségvetési bizottság tárgyalása közben keletkezett a második, a cseh krízis, melyet csak úgy lehetett elsimitani, hogy a kormány megígérte, hogy oly nyelvrendeletet terjeszt a ház elé, mely a cseheknek kielégíti.

Eközben azonban hallgatag beleegyezésével

mozgalom indult meg Csehországban, mely a cseh nyelvet a belső hivatalos nyelvvé tette. Ez azonban nagy elkeseredést szült a csehországi németek közt, úgy hogy a legélesebb konfliktus keletkezett, mely többek közt nemcsak a belső, hanem a külföldi postaforgalmat is veszélyeztette. Ezt a konfliktust a mai napig sem sikerült elsimitani.

Ezután következett a Wahrmond-ügy, melyben az alpesi tartományok megmutatták, hogy nem tűrik a klerikálisok uralmát az egyetemen.

Végül most, közvetlen az ülészak befejezése előtt, keletkezett a német-cseh konfliktus, melyet egy cseh-német képviselőnek sürgőségi indítványa okozott s amelynek következménye lett Prade német nemzeti miniszter lemondása. Mint már említettük, Prade lemondását öszre halasztotta, amikor Beck ismét kénytelen lesz rekonstruálni kabinetjét. A Reichsrathnak ez az ülészaka tehát a fontos kérdéssel zárul be, vajlon miképpen fog sikerülni Becknek a kormány rekonstrukciója, mert ez a kérdés már most is rendkívül izgalomban tartja a pártokat.

A mai utolsó ülésen a Ház végül a bizottság által javasolt szövegezésben és az összes kisebbségi indítványok elvetése mellett elfogadta az állami szolgák helyzetének feljavítására vonatkozó törvényjavaslatot. Ezután a szeszkontingens megállapítására vonatkozó, valamint egyéb kisebb törvényjavaslatokat fogadtak el. Vita nélkül elfogadták a cseh északi vasut állami megvásárlására vonatkozó törvényjavaslatot. Több kisebb javaslat elintézése után a kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása következett. Papst képviselő azt indítványozta, hogy a törvényjavaslatot küldjék vissza a bizottság elé.

Elfogadták továbbá a kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó, valamint több helyi érdekű kisebb javaslatot. Végül elfogadták az inségbizottság jelentését. A három ui alelnök megválasztását levették a mai ülés napirendjéről, mert e kérdésben még nem jött létre a teljes megegyezés.

Weisskirchner elnök az ülés végén köszönetet mond a kormánynak és kellemes, békés nyaralást kíván a képviselőknek.

anekdotáztok a lapok számára és barátságosan lefőztök egy közkeletű mondással:

— Jöjj fel, kérlek, valamelyik délelőtt a minisztériumba!

... Aztán hetekig ácsorog az ember az előszobákban, amíg dühbe nem gurít az ajtótok előtt lebzselő íöl félsült fiatalember sztereotip kifogása, hogy: — a kegyelmes ur miniszternácsban van; vagy: — a kegyelmes ur fontos államügyeket tanulmányoz...! amit olyan impertinens mosolylyal vág a fejemhez az a kivalsalt ficsur, hogy beleviszket a tenyerem...

... És igazatok van! Mert mit törődök ti azzal, hogy az én kortesem fia utmester akar lenni, meg hogy a kálvinista papon lányának tanítónői oklevele van, de nincs iskolája...?!

Bágyonyból csak úgy zúgott ki a keserűség, mint az árvíz. Végre is a lélegzete fogyott ki hamarabb, mint a szava s amig egyet fújt, hogy levegőhöz juthasson, a kegyelmes ur gögösen, előkelően elintázta:

— Tehát ez az elvi álláspont? Így már értem uram. Az üzlet — üzlet!

Egy kicsit megbillentette a kalapiját és azzal elment.

A Bágyony keze ökölbe szorult a bántalomra és úgy bámult egy pillanatig szikrázó, sötét gyűlölettel a távozó hatalmas ember után.

— Ezért megfizetek még, ekszellenziás uram!

És megfizetett érte. Három héttel utóbb rikoltva harsogták az újságos kölvkek minden utcasarkon:

— Bágyony leleplezése! A kormány megbukott!

III.

A minisztériumban meglehetősen konsternációt keltett Bágyony államtitkár üzenete. Négy

esztendő óta most történt meg a legelőször, hogy tíz óra után nem gördült a följáró elé az államtitkár kocsija. Fölüzent, hogy beteg. És éppen ma, amikor a miniszter interpellációs válaszokra készül!

Hát egy kicsit képtelen is volt a helyzet. A kegyelmes ur egy pillanatig szinte megkövülve meredt a titkárra, mikor az az államtitkár üzenetét bejelentette.

— Hihetetlen! Bágyony beteg?! Mi jutott annak az embernek az eszébe? Négy esztendő óta éjjel-nappal ugy ott volt mindig a kezeügyében, mint egy megbízható, pontos óramű. Egy gép, amelyiknek lelke van. És még hozzá milyen lelke!

— De hát ez végre is nem iária! Nekem ma válaszolnom kell a Házban, már most mi az ördögöt mondják én ott...?!

Pedig ebbe a dologba bele kellett nyugodni, mert Bágyony tényleg beteg volt. Még pedig olyan beteg, hogy akár a koporsóját is mindjárt megrendelhetette volna.

A baj nagyon súlyos volt. Ne tessék azonban valami idült érelmeszesedésre gondolni. Elvégre Bágyony államtitkár mindössze is csak harmincznyolcz esztendő volt és az olyan herkulesi szervezetek, mint az övé, még kiállanak négy esztendei államtitkárságot komplikációk és elkopás nélkül is.

A baj sokkal súlyosabb volt és Daisynek hívták.

A családi nevet természetesen elhallgatom, de annyit mégis elárulhatok, hogy vörös haja volt, a bal szeme alatt egy vakmerő lencse provokált minden jámbor férfitekintetet, az ura pedig a Lipótváros plutokráciáinak volt szereplő egyénisége.

Ismeretségük a megszokott konvenció sze-

rint támadt, — a férj utján. Valami nagyobb szabású tranzakció volt tárgyalások alatt s ennek a révén az államtitkár gyakrabban megfordult a bank igazgatósági termeiben. Egy délelőtt aztán véletlenül az az asszony is ott volt a büroban. Az urát várta.

Látásból már ismerték is egymást. A nőgyűlöli hírcében álló fiatal államtitkár gavalléros legényéletet élt; az asszony vörös feje pedig mindenütt ott szokott lenni, ahol föltehető volt, hogy megbámulják.

A Bágyony agglégénységéről különben sok mindenféle pletyka keringett. Boldogtalan ifjúkori szerelem, fogadalom, megvadás. Bizonyos azonban csak az volt, hogy soha se házasodott meg és hogy szédületes karrierjét is asszonyok nélkül csinálta, mert soha még csak nem is udvarolt senkinek.

Pedig lett volna módia benne. Ő azonban érzéketlen, rideg maradt a sóhaiokkal szemben, amivel egyébiránt csak azt érte el, hogy minden komplikált és meg nem értett női léleknek titkos ideálja lett.

Ez volt Bágyony. És az a hatalmas vörös asszony maga is várta már ezt a találkozást. Ugy leselkedett rá, mint a friss, meleg vérre szomjazó tigris biztos áldozatára. Reggeli heverészés közben néha eszébe jutott az a pillanat is, amikor majd az az érzéketlen, hideg köember egyszerre megelevenedik, brutálissá lesz és ő nem fog védekezni tudni. Mert nem fog tudni...! Össze fog törni a karjai között...

És erre a gondolatra zsidbadtan záródtak le a szempillái és a teste, a szép, hatalmas kigyóteste összevonaglott.

Amit pedig egy asszony nagyon akar, annak nincs lehetetlensége. Bágyony a rabszolgája lett annak a rőthaju, gyönyörű nősténynek.

KÜLFÖLD.

A szerb válság.

Milovanovics programja.

Budapest, július 17.

A szerb válság, mely már hetek óta izgatja nemcsak a szerb közvéleményt, hanem a szomszédos hatalmakat is és pedig elsősorban Ausztria-Magyarországot, — végre-valahára befejezéséhez közeledik. Az ó-radikális párt engedett merevségéből és a Pasics-klikk is szelidebb hurokat kezd pengetni, úgy, hogy Milovanovics kormányalakítása valószínűleg már nem fog nehézségekbe ütközni. Ez annál is inkább óhajtható, mert, ha Milovanovicsnak sikerül kormányt alakítani, vele a szerb miniszterelnöki székbe Szerbia egyik legtanultabb és legkomolyabb államférfia kerül. Milovanovics eddig kétszer volt miniszter, a Simics (1894) és Vuics (1902) kabinetekben. A nemzetközi garancia-szerződésekről szóló könyve a nemzetközi jog forrásmunkái közé számítódik. Saját minisztériumában az elnökségen kívül a belfügyi és külügyi tárczát is elfoglalná.

Egy újságírónak alkalma volt a szerb miniszterelnökkel beszélni, ki leendő programjáról és az általános helyzetről következőképp nyilatkozott:

Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződés elfogadása nálunk abszolút biztos. Nem tagadom, hogy az ellenzék, az új-radikálisok, nacionalisták és haladópartiak ebben az irányban a tárgyalások folyamán sok nehézséget támasztottak. Az ellenzék ezután is megmarad ellenséges elvi álláspontja mellett. Irányomban azonban arra kötelezik magukat, hogy az elfogadás újjá semmi akadályt nem gördítenek.

Ami a Bulgáriához való viszonyt illeti, tény, hogy a bolgár közvéleményt a macedón-kérdés könnyen kihozza sodrából. A macedón-kérdés minékünk szerbeknek is életkérdésünk, de mi nem érdeklődünk annyira a részletkérdések iránt. A bolgár közvéleménynek az a fixa ideája, hogy a macedón kérdés a bolgár kérdést jelenti. Az ottani izgalomnak valószínűleg az az oka, hogy a macedón emigránsok Szófiában igen nagy szerepet játszanak. Ott preparálják a közvéleményt, nem mondom, hogy Szerbia

Egyszer aztán megtörtént, hogy a férfi legszilajabb mómora közepette az asszony elásította magát. Mind a két sor éles, hófehér foga kivillant az ajkai közül.

A tigris jóllakott.

És itt kezdődik a Bágyony tragédiája.

A csapás úgy hullott a fejére, hogy megszállt tőle. Éles, iszonyu fájdalom, a tehetetlen megsegyenyülés fájdalma markolt bele a szívébe. A legelső pillanatokban ölni akart. Aztán valami jéghideg zsibbadás ejtette meg.

Színjőzán volt. Számot tudott adni magának mindenről. Hogy ő Bágyony Sándor, harmincznyolcz esztendő, országgyűlési képviselő, államtitkár. E pillanatban utban van; a Szabadságtér felől a Nádor-utca irányában halad. Aztán keresztül fog vágni a Kossuth Lajos-utcán, kiér az Eskü-utra és fölmege a lakására. A második emeleten csönget be, az inasa fog ajtót nyitni, aki elszedi a botját, kalapiját és fölakasztja az elsőszoba fogására. A fogas balról van, jobboldalon egy régi fametszet függ . . . a rájáján egy helyütt le van ütve az aranyozott gipszdiszítés.

Milyen furcsa, hogy ezek a részletek most mind eszébe jutnak! És ő, aki mindezeket ilyen aprólékosan tudja, egy óra múlva nem fog tudni semmit . . .

Ugyanaz az inas fog lármát ütni, aki előbb a kabátját lesegítette és méltóságos urnak szólította . . . Aztán feljön a rendőr, kalappal a fején, sáros nagy csizmájával ott fog állni a drága szőnyegen. Idegen emberek is föltódulnak az utcáról, az ajtók tárva-nyitva lesznek s az egész lakásban a lakatlan üresség háborzongató hidegsége támad . . . Aztán megjön a fekete-ladás kocsi is . . . és akkor nem lesz már se méltóságos ur, se államtitkár, se semmi, csak egy rendőri eset, amiről jegyzőkönyvet vesznek fel . . .

ellen, hanem általában. Jellemző tünet, hogy önáluk Szarafov nemzeti hőssé lehetett. Reméljük, hogy a mostani izgalom csillapultával visszanyerik odaát a hidegvérüket és megtalálják a mindkét félnek olyan nagyon szükséges kölcsönös megértés utját.

Milovanovics ezután rátért a czettinjei bünpörré.

A czettinjei bombapör is helyes megvilágításra szorul — mondta többek közt a leendő miniszterelnök. — Nikita fejedelem államesinyt követett el, a képviselőház ellenkezett, néhány kompromittált személy külföldre szökött. Belgrádban különösen fiatal emberek kerestek menedéket, ezek aztán a fejedelem ellen városunkban sajtóhadjáratot indítottak. Ebből támadt az odíózus ügy. Nastics urról, a becsületes bizonyítóról pedig bebizonyították, hogy szavannahihető, megvásárolható ember.

Nagyszerb propaganda pedig nincsen. Persze, vannak nálunk is emberek, akik illúziókban meg álomban élnek. Reális politikával foglalkozó ember nálunk az ilyesmivel nem foglalkozik. Ez egy a magyarországi, mint a boszniai állítólagos nagyszerb propagandát illeti.

Ami a transverzális balkán-vasutat illeti — Szerbia ettől a vasutól igen nagy gazdasági előnyöket vár, de politikaiakat semmi esetre sem. Az Adriai tenger felé kapna ezáltal igen rövid összeköttetést. A vasut tudvalevőleg Merdarntól, a török határtól indulna ki és Nisen át, a Tirnok völgyén végig a Dunához és ezáltal a román határig vezetne. Kapcsolatba jutnánk a román és orosz vasutakkal, a viláfgalagom egy új országútia keletkezne, Szerbia egyes, eddig szinte hozzáférhetetlen, termékeny vidékei föltárulnának.

Olaszországnak a Balkánhoz való viszonyáról következőket mondta Milovanovics:

Olaszország a Balkán-krízis keletkezése óta nagy figyelemmel kíséri a félsziget ügyeit. Főnn akarja tartani a statusquot és gazdasági érdekeit istápolja, de Anglia meg Franciaország, hogy mást ne mondjak, ugyanezt teszik. Államférfiaink meg az olasz diplomaták között fennáll a szokásos barátságos viszony, de ennél többet sok évi római tartózkodásom alatt nem tapasztaltam. Arról pedig, hogy Olaszország a Balkán-félszigeten hatalmi tulsulyt szerezzen, az itáliai realpolitikuskok között, azt hiszem, soha szó sem eshetett.

Végül Milovanovics saját programjáról így nyilatkozott:

Ideiglenes kormányomnak két feladata lesz: a

— De hát miért?

— Mert ennek így kell lennie.

. . . Hazamegy, hogy megölje magát. Megöli magát egy . . . czudar némben miatt. Mert az. Czudar! És ő ezt is tudja. Egész világosan érti a helyzetet és éppen azért kell kiirtania magát. Meg keli hálnia egy rövid órán belül, hogy ne legyen sok ideje a megmondásra, hogy vissza ne mehessen szerelmet koldulni ahoz a vörös bestiához . . .

Rettenetes undorral ült le levelet írni. Hozzáfogott, de már a legelső szónál abbahagyta. Egy vigyogó, ocsmány szatirfej jelent meg előtte a hófehér sima papíron. Egész világosan látta azt a rut, gunyoros arcot, mintha kárörvendően mondaná:

— Látod, hogy mind egyformák vagytok?! Sablonok. A nagyszerű államtitkár is csak úgy irogatja az érzélgős bucsuleveleket, akár az együgyű cselédleány, a maga marólug pohara mellett . . .

Bágyony egy ideges mozdulattal eltolta maga elől a papírost és a revolver után nyult. A fegyvert azonban, egy gondolatnyi idővel hamarabb markolta fel egy szeplőkkel tarkázott, husos nagy ököl.

Annak az asszonynak az ura volt. — A minisztériumban kerestem méltóságodat. Ott mondták, hogy beteg. Látom, hogy csakugyan az. Az én ügyem azonban nem tűr halasztást. El kell, hogy intézzük még ma. Most mindjárt! Majd aztán visszaadom önnek ezt az ívét.

— Mivel szolgálhatok?

— A feleségemtől tudom, hogy ön visszaélt házamban a vendégjogadta szabadságokkal. Az asszony egy ideig miattam tűrte az izetlenkedést, mert attól félt, hogy az én érdekeimnek árt, ha önt egyszerűen rendreutasítja. Ma azonban betelt a mérték, uram. Vegyük tehát úgy,

költségvetés meg a kereskedelmi szerződés megszavazása. Ezután fölöszlatjuk a szkupstinát, új választásokat írunk ki és ezeknek eredménye fogja megállapítani, kik kerülnek véglegesen kormányra. Még egyszer ismétlem: az én minisztériumom ad hoc minisztérium lesz.

Belgrádból jelentik, hogy az ó-radikális klub bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy a klubnak a Milovanovics-akció támogatását javasolja, de csak olyképen, hogy Milovanovics-tól ó-radikális kormány alakítását követelje, tekintve, hogy a Milovanovics által tervbe vett hivatalnok-minisztériumok nem képeznék a válság parlamenti megoldását. A klub délben tárgyalta a bizottság javaslatát, amely újabb halasztást jelent a válság történetében. E halasztgatás oka csak az ó-radikális-párt, amely a Milovanovics-akció ügyében való határozathozatalt még mindig halasztgatja.

Késő éjjel jelentik Belgrádból: Az ó-radikálisok klubja 3 szótöbbséggel elvetette a Milovanovics-kombinációt. Ezzel Milovanovics akciója is meghiusult.

A román miniszterelnök Bécshen. Sturdza miniszterelnök ma Bécsbe érkezett és holnap a Semmeringen meg fogja látogatni báró Aehrenthal külügyminisztert.

Aehrenthal és Tittoni találkozója. Rómából jelentik, hogy Tittoni olasz külügyminiszter jelenleg Rómához közel fekvő villájában, Manzianában nyaral. Augusztusban rövid időre Dosióba utazok birtokára, innen pedig Morvaországba utazik Frasso-Dentice hercegrehez, aki még a múlt esztendőben meghívta a külügyminisztert. Azután fog csak, mint ismeretes, Aehrenthal külügyminiszterrel találkozni.

Az osztrák vasutak államosítása. Pénzügyi körökben híresztelik, hogy a kormány legközelebb nyilvánosságra hozza az államvasutak államosítása tárgyában létrejött megállapodásokat. A kormány felhatalmazta az Államvasut-társaságot, hogy részvényenként 300 koronát fizessen vissza.

A portugál király előlege. A civillistára vonatkozó törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása során elfogadta a kamara az 5. szakaszt, mely megállapítja, hogy mily módon fizeti vissza a király az államnak civillistájára felvett előlegeit. Ezuán az egész törvényjavaslatot elfogadták.

mintha meg is mondtam volna már önnek, amit erről gondolok . . . Ugy-e ért engem méltóságod? Na. És most itt van a fegyvere! Visszaadom, mert feltételezem, hogy nem szókik meg egy elintézetlen számadás elől.

Bágyony egy pillanatnyi ideig rámeredt arra a tragikusan komikus figurára, aztán elhárítva magától a fegyvert, alig türtöztetett csufolódással mondta:

— Csak tartsa meg uram azt a revolvert egyelőre, mert én éppen nem vagyok még olyan egészen biztos a dolgomban. Pedig önagyságának csakugyan igaza volt, ha panaszkodott. Bevallom! Illetlenül viselkedtem. Tehát rendelkezésre állok uram, amikor kívánja . . .

Mikor aztán bezárult az ajtó annak az embernek a háta mögött, egyszerre kitört belőle a féktelen kaczagás. Ugy nevetett, de úgy, hogy a könyve is csurgott belé . . .

IV.

Rettenetes nap volt. A tisztelt Ház úgy viharzott, mint az orkán seperte tenger. A legfélelmeőbb ellenzéki debatterek vonultak föl és mindenik a miniszterelnök fejét követelte. Szakolczay, a véresszáju jakobinus, politikai bravónak, brigantinak nevezte a hatalmas diplomata-államférfiut, az udvar mindenható tanácsosát.

És az örült tombolás közepette Bágyony Sándor olyan érzéketlen nyugalommal ült a bársonyszéken, mintha neki ehez az egész kavardáshoz éppenséggel semmi köze se lett volna.

Merev, mozdulatlan arcán mérhetetlen megvető kicsinylés ült. Az erő gögös, zsarnoki öntudata, hogy kezének egyetlen könnyű mozdulatával elseperhetné ezt az egész rakoncátlan-kodó, féktelen hadat. A háta mögött ott áll a tábor. Hallgatva, némán, kedvetlen arczzal, de engedelmisségre készen minden pillanatban.

Bágyony Sándor tudja, hogy nem szeretik.

Amália királynénak délspanyolországi útja nagy feltűnést kelt. Mindenki természetesnek találja, hogy a fiatal király anyja nem határozta el komoly ok nélkül, hogy elhagyja azt az országot, mikor gyermekének annyira szüksége van komoly és szerető tanácsosra. Az özvegy királynét a királyi családnak adott előlegekről szóló okmányok közzététele keseríti el. Igen indulatosan panaszkodik azokra a politikusokra, akik a királyi ház tekintélyét megtépték s magukat nem bírták megvédelmezni, hanem hagyták a dolgokat szabadon lefolyni. A királyné tehetetlenül áll s anyjához, a párisi grófnéhoz, vagy Andaluziába akar utazni vigasztalást keresni. Már nincs meg a bátorsága, hogy fiához forduljon. A királyi család helyzete mindenestre sivár. Annál inkább, mert Amália úgy érzi, hogy méltatlanul éri a hajszának egy része, mert a pénzeket nemcsak a királyi család kapta, hanem — más személyek is. Ez okozza leginkább az idegességét. Közben újabb hírek is kerülnek közre. Ezek szerint az utazásokra, fogadásokra, látogatásokra kifizetett rengeteg summák nincsenek benne az előleg összegében, amelyet most öt és fél millió koronára (1320 kontóra) tesznek. Sőt a paloták renoválására is új alapokat kerestek. Így az öt és fél millió korona egészen magántermészetű kiadásokra kellett. Ezt a felfedezést nem bírta ki Amália és megy Délspanyolországba.

Az ifjutörökök lázadása. Osman pasa megérkezése Monastirba egyelőre semmi eredményvel sem járt, noha ezt a tábornokot a tisztikar felette becsüli és szereti. Resnában, Ochrodában és Monastirban még erős az agitáció. Az ifjutörökök bizottsága napról-napra segítő csapatokat kap és a komité lázas tevékenységet fejt ki. A lakosság rokonszenvesen viselkedik az ifjutörökök irányában. Ezidőszerint a Macedóniában levő katonaság elégtelen. Az anatóliai két zászlóalj ma érkezett Szalonikiba, de ez a sereg megbízhatatlan. A vasutvonalakat már nem őrzi katonaság.

Mustafa effendi kapitány 150 katonával és Enverbey őrnagy 300 főnyi csapattal Niazi ezredes felkelő táborához pártolt át.

A Reznába küldött katonaság a fölkelőkkel szemben passzív viselkedik. Mindazonáltal az ifjutörökök maguk sem remélik, hogy ezuttali komoly fölkelési kísérletüknek sikere lesz, különösen, ha, mint hire jár, Lukri pasát bízzák meg a fölkelés elnyomásával. Lukri pasa a szalonikii harmadik hadtest tüzérségi felügyelője, nagyon képzett, modern tiszt és bírja

a szultán bizalmát. Ő volt az, aki 1904-ben az adriai napolii véres fölkelést elnyomta.

Konstantinápolyban ma az a hír terjedt el, hogy Ozman pasa visszautasította a monastiri csapatok főprancsnokságát. Ez a jelentés teljességgel alaptalan, amit az is bizonyít, hogy Ozman pasa fegyveres fellépésének már eddig is sikere volt. Közben a kormány folytatja a hajszát az ifjutörökök ellen. A tisztikar körében mindennaposak a tömeges lefegyverezések. Pusztán gyanúra az éjszaka egy magasrangú papnál házmototást tartottak és lakásának egész berendezését elpusztították. Chadik pasa, akit egy gözhajón egy ifjutörök tiszt mellbe lött, még mindig életben van, a golyót sikerült eltávolítani, de aligha fog fölépülni.

Újabb jelentések szerint naponta tömegesen tartóztatják le a magasrangú tiszteteket és előkelő polgárokat. Egy pap házáat a Bosporus ázsiai partján az éjszaka rendőrök kerítették be és mototást tartottak, aminek az volt a vége, hogy a ház belsejét ugyszólván lerombolták. A hangulat Konstantinápolyban nagyon nyomott. A személyszállító-gőzösön tegnap súlyosan megsebesített mufti halálán van. Az itteni francia kolónia fel van bősülvén, amiért a francia hajó kapitánya futni engedte Semzi pasa gyilkosait.

Anglia hajókat vásárol. Az angol tengerészeti hivatal a Daily Express értesülése szerint elhatározta, hogy megvásárolja azt a három hatalmas hadihajót, amelyet angol hajógyárakban brazilai számlára építettek. A három hajó ára 140 millió korona. Az angol kormánynak ezzel az a szándéka, hogy az angoloknak a német flotta-tervek által állítólag fenyegetett tengeri hegemóniáját megdönthetetlen alapra fektesse. A három hadihajó, amelyet a braziliai kormány két évvel ezelőtt rendelt meg s amely most befejezéséhez közeledik, ezen a téren a legtekélyesebb s ami a tonnantartalmat, a gyorsaságot és a felszerelést illeti, még a Dreadnaughtot is felülmúlja. A Dreadnaught, amely az orosz-japán háború után készült és amelynél az ezen a téren nyert összes tapasztalatokat felhasználták, csak 17.900 tonna tartalmu, míg ennek a három hajónak 19—20.000 tonna tartalma van. Ezek a hajók óránként huszonegy csomót utat tesznek meg, pánczélu vastagsága tizenegy hüvelyk s fegyverzete tizenkét darab tizenkét hüvelykes hajóágyu, huszonkét darab 4.7 hüvelykes kisebb ágyu s így tüzérség tekintetében is meghaladnak minden eddigi felszerelést.

A finn választások. Helsingforsból jelentik, hogy egész egész Finnországban a legnagyobb rendben mentek végbe az általános választások. A pártok számarányaiban változás alig van. A választó-közönség közömbösen viselkedett és igen sokan tartózkodtak a szavazástól, az Alland-szigeteken ellenben a választásra jogosultak 95%-a megjelent az urnánál. A választásokban az asszonyok jártak elől s úgy ök, mint jelöltjeik is, a szociáldemokrata-párt-hoz tartoznak. Az összes választási költségek egész Finnországban nem tettek ki többet 400.000 márkánál. Hivatalos jelentés szerint a szociáldemokrata-párt 5 mandátummal többet nyert, az ifju finnek és a svédok, az országgyűlés két alkotmányos pártja, nem vesztek, sem nem nyertek. Az öfínnek-től hódították el a szociáldemokrataák az öt kerületet.

A perza forradalom. Tebriszből jelentik, hogy az Oroszországba szolgáló táviróvonalakat ismét elszakították. Umirakhisz városrészt tegnap egész nap bombázták. Satar kán azonban megtartotta pozícióját. Rakim kán lovassága több házból fosztogatott. Ma nyugalom van. Umirakhisz lakossága táviratot küldött a sahnak, melyben kegyelmet kér. A bazárok még mindig zárva vannak. A kereskedelem óriási károkat szenved.

A Times tudósítója Tebriszben szerdán beszélt Satac kánnal, az alkotmányos párt vezérével, aki annak idején Badból táviratot küldött a sahnak és a brit követségnek, jelentvén a veszedelmet. Satac kán azt mondta, hogy azt az alkotmányt, melyet a sahi atya adott népének, fia esküvel megerősítette. Ő és párthívei vérik árán is védeni fogják a nép jogait. A lázadás nem a sahnak, hanem a klerikális párt és a papság ellen irányul, amely a régi zsarnok uralmat akarja helyreállítani. Ha a brit követség nem adott volna menedéket az üldözött politikai pártok tagjainak, akkor már régen megszűntek volna a zavargások.

Komitácsik garázdálkodása. Oszmániból jelentik, hogy Bulgáriából az ottani határon ismét 300 komitácsi tört be Törökországba. A komitácsik több helyen, 25—30-as csoportokra oszolva, törtek át a határon, úgy, hogy az amugy is gyöngye török határvéd velük szemben tehetetlen volt. Bizonyos tehát, hogy a komitácsik hatványozott mértékben folytatják majd a mozgalmat.

Banjszkóban (razlogi kaza) egy negyven főből álló bolgár banda tünt fel, melyet a katonai őrjárat

Senkisem. Még azok se, akikből ő csinált embert. De neki nem is kell szeretet, csak engedelmesség. Föltétlen, vak engedelmesség, amelynek az ő akarata szab törvényt.

Nem vasember volt Bágyony Sándor, mert a vasat formálni, kalapálni lehet. Az a nagy, fekete ember tömör, rideg gránit volt, amely csak akkor enged, ha összezúzzák.

Hát azon a napon ugyancsak próbálkoztak vele a kalapácsok. A szikla-ember azonban meg se ingott a csapásokra. Pedig a nyáj már türelmetlenkedni is kezdett ott a háta megett.

— Mi lesz hát?! Mire várunk még? Hol van hát az a hires nagy erő?

Pedig az az erő ott volt; elzárva, mint a gőz a kaatlanban, csak egy könnyű billentyűnyomás kellett még, hogy fölszabaduljon és bömbölve, zugva kitörjön, elsöpörve, összezúzva maga előtt mindent.

Bágyony Sándor egyszerre hátrahajolt az államtitkárához és halkán a fülébe sugott valamit. Az államtitkár a sugva ejtett szavakra ideges mozdulatot tett, azán hirelen fölállt és nesztelenül kisurrott a padok között.

— Hadd jöjjön hát az a billentyű-nyomás...!

A vihar pedig tombolva, zugva ostromolta tovább a sziklát.

Valaminek történnie kellett.

Egy negyedóra múlva visszatért az államtitkár és egy zárt táviratot nyújtott át a miniszterének.

Abban a pillanatban aztán kicsapott a láng azokból a keménynézésű, hideg szemekből, s az a mozdulatlan, merev arc megéledt.

Egy futó pillanatra...

Bágyony Sándor ideges kézzel törte fel a távirat pecsétjét és egyetlen tekintettel futotta át tartalmát. Aztán fölállott. De akkor már megint az a kökemény, merev nyugalom ült az arcán, amelyen nem lehet keresztül látni, még

csak sejteni sem, hogy mi van azon belül. Vajon van-e még élet a szikla mélyén?

Valami szörnyű hidegség áramlott a tekintetéből, ami egyszerre megfagyasztotta a lázongó tengert. Szinte félelmesen bántó volt, amikor abban a siket hallgatásban egyszerre megszólalt:

— Tisztelt Ház! A kormány nincsen abban a szerencsés helyzetben, hogy legutóbbi előterjesztéséhez öfélése legmagasabb jóváhagyását kinyerhette volna. Jelentem ennél fogva, hogy a kabinét fölajánlotta lemondását, amit az uralkodó legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott...

A gránitszikla összeroppan, de még zuhanásában is félelmes volt.

Halálos némaságban, társai nélkül, egyedül vonult ki Bágyony Sándor a tremből. Egy kéz nem nyult feléje, egy hang nem bucszította a távozót. Ledöntötték s maguk döbbentek meg rajta, hogy csakugyan ledőlt.

Csak Szakolczay, a legádázabb ellenfele merészkedett utána a miniszteri szobába.

Egy pillanatig szótlánul állottak szemben egymással, aztán némán kezét szorították.

— Hát most mihez kezdél? — kérdezte végre a jakobinus. — Ellenzékbe még?

— Dehogy! — nevetett Bágyony. — Dehogy megyek ellenzékbe! Bágyonba megyek.

Olyan furcsa volt azon a kemény arczon a mosolygás.

— Tehát visszavonulsz egészen?

— No, ahogy vesszük! Inkább úgy érzem magam, tudod, mintha padlásra dobtak volna. Már most hát megyek haza. Van egy darabka földem valahol Bergengócziában, rajta van az édesanyám sírja... Nagyon régen láttam... Ugy elszakad az ember mindentől!... Aztán, amikor egyszer eszünkbe jut megint az a régi otthon, akkor nincs is már itt mit keresnünk többé... Hát megyek!...

És el is ment. Elment úgy, hogy vissza se pillantott.

Csak legalább a szívnek is úgy parancsolni lehetne, mint az akaratnak. Hogy gyöngye ne legyen, hogy ne szorongjon, ne vergődjék, amikor fáj...

Dehát utóljára az is csak elmúlik, amíg az ember Pestről Bágyonba ér...

V.

A ritka vendég érkezése, természetesen nagy jövest-menést, szaladgálást idézett föl a kis falusi állomáson.

Odakinn a stáció előtt az öreg Mihály posztol a sárgák mögött, a bakon, de meg se mozdul a bagázsáért, csak elnézi szép, csendes vérrrel, amíg az állomásfőnök ur maga rakja föl a táskákat a kegyelmes ur után.

Aztán indulni is lehetne már, de a sárgák csak nem inditanak. A kegyelmes ur pedig egy kicsit türelmetlen, hát végül is rászól Mihályra:

— No mi az? Nem megyünk még?

Az öreg Mihály lassan megfordul a szóra és csodálkozó szemekkel bámul rá egy pillanatig a táskák közt szorongó kegyelmes urra. Aztán megcsóválva bozontos, vén fejét, hitetlenkedve kérdi:

— Hát a tekintetes urfi nem haj?

— De hogy a fenébe is ne! — kurjant egyet a tekintetes urfi s már ott is áll a becsületes telete kátyuban, onnan kapaszkodva fel az öreg Mihály mellé. — Hogyne haitanék, mikor haitok!

És miniszterség, ötven esztendő, jóbarátok, rossz asszony emléke, mind ott maradnak a párnás ülésen. A tekintetes urfi pedig, odafönn az ócska csésza magas bakládáján, könnyű szívvel, hetykén, legényesen csördít egyet a suhogóval. ... A sárgák nyaka közé ...

Istenem be jó is tekintetes urfinak lenni! ...

üldözöbe vett. A mezőn dolgozó bolgár parasztek azonban közönyösséget színlelve, folytonosan a katonák és az üldözött banda közé állottak seregestől, úgy hogy a katonaságnak a tüzelést be kellett szüntetnie. A banda természetesen megmenekült.

Az angol alsóház ülése. Az alsóház 289 szavazattal 89 ellenében elfogadta az ugynevezett Guiljotino határozati javaslatot, ami véget vet az italmérségi engedélyek ügyében indult vita megnyitásának, amennyiben a tárgyalás idejét 25 napban állapítja meg. Asquith miniszterelnök a javaslat indokolásában utal arra, hogy mintegy 1000 módosító indítványt nyújtanának be a különböző ellenzéki pártok és ez ellen védekeznie kell.

Az angol javaslat. Az angol javaslatok a maczedóniai repülő hadosztály akitása tárgyában az osztrák-magyar külügyi kormány — mint a Neue Freie Presse illetékes helyen értesül — kedvezően fogadta, már csak azért is, mert az osztrák-magyar monarchia külügyi kormánya tavaly hasonló javaslatot tett Konstantinápolyban. Akkor az osztrák-magyar nagykövet ismételt tanácsolta a portának, hogy a bandák üzemének elfojtására török katonaságból külön hadtestet alakítson.

Marokko. Muley Hafid elhatározta, hogy Fezből egyelőre nem vonul ki, mert attól tart, hogy a lakosság az általa kivetett adók miatt távollétében ismét Abdul Azizt fogja szultánná proklamálni. A tangeri angol követ Raisulit, aki legutolsó csinyje óta angol oltalom alatt áll, külön követtel a követségre hozatta és felajánlotta neki, hogy toborozza össze a berber hegyilakók közt levő párthiveit s velük akadályozza meg Muley Hafidot abban, hogy a tengerparthoz közeledjék.

Az Eclair madridi jelentése szerint Müller ezredes, a marokkói rendőrség főfelügyelője, a diplomáciai testületnek tett jelentésében elmondja, hogy a rendőrség soraiban 148 algériai és bizonyos számú francia ember van, ami a megállapított szabályzatnak ellentmond.

Tegnap ágyudörgés közepette felolvasták a mecsetben Abdul Aziz szultán iratát, amelyben az Azemur fölött aratott győzelmet hirdeti ki. Bár a levél felolvasását kikiáltók az egész városban közhírré tették, csak kevés marokkói volt a mecsetben.

EGYHÁZAK.

— (A tiszai evangélikus egyházkerület közgyűlése.) Szerdán vette kezdetét Brassóban a tiszai evangélikus egyházkerület közgyűlése. Szerdán este ünnepi istentisztelet volt, amelyen Révész nagybányai evangélikus lelkész mondott határos szónoklatot. A bizottságok még szerdán tanácskozással gyűltek össze, hogy előkészítsék a közgyűlés egész anyagát. Csütörtökön, a kongresszus érdemleges tárgyalásának első napján Geduly egyházkerületi főjegyző mondott szép imát, majd Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő, kerületi felügyelő megnyitotta a közgyűlést. Megnyitó beszédében erőteljesen tiltakozott a „Ne temere” című pápai dekretum és az 1907. évi 27. t.-cikk 35-ik szakasza ellen. Bejelentette továbbá, hogy az egyházak dotálásáról szóló törvényjavaslat elkészült. Utána Zelenka püspök tette meg jelentését. A jelentésben ő is erősen követelte a „Ne temere” visszavonását és a protestáns egyházak 1904. évi memorandumában felmutatott szükségletnek az állampénztárból való fedezését. A közgyűlés végül tiltakozását fejezte ki a „Ne temere” ellen, továbbá elhatározta, hogy megsürgeti a kormányhoz és az országgyűléshez beadott felterjesztéseket és a dotációs törvény megalkotását. Hangoztatta egyúttal, hogy újabb iskolai törvények hozatala előtt a kormány hallgassa meg az evangélikus egyházat is. Geduly előadó beszéde nyomán arról tanácskoztak, hogy a katolikus autonómia megalkotása előtt az összes vagyoni és közjogi kérdésekben az egyenlősítés elve alapján hozassék határozat, követelvény egyúttal a katolikus egyházi vagyon jogi természetének megállapítását. Délben a városi Vigadóban banket volt, amelyen a szász vezérférfiak is résztvettek. Délután megkoszorúzták Honterus szobrát. A leleplezés alkalmával Korhély Géza eperjesi lelkész mondott lelkes beszédet, melyben utalt

a szászoknak és magyaroknak hazafiúi és egyházi testvérsülésére. A bizottságok esti 9 óráig tanácskoztak. Ma délelőtt folytatták a közgyűlést Szentiványi Árpád elnöklése mellett. Nagy feltűnést keltett, hogy a közgyűlésről távolmaradt a hivatalos szász egyház és a vármegye.

— (A ferenczrendiek nagykáptalanja.) A Szent Ferenczről elnevezett szerzetes-rend nagykáptalanja, Bendes Valérián tartományfőnök elnöklése alatt ezidén is Pozsony városában tartotta meg ülését. Az üléseken, amelyek tegnap értek véget, megejtették az új házfőnökök választását és intézkedtek az egyes házfőnökök áthelyezésére vonatkozólag. Ugyancsak elintézték a rend összes belső ügyeit. A választások és áthelyezések listáját a napokban teszi közzé hivatalosan a káptalan.

Fordulat az Eulenburg-pörben.

— A főtárgyalást elnapolták. —

Budapest, július 17.

Az Eulenburg-pör mai szenzációja az, hogy a bíróság a nagybeteg herceg egészségi állapotára való tekintettel a főtárgyalást elnapolta.

A Charitének betegszobává átalakított tanácskozó-termében fél 11 óra körül együtt volt a bíróság, a vád képviselője, a védők és a tanuk teljes számban. A kórház udvarán rengeteg közönség gyűlt egybe, mert hire futott, hogy Eulenburg herceg betegsége megint súlyosabbra fordult s erre való tekintettel a törvényszék nemcsak, hogy elnapolja a tárgyalást, de szabadlábra is helyezi a vádlottat.

Alighogy megtörténtek a formások, a tanuk felhívása, felkelt Isenbiel főügyész és indítványozta a tárgyalás elhalasztását. Röviden megokolta kérését, aztán a tárgyalást, Kan-zow elnök felfüggesztette és a törvényszék visszavonult tanácskozással.

Ez a váratlan fordulat mindenkit meglepett, de talán legjobban a vádlottat és védőit. A tanuk és a védelem képviselői a teremben maradtak és izgatottan vitakoztak.

Délután 1/2 1 órakor a törvényszék még mindig tanácskozott a főügyész indítványa felett. Isenbiel nem jelölt meg határozott időpontot, csak azt ajánlotta, hogy a vádlott egészségének helyreállításáig szüneteljen a tárgyalás. Eulenburg herceg a leghatározottabban tiltakozott az elnapolás ellen.

Délután egy órakor vonult be ismét a törvényszék. Kan-zow elnök kihirdette a végzést:

A bíróság elnapolja a tárgyalást, ellenben fentartja a vádlott vizsgálati fogságát.

Ezt a végzést azzal okolja meg az elnök, hogy nem lehetett ideiglenesen szabadlábra helyezni a vádlottat, mert félő, hogy a tényállás illy módon elhomályosul, hiszen a vádlott már megpróbálta befolyásolni Ernst tanut, levelet is írt neki és a vádlott érdekében Kistler udvari tanácsos is nyomást akart gyakorolni erre a tanura.

Isenbiel főügyész hangsúlyozta, hogy a jog szempontjából sajnálja az eljárás elnapolását, de az emberi részvét diktálja neki, hogy kéri a tárgyalás felfüggesztését.

Miután a védők nyilatkoztak, a főügyész indítványát illetőleg, szót kért Eulenburg herceg és a teremben feszült izgatottság támadt. A vádlott reszkető hangon, de elég hangosan így szólt:

— Bevezetésképpen ismételt ki kell jelentenem, hogy nem vagyok tisztában afelől, hogy mennyi jog illeti meg a főtárgyaláson a vádlottat. E pillanatban szívem mélyéből és benső meggyőződésből elleneznem kell a főügyész ur indítványát, mely egyenesen megroflásomra tör, jóllehet védőim csatlakoztak hozzá. Rám nézve közömbös az egészségem. Mit bánom én, mi lesz velem, meghalok-e, avagy életben maradok. Elég erőt érzek magamban, hogy végigszenvedjem ezt a tárgyalást. Sajnálom, hogy az orvos urak nincsenek ugyanilyen véleményen. Sok forog itt koczán. Egy ártatlan ember harcol igazáért. Mit ér ehhez képest a

vádlott élete. Ha most a bíróság megszakítja a tárgyalást, ki tudja, fogok-e addig élni, míg újból megindul ez a pör. Súlyos beteg vagyok. Ha már most, az elnapolás alatt bezárul fölöttem a kripta ajtaja, mielőtt a bíróság jogos és igazságos ítélete elhangzott, akkor az elhalasztás rám nézve egyértelmű volt az elítéltetéssel. Ismétlem, van elég erőm, hogy végigszenvedjem ezt a végtárgyalást és beváriam bírám ítéletét. Felette sajnálom, hogy a törvényszéknek, bírának, főügyésznek, esküdteknek és tanuknak oly sok kellemetlenséget szereztem és még most is szerezek. De nem szabad tekintettel lennem senkire, az igazságnak kell kiderülnie. Nem tudhatom, megérem-e az új tárgyalást, tehát ha most a bíróság felfüggeszti az eljárást, rajtam szárad a gyanu és vád, a törvényszék végzése lesz ítéletem. Az elhalasztás rám nézve a legkínosabb bizonytalanságot jelenti. Az Istenért, mihez kezdjek az elnapolás után? Kérem önöket mindenre, ami szent, folytassák a tárgyalást, hozzanak ítéletet és vessenek véget kinszenvedéseimnek.

A herceg beszéde mély hatást gyakorolt a bíróságra és a jelenvoltakra kivétel nélkül. A törvényszék visszavonult tanácskozással s egy óránál is tovább tartott, míg végre bevonult a bíróság és Kan-zow elnök siri csöndben így szólt:

— A törvényszék súlyos feladat előtt állott, mikor döntenie kellett a főügyész indítványa felett, amelyhez a védők is csatlakoztak a vádlott ellenzése daczára. Mi reánk, bírakra nézve nem lehet döntő szempont a czélszerűség, nem lehetünk tekintettel a nagy közvélemény hangulatára, nem törődhetünk a közönség türelmetlenségével, de a vádaskodások is hidegen hagynak. A nagy tömeg véleménye ellen a bíróság vértézve van. Csak egy érdek lebeghet szeme előtt, a jog és az igazság. Valamennyiünknek, törvényszéknek, közvádnak és védelemnek az volt a fő törekvésünk, hogy lelkiismeretesen, a porosz hivatalnok közmondásos lelkiismeretességével vigyük keresztül ezt a pört. Mindent megtettünk, ami hatalmunkban állott, hogy kiderüljön a tiszta igazság. Attól sem riadtunk vissza, hogy behatoljunk ide ebbe a kórházba, noha aggodalmunk támadt, vajon betchetti-e lábát a bíróság a kórház betegszobájába. Technikai nehézségeket küzdöttünk le és itt a Charitében folytattuk a tárgyalást. A törvényszék mégis alapos megfontolás után elhatározta, hogy helyt ad a főügyész indítványának, amelyhez a védők is csatlakoztak és az Eulenburg-pör tárgyalását bizonytalan időre elhalasztja.

Isenbiel főügyész a végzés kihirdetése után azt a reményét fejezi ki, hogy talán lehetséges lesz a tárgyalást nyolcz nap mulva folytatni.

De ebben senkisésem hisz. Nagyon valószínű, hogy ezt a pört sohasem fogják ítélettel befejezni.

A „Lokalanzeiger” délután egy órakor külön kiadásban közölte a tárgyalás elnapolásának híreit, amely városszerte leirhatatlan felűnést keltett. A közönség az utcán egyébről sem beszélt, csak a pör felfüggesztéséről.

A különkiadás a következő érdekes részleteket jelentette:

A hamis tanúzásra való felbujtás és hamis eskü miatt megindult pörben a törvényszék éppen most határozta el a főügyész indítványára és a védők hozzájárulásával a végtárgyalás elhalasztását, noha a vádlott ellenezte. Ezzel az Eulenburg-pör véglegesen be van fejezve. Képzetlenség a tárgyalás folytatására gondolni is, mert az elnapolás bizonytalan időre szól, ha majd a vádlott fölépül. A vizsgálati fogságot a bíróság fentartotta és a herceg továbbra is a Charitében fog maradni. A német büntető perrendtartás rendeli a tárgyalás szakadatlan folytatását s noha az elnök bizonyos esetekben felfüggesztheti a tárgyalást, a szünet nem tarthat három napnál tovább, mert ellenkező esetben az egész eljárást előlről kell kezdeni. Ez esetben tehát az a helyzet állott elő, hogy mivel az elnapolás bizonytalan időre szól, az eddigi eljárás semmis, a tanukihallgatást és a szakértők véleményének előterjesztését a büntető törvénykönyv 228. §-a szerint újból kell megtartani, mintha eddig semmi sem történt volna.

Oh, a külföld . . .

A külföld után bolonduló és a külföldi szokásokat lépten-nyomon magasztaló nem az a figura, mely fölfödésre vár. Ez a típus már régóta ki van faragva. Hanem a legújabb társadalmi mozgalmak új változatot hasítottak ki belőle. Ez sem volt még külföldön és Magyarország határát soha át nem lépte. Mégis, minden ami magyar és ami különösen nemzeti, az epéjét hozza mozgásba — de a lelkesedés fősti pirosra arczát, ha valamelyes idegen nevet, szót ejt ki a száján. Ez a figura tud esetleg egy-két külföldi nyelvet és ennek segédelmével megismerkedett egyik-másik ország szorosabban vett belső életével. Dicsérete, bámulata, hódolata attól fogva csak az idegen számára van. S ugyancsak attól fogva mindenről, ami a magyar nemzettel bármilyen vonatkozásban van, csak gunvosan és megvetőleg tud beszélni.

Apponyi Albert, azaz dehogyan Apponyi Albert! . . . az apponyialbertek szónokok és államférfiak? Ó csengő kacajra fakad, ha ilyet hall. Bebel a kitünő politikus. Jaurés a hatalmas szónok és Keir-Hardy a messzelátó államférfi. A hercegferenczek és a mikszáthkalmárok regényeit, persze, kézbe se lehet venni. Micsoda együgyű sápadt történetkéik ezek amellet a roppant erős, a társadalom legrejtettebb szívég ellátó írások mellett, melyek Ottó Erich, Gorkij, France, Dionini, vagy Shaw tolla alól kerülnek ki.

Költőink? Hát költő az az Ábrányi Emil, ki a haza szóra keres rimeket; vagy Váradi Antal, ki a csaták zugó zaját mimeli; vagy Endrődi Sándor, ki a nemes érzelmeket rakja föl a száritókötélre; vagy Kiss József, Ignóty, Adv Endre?

Johann Rictus az a poéta; már a neve is úgy csikorog, mintha Belzebub pófája vigyorogna. Hogy ír ez az ember, hogy ír! Hogy tapossa bele a jó istent egy sertés-vályuba — kéi hallgatni.

És Rippl-Rónai! És Fadrusz! S mindazok, kik e két magyar csillag után usznak! Az egyik festő, a másik szobrász! Festő és szobrász. Hát micsoda akkor Tray, Rodin, Alba vagy Ronny? Ugyilátszik, új szavakra lesz szükségünk! Beszéljen-e még a műbírátról, mint olyanról? Hát van-e egyáltalában Magyarországon kritika, vagy kritikus? Mi van itt tulajdonképpen? Jó buza? Ez sem igen. A brazilai buza sikértartalma nagyobb, mint a magyaré; ezt a vegyészek már bebizonyították. Kényelmes villamosközlekedés? Últ-e már a londoni trolleyon? Ha majd ült rajtuk, akkor beszéljen. — Szép leányok? Hahaha! Hiszen, amelyik igazán szép, azt viszik a török pasának és az amerikai jenkinek; nekünk már csak az ocsu jut.

Hanem akkor suhog csak igazán a satirája, mikor a magyar nemzeti társadalomról van szó. Micsoda társadalom, micsoda osztályuralom, micsoda hátramaradottság, micsoda vezetőosztály, micsoda kultúra, micsoda niveau? Ázsia? Ez nem a helyes kifejezés. Kancza-tej, villogó gatya, nyereg alatt megpuhitott hus, ásványország: ezek a hasonlatok távolról engedik sejtetni, mi történik ebben az országban.

És ezek az ugynevezett irgalmatlan lepipálások, melyek eddig csak a kávéházban, vagy a villamoson voltak otthonosak, bevonultak a sajtóba is. Már akadnak emberek, kik nem nemzeti szempontból néznek, ítélnek, vagy írnak meg valamit, hanem a történelmi materializmus, vagy a szociológia egyik vagy másik alfaja szerint. Beszélnek társadalmi törvényekről, me-

lyeknek hatása alól még a haza és a nemzet fogalma sem vehető ki.

Csak meg kell nézni ilyen embert, vagy el kell olvasni az írását, élesen kidomborodik belőle ez a fölfogás: „szamarak vagytok mindnyájan, csak én vagyok az okos ember; alapjában véve azt sem érdemlitek meg, hogy beszéljek hozzátok, mert az én bölcseségem csak az én társaságomban érzi jól magát.”

Sajnos, az ilyen pökhendi tökfilkóval nem bántak el érdeme szerint. A legerősebb ítélet, mit róla mondanak, ez: „bogaras ember, eredeti ember, csak hagyják, hadd menjen a maga útján!”

Az angol flotta Fiumében.

— Saját tudósítónktól. —

Fiume, július 17.

Kevéssel három óra után azon a ponton, ahol az égbolt a tengerbe hajlik, apró pontok jelentek meg, amelyek rohamosan bontakoztak ki a távol kékségéből. Percekenként nőttek a sötét foltok és egy negyedórával később az angol flotta bontakozott ki. Majesztetikusan közeledtek a vaskolosszusok és a fiumei partokon megszólaltak az itegek. Az angol hadihajókon a földéltre szólították a legénységet és hurrázva hajóztak a város alá az angol vendégek.

A Földközi-tengeri angol hajóraj trieszti és pólai látogatása után ma a délutáni órákban Fiuméba érkezett. A hajóraj már délután 3 órakor feltűnt a Kvarnerón és kevéssel 4 óra előtt horgonyt vetett a Mária Terézia hullámgát előtt. A molót nagy sokaság a városból is sokan jöttek és érdeklődéssel nézték a flotta manővrozását. Az angol hajók megérkezésekor az üdvözlések után Faber angol konzul és Rödiger révkapitány gőzcsonakon mentek Drury admirális hajóira. A tengernagy és a hajók parancsnokai az üdvözlés után gőzcsonakokra szállva az Adamich-molóra mentek, ahol a fiumei hajóőröknek diszszáza fogadta őket Koch Róbert százados parancsnoklásával. A kiszálláskor a katonai zenekar az angol himnuszot játszotta. Az admirális a parancsnokok kíséretében ellépett a diszszáza előtt, majd kocsióra ültek és felhajattak a kormányzó palotába, ahol gróf Nákó Sándor fiumei kormányzónál tettek tisztelő látogatást. Innen a városházára hajattak, ahol Luppis alpolgármesternél tisztelegtek. Gróf Nákó Sándor kormányzó este 7 órakor adta vissza a látogatást az „All Green” nevű admirális zászlós hajón. A kormányzó fekete diszmagyart viselt. Kocsin hajtattott le a palotából a molóhoz, ahol gőzcsonakra ült. Érkezésekor és távozásakor a szokásos üdvözlő lövésekkel fogadták.

Este 10 órakor az Adamich-téren a városi zenekar hangversenyt rendezett a flotta tiszteletére. A következő napokon, amíg a flotta Fiumében tartózkodik felváltva, egyik este a katonai, másik este a városi zenekar fognak hangversenyezni. A tér rendkívül színes képet nyújtott a hatalmas néptömeggel, amelynek sorában érdekesen festettek az angol hajók egyenruhái.

Este 9 órakor a kormányzósági palotában gróf Nákó Sándor az angol flotta tisztikarának tiszteletére ebédet adott. Az ebéden résztvettek Drury admirális, herceg Battenberg viceadmirális, Troubridge, Savary, Francis-Miller, Pheppshooby sorhajó-kapitányok, Faber angol konzul, Fuhrmann Ferencz miniszteri tanácsos, gróf Wickenburg István miniszteri tanácsos, lovag Thierry Alajos kuriai bíró, a fiumei kir. törvényszék elnöke, Drachsel Frigyes tábornok, dandárparancsnok, Zanella Richárd országgyűlési képviselő, Luppis alpolgármester stb.

A vendégeket a palota foyerjában gróf Nákó Sándor kormányzó és neje, Liphay Eszter bárónő fogadták.

A harmadik fogásnál gróf Nákó Sándor kormányzó a következő felkösztöntő mondotta angol nyelven a tengernagyhoz intézve:

Kegyelmes uram, hölgyeim és uraim! A hála legmélyebb érzésétől eltelve nagy fejedelmük iránt,

aki kegyes volt flottájának egy részét a magyar vizekre elküldeni, emelem poharamat VII. Eduárd angol király öfelségének egészségére. Hip, hip, hurrah!

A tengernagy válaszában a kormányzó szives vendégszeretetért mondott meleg szavakban köszönetét és öfelségére, a magyar királyra írtette poharát.

Gróf Nákó Sándor később az ellentengernagyot üdvözölte a következő felkösztöntőben:

Kegyelmes uram, hölgyeim és uraim! Szívvel köszöntöm önt tengernagy ur Magyarországot kikötő városában és szívből köszöntöm a hatalmas angol flottának ezt a részét, amely most vizeinken horgonyoz. Köszöntöm Önöket azzal a nagyabecüléssel, amely mindnyájunkban él a nemes brit nemzet és annak hatalmas tengerészete iránt. Az angol lobogónek megjelenése vizeinken mindenkor örömmünnepeink és angol vendégeinket szerény képességeink szerint igaz szeretetünkről biztosítani mindenkor legkedvesebb kötelességünk. Az angol lobogó bennem különösen kedves érzéseket kelt fel, mert emlékeztet életemnek azon szép idejére, amelyet évekket ezelőtt földközi utam alkalmával az angolok között töltöttem. Akkor bent az angol hazában, de kint az egész világ minden részében is megtanultam az angol népet szeretni, tisztelni és nagyabecülni, szorgalmát, tudását és hatalmát megcsodálni. Mondhatom uraim, ezen idő óta bámulatom, tisztelem és nagyabecülésem folyton csak növekedett a nemes angol nemzet iránt. Most, amikor nemrégén ismét szerencsém volt egy ideig szép hazájukban tartózkodnom és barátságukat és szivességüket minden irányban élveznem, újból közvetlen tapasztalatokat szerezhettem Nagy-Britania hatalmáról és csodálatos fejlődéséről. És ha lehetett mégis valami, igen tisztelt uraim, ami a brit nemzet iránt való bámulatomat és szeretetemet még inkább tudja növelni, ugy ez a látogatás az, amelynek emléke mindenkor mélyen benne él lelkemben. Emelem poharamat az admirális ur egészségére és az angol tengerészeti nagyságára. Hip, hip, hurrah!

Holnap Drury admirális a tengernagy zászlós-hajón ebédet ad a kormányzó tiszteletére. Este a kormányzó palotában estély lesz, amelyre háromszázan hivatalosak. Az estély alkalmából a palota kertjét fényesen kivilágítják. A kertben a városi zenekar, a palota nagy előcsarnokában pedig a katonai zenekar fog játszani.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és az angol király.

Berlin, július 17. (Saját tudósítónktól.) Illetékes helyen megczáfólják azt a hírt, hogy Vilmos császár a jövő hónapban találkozni fog Eduárd királlyal a friedrichshofi kastélyban.

A bécsi nunczius visszatérése.

Róma, július 17. (Saját tudósítónktól.) A Vatikánhoz közelálló körökben azt állítják, hogy Granito di Belmonte herceg bécsi nunczius vissza fog térni az osztrák császárvárosba és állomáshelyén fog maradni. Egyelőre szó sincs arról, hogy megkapja a bíborosi méltóságot, ami pedig a viszonyt illeti a Vatikán és az osztrák kormány között, az ismét normális lett.

Merénylet a kaukázusi kormányzó ellen.

Tiflisz, július 17. A kaukázusi katonai törvény-szék elnöke, Wolkow tábornok ellen tegnap este merényletet követtek el. Egy ismeretlen ember az utcán revolverrel rálőtt és fején megsebesítette. A tettes elmenekült.

Választás Angliában.

London, július 17. Az urakházába meghívott liberális Winford Fülöp helyére Prembroskeshire grófságban Roch liberálist választották meg 5460 szavazattal Williams unionista 3286 szavazatával szorosan az alsóház tagjává.

A honduraszi forradalom.

Newyork, július 17. Teguzigalpai jelentések szerint a honduraszi felkelők az elmúlt éjjel El Porvenia városát bevették és ma Ceiba mellett vereséget szenvedtek.

A német birodalmi bank.

Berlin, július 17. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank kimutatása, amely most készül, a következő főbb tételeket fogja feltüntetni: a kölcsönzlet 152 millióval csekélyebb, semmint volt tavaly hasonló időszakban, a girópénz 117 millióval nagyobb, az érczkészlet 200 millióval emelkedett, az adómentes jegyérték 139 milliót tesz ki, holott tavaly 134.6 millió volt az adómentes forgalom, a múlt héten pedig 149.5 millió.

Mozgó képek.**Vendégeink.**

A vendégszeretet klasszikus földjén, nagyon természetesen, sok a látogató vendég. Az a boldog idő elmúlt ugyan, amikor még minden falusi udvarház kapuja éjjel-nappal nyitva állt, kéménye örökösön füstölgött s asztala egész nap terítve volt, de azért — ha a jó mód meg is csappant — a látogatók faja ki nem veszett.

Sőt ma már több a vendég, mint a vendéglátó. Akkoriban még kéretek magukat az emberek, hogy megtiszteljék házukat, ma pedig minden kitalálása daczára is szerencsétlenek látogatásukkal.

A magyar vendégek természetrajza igen érdekes tudomány, melynek kézikönyvét megírni érdemes feladat lenne. Meglehet, hogy még vállalkozom rá. Ma, egyelőre, csak a különböző vendégeket ismertetem, csak úgy sommásan.

Az állandó vendéggel kezdem, akiket már egészen a házhoz tartozóknak tekintik. Tulajdonképpen kegyelemkenyeret evő elszegényedett rokonok, vagy jó barátok, akik Oroszországban is előfordulnak, ha a Turgenyev „Pane d'altoni"-jének hithűnk.

Az alkalmi vendég olyankor kopogtat be hozzánk, amikor a városban valami nagy esemény játszódik le. Az országos kiállítások hozzánk szállt, mert hát a hotelek túl voltak zsúfolva; a híres halottak temetését, vagy a diszfelvonulásokat pedig éppen a mi ablakainkból lehet látni.

Az érdeklődő vendég hallott valamit harangozni: hogy valami panamában van részünk, hogy a fiunkat felpozították, hogy a leányunk megszökött, hogy öngyilkossági kísérletet tettünk, vagy más hasonlót. Eljön, hogy őszinte velünkérzéséről biztosítson; megesküszik, hogy/egy szót se hisz a gyalázatos pletykából és távozva mindenütt elmondja azt az impresszióját, hogy nagyon gyanus a dolog.

A bizalmas vendég néha éveken se mutatkozik, de mindig olyankor állít be, amikor pillanatnyi pénzzavarban szenved. Még tűrhető lenne, ha nyíltan kimondaná jövedele okát-czélját. E helyett kertel. Hosszu históriát eszel ki, vagy tréfásat, vagy tragikusát... Vagy magáról, vagy valamelyik ismerőséről, akivel jól akar gyakorolni. Amikor aztán sikerül a pénzművelet, nem tartja illendőnek rögtön távozni, hanem még egy ideig elcséveg, hogy ne lásák, mintha „csak azért” jött volna.

A tréfás vendég mindig viczcesen ront be hozzánk: Vagy korán reggel ver föl a legedesebb álmunkból, vagy késő este, amikor már lefeküdni készülünk. Legszellemesebb ötlete: felzörgetni bennünket éjnek idején, amikor lumpkompániát hoz magával — valami muri után — és teát, feketét, bort, gulyit követelve, botrányt csap, ha nem járunk a kedvében.

A beteglátogató. Híre ment ismerőseink körében, hogy betegünk van, akinek életbenmaradásáért reszketünk. A jószívű beteglátogató nem bocsátaná meg magának, ha nem jönne el hozzánk. Résztvétel tudakozódik betegünk állapota iránt s amikor elmondjuk aggodalmainkat, nagy szöböséggel iparkodik megnyugtanni. Analóg esetekkel bizonyítja, hogy a baj éppen nem veszélyes; de amellet arczának kifejezése elárulja, hogy maga se hiszi azt, amit mond. A hatás tehát kinos. Ezzel nem éri be. Mindenáron be akar menni a beteghez. Jól tudja, hogy az orvos megtiltotta. Ezt helyesli is, de ő kivétel, neki szabad, mert ő tudja, hogyan kell a beteggel bánni. Azután száziéle jó tanácsot ad, hogy felizgatja a szegény beteget, hogy láza egy pár fokkal felszökj.

A kritikus vendég gyűlöli azokat a képmutatókat, akik másoknál mindent szépnak, jónak, praktikusnak találnak. Nem, nem! Ő sokkal őszintébb. Nyíltan megmondja, hogy lakásunk bejárata utálatos, szobáink berendezése izléstelen, kosztunk gyalázatos, borunk ihatatlan, életmódunk nevetséges, ismerőseink unalmasak, zongoránkon nem lehet játszani... úgy, hogy amikor távozott, szégyenkezve tekintünk körül abban a kis fészekben, melyre az imént még büszkék voltunk.

A lelkesedő vendég az előbbinek ellentéte. Ő mindent gyönyörűnek, kitünőnek, nagyszerűnek talál nálunk. Például egyes dísz tárgyakat addig magasztal, amíg megkínáljuk vele. Szabadkozik, de elfogadja. Magyaráink annyira izlik neki, hogy áperete kimondja: „Akár illik, akár nem, kénytelen vagyok kimondani, hogy nagyon boldog lennék, ha megprezentelnél egy üveggel.” Röstellünk egy palackot küldeni... küldünk hát egy kosárral. Pedig magunknak sincs több.

A szolgálatkész vendégtől óvakodnunk kell. Ha — beszélgetés közben — elmondjuk kisebb-nagyobb kellemetlenségeinket, ő füstént magáévá teszi az ügyet. Felfortyan, lázba jön, dühbe gurul és vérben forgó szemekkel hörgi, hogy majd megmutatja annak a fráternek!... Ezzel a magában véve jelentéktelen affairet kiélezi, elmérgesíti és vagy belekerget valami felesleges párbajba, vagy halálos ellenséget szerez nekünk, vagy főnökünk előtt kompromittálva, veszélyeztetni állásunkat.

A véleménykérő vendég rendkívül tisztel minket. Feltétlenül megbizik jogi, orvosi, művészeti, irodalmi tekintélyünkben és — éppen a leg-sürgősebb munkák idején — tövéről-hegyére ismereti a kérdéses esetet s tanácsunkat kéri; vagy felolvassa legújabb drámáját és könyörög, hogy leplezetlenül mondjuk el véleményünket. Ez természetesen, felelősséggel jár és nem szívesen engedünk kérésének. Ha mégis adunk tanácsot s mondunk véleményt, mérget vehetünk rá, hogy azontul ismét egy emberrel többen tartanak bennünket számárnak.

A sok más kellemetlen vendégről hallgatva, most még csak a nyomtatott vendéget említem fel, akit nem hívunk, nem várunk, nem ismerünk és aki mégis mindennap belopja magát hozzánk napilapunk hasábjain és holmi Mozgó képekben fecseg nekünk olyasmiről, amire egy cseppet se vagyunk kíváncsiak.

Rosta.

Az olvasóhoz.

Az új félév kezdetén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbb megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állni!

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra 2 kor. 40 fill.

Negyedévre 7 kor. — fill.

Félévre 14 kor. — fill.

Égész évre 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Üdül a vármegye. Fazekas Ágoston, Pest vármegye alispánja ma hat heti szabadságra ment. — Dr. Györgyi József, Pest vármegye tiszti főorvosa ma kezdte meg négy heti szabadságidejét.

Katonai beszállások Pestmegyében. Fazekas Ágoston, Pestvármegye alispánja ma értesítette a gödöllői és monori járások főszolgabíráit, valamint Gyömrő, Gomba, Tápiószily, Dány, Zsámbok és az utbaejtethető községek előjáróságait, hogy a m. kir. budapesti I. honvédkerületi parancsnokság kötelékébe tartozó csapatok július és augusztus havában a következő falvakban fognak beszállásoltatni:

Az I. honvédgyalogezred törzse, 1., 2., 3., 4. zászlóalja (78 tisz. 745 főnyi legénység, 44 ló) július hó 27-től 31-ig Gyömrő és Gomba községekben; augusztus 1-től 7-ig Tápiószily községben. — A 2. honvédgyalogezred törzse, 1., 2., 3. zászlóalja (49 tisz. 538 főnyi legénység, 29 ló) július hó 27-től 31-ig Tápiószily községben, augusztus hó 1-től 7-ig Dány és Zsámbok községekben. Felhívja az alispán az előjáróságokat, hogy a katonaság által esetleg igényelt menetszükségletek (szállás, élelem, előfogat) akadálytalan kiszolgáltatásáról gondoskodjanak, továbbá az esetleg fellépő fertőző betegségeket nemcsak a polgári, hanem az érdekelt honvéd-hatóságoknak is haladéktalanul jelentsek be. Végül szerkeszzenek kimutatást a kifogástalan ivóvízről nyilvános és magánkutakról és azt a községbe bevonuló csapatok parancsnokának adják át. Az egészségtelen vízi kutak ezenfelül külön is megjelölendők.

Krassó-Szörény vármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését Issekutz Aurél főispán elnöke alatt tartotta. Az előadók havi jelentéseit vita nélkül elfogadták. Nagyobb vita fejlődött ki Domán, Klokotics és Nermend községek lakossága szerződésének jóváhagyása körül, amely szerződést a községek az osztrák-magyar államvasúttársasággal kötöttek. A szerződés értelmében ugyanis a 3 község 58 hold földet enged át 1500 koronáért a társaságnak község utáni kutatások céljából és pedig azzal a kikötéssel, ha a kutatások eredménye nem járna, akkor az említett területet kiaknázás végett a társaságnak engedik át. Rendkívül heves vita után a közigazgatási bizottság a már megkötött szerződést megerősítette.

Torontál vármegye közigazgatási bizottságának ülésén Jankó Ágoston alispán beterjesztette a vármegye kivándorlási mozgalmáról szóló féléves jelentését. A jelentés szerint a múlt év november hava óta a kivándorlás nagy mértékben csökkent és ezzel szemben a visszavándorlás nagy arányokat öltött. A folyó év első felében januártól június végéig csak 813-an vándoroltak ki Torontál vármegyéből. A visz-

szavándorlók száma ez év első felében 2981 volt. A visszavándoroltak anyagi helyzete elég kedvező, úgy hogy a megyében egyetlen visszavándorolt sem kért segélyt. A visszavándoroltak mind folytatják régi rendes foglalkozásukat. A régi munkáinak mellett dolgoznak és erkölcsi szempontból sem emelhető ellenük legcsekélyebb kifogás sem. Az alispán előterjesztését a bizottság élénk éljenzéssel fogadta.

Aradmegye gróf Károlyi Gyula főispán elnökle mellett ma rendkívüli ülést tartott, melyen Schill József főjegyző jelentette, hogy a Muraközy József-alapítványból a honvéddadapróiskolánál létesített alapítványi helyre szóló pályázat meddő maradt. A kamatokat az alaptőkéhez csatolták. Boros Iván tb. főjegyző felolvasta a lajstromot, mely szerint Aradmegye idegen nevű községeit megmagyarosították. Pop. Csicsó István orsz. képviselő ellenző felszólalása után a közgyűlés elfogadta a magyar községneveket. Ezután felolvasták a cselédlakásokra vonatkozó szabályrendeletet, melynél gróf Zselénszky Róbert szólalt fel. A szabályrendeletet módosítással elfogadták.

A Népszínház átadása.

Budapest, július 17.

Ma irták alá a szerződést, amelylyel a Népszínház a Nemzeti Színház javára kisajátítja s ezzel végérvényesen elintézték a nagy port felvert ügyet. Illetékes helyen jónak látták, hogy erről a csinos ügyletről némi magyarázattal is szolgáljanak. A „P. O. É. R. t.” ugyanis a következőket jelenti:

A Nemzeti Színháznak ideiglenes elhelyezésére és a Népszínház kibérlésére vonatkozó már publikált szerződési megállapodásokat ma délelőtt feltizenegy órakor írta alá végérvényesen a miniszter helyett Molnár Viktor államtitkár, miután gróf Apponyi Albert vállás- és közoktatásügyi miniszter tegnap délután fél három órakor elutazott s a tárgyalások a szerződés végleges szövegezése körül délutánra is kinyultak s miután a kultuszminiszter úgy is ismeri a megállapodások tartalmát és részleteit.

A végkielégítések folynak Hets Ödön Nemzeti Színházi jogtanácsos ellenőrzése mellett és azok rövid idő alatt békésen és simán lebonyolítatnak.

Hogy az állam, a kincstár és a Nemzeti Színház a körülményekhez képest igen előnyös megoldást talált a most befejezett szerződéssel, arra vonatkozólag illetékes információk alapján a következő tájékoztató adatokat közölhetjük:

Azok a csoportosítások és számszerű kimutatások, amelyeket egyes lapok részben önkényesen, részben egy még nem érvényes és több részletében módosult szerződési tervezetnek az adatai alapján összeállítottak, hamis színben tüntetik föl a megállapodásokat s azt a látszatot keltik, hogy a Népszínház ezelőtti bérlői százezer korona nyereséghez jutnak az üzlet megkötése által elmaradt hasznuk kárpótlása fejében. Pedig azon a czímen, hogy elmaradt hasznuk kárpótoltassék, csupán tizenöt-tizenöt ezer korona évi járadékot kapnak. Ezenkívül fizet az állam a fővárosnak 60.000 korona bért, 28.000 koronát a nyugdíjintézet kárpótlása fejében, 10.000 koronát díszletmegváltás czímen, továbbá 300.000 koronát egyszersmindenkorra a személyzet végkielégítése fejében, 400.000 koronát pedig egyszersmindenkorra azon már megkötött ügyletek czímen, amiket a Népszínház eddigi bérlői szerzőkkel, ügynökségekkel, egyes művészek vendégszereplése fejében stb., azonkívül tárgyak, dolgok és értékek átvétele fejében fizet, ezzel mindennemű kötelezettségeitől magát mentesítvén. Ezen vinkulumos szerződések és tárgyak megváltása sem jut tehát a Népszínház eddigi bérlőinek kezéhez, mint amint az eddig felsorolt összegek sem az ő tiszta nyereségük és nyereseményük czímen bírálandók el, mert ezen a czímen csak a kilenczszáz harmincezer korona jut nekik. Ezenkívül a ruhatár és a cukrászda már albérlébe ki lévén adva, ennél a tételnél változtatás nem történt, részben, mert nagy terhet rótt volna az államra és különben sem volt megváltoztatható. Intézkedés történt azonban, hogy a ruhatárt és a cukrászdát a Nemzeti Színház alkalmazottai és a Nemzeti Színház kezeljék.

Ezzel szemben a pesszimistikusan számított szerződési bevétel-többlet 250.000 koronát tesz ki a

nálható évenként, ami 2,250.000 koronát tesz ki a szerződés kilencz évi tartama alatt. Mint e néhány adatból is kitűnik, látható, hogy az ügylet előnyös és nyereséges az államra nézve, pedig az egyes pontok és részletek tüzetesebb átvizsgálása mellett, még egyéb előnyök is jelentékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy úgy az állam, mint a Nemzeti Színház érdekében ezt a megállapodást mindenki csak előnyösnek láthassa, elsősorban a nagyközönség is, amelynek biztonsága jelentékeny szerepet játszott a miniszter elhatározásánál. Arra gondja lesz a Nemzeti Színház vezetőségének és erre a miniszter is nagy súlyt fog helyezni, hogy azok a nemzeti, kulturális és művészeti érdekek, amelyek az utóbbi években a Népszínházban igen mérsékelten nyertek kielégítést: a Nemzeti Színházban méltó istápolásra találjanak.

Ezen megoldás nélkül az ideiglenes színház helyének megválasztása és elnyerése, építésének ingoványos nehézségei, az építkezés hosszadalmassága és az ideiglenes színház felépítésének, felállításának, berendezésének és felszerelésének horribilis költségei mind sokkal hátrányosabb, költségesebb megoldást eredményeztek volna. Így a Nemzeti Színház özsze a Népszínházban már játszhatik, előnyös pénzügyi megoldás mellett, tűzmentes, kényelmes, kész színházban, az új Nemzeti Színház építkezése pedig, mely évtizedeken át vajdott, megindulhat.

Az illetékes köröknek ez a mosakodása legalább is kissé naiv. Mert igaz ugyan, hogy a közel három millió korona nem kerül mint Maderék zsebébe, de azért elég csinos kis összeg jut számukra is, sokkal több, mint amennyire csak félig is reális számítás mellett igényt tarthatnak. De itt nem is arról van szó, hogy mennyi jut a bérlőknek, hanem arról, hogy a kultuszminiszterium közel három millió koronát dobott ki haszontalan dologra. Ezt nem lehet azzal elűzni, hogy a helytöbblet révén, isten tudja, hány millió térül meg. Mert a tény az, hogy a Nemzeti Színház közönsége alig töltötte meg a régi nézőteret is, arról tehát kár is beszélni, hogy ezután a publikum, ha majd több hely lesz, tömegesebben fogja látogatni a Nemzeti Színház előadásait. Kinek lesz kedve olyan színházba eljánni, amelynek első emeleti karzatján egy szót sem ért az előadásból. Arról pedig, hogy milyen simán folynak a tárgyalások az igazgatóság és a társulat tagjai közt, szolgáljon tájékoztató az, hogy az igazgatók azzal a kéréssel fordultak a rendőrséghez, hogy testi épségük biztosítására rendeljen ki detektíveket a Népszínházhoz. A rendőrség udvariasan teljesítette is a kívánságot és ma délelőtt kilencz detektív vonult szolgálat-tételre a Népszínházhoz. Öt detektív a színház előtt helyezkedett el, négy pedig az irodák közelében foglalt állást. A bérlők jelentése szerint eddig végkielégítést kaptak:

Barna Izsó, Déri János, Erneyi Emil, Garay Ferencz, Kovács Julia, Mosolygó Stefi, Odry Gergely, Abelófszky Margit, Della Donna Eugenia, Dobsa Margit, Halmágyi Anna, Ledófszky Gizella, Székely Anna, Abonyi Tivadar, Bálint Béla, Dános Árpád, Horváth Jenő, Kalmár József, Kürthi József, Lubinszky Ödön, Környei Béla, Nagy Gyula, Székely Gyula és Hevesi Sándor rendező. Ezekon kívül: husz kardalos és tizenhat kardalos. A technikai személyzet közül azokat, akik már feleslegessé váltak, végkielégítették, de megtartották hét embert a nyári szünetre. A zenekart átveszi a Nemzeti Színház. A kifizetett végkielégítések összege: kétszázkilenczvenöt ezer korona.

Apponyi miniszter kijelentette, hogy gondoskodni fog a tagok méltányos kielégítéséről. Hogy ez a méltányosság meddig terjed, azt a következők esetlét bizonyítjuk: Bajor György, jelenleg színházi kasírozó, harminczöt év előtt került a Népszínházhoz mint kardalos és azóta minden minőségben becsületesen szolgálta a Népszínházat. Felment ő is Bálinthoz, hogy öt gyermekére való tekintettel adjanak neki is valami kis végkielégítést. Ridegen elutasították. A szerencsétlen ember letámolygott a lépcsőkön és az utcára érve, nekidült a színház falának és zokogásba tört ki. A színészek gyűjtést indítottak az öreg ember számára, aki harminczöt éves szolgálata után hajléktalan koldussá lett.

Ehhez azt hisszük, nem kell bővebb kommentárt fűznünk. Ezek után aztán mondja valaki, hogy nem vagyunk Ázsiában.

Megszöktetett milliomosnő.

- Saját tudósítónktól. -

Budapest, július 17.

Minden nyár meghozza a maga szenzációját. Fiumében megjelenik a czápa, Siófokon elcsattan néhány pofon és a minden nyárra szinte kijáró asszony-, vagy leányszöktetés sem maradhat el. Egyszer szenzációs az eset, másokot kevésbé. A jelen esetben az előbbiről van szó. Egy magyar fiú megszöktetett egy Mentonban, férje társaságában üdülő milliomosnő angol asszonyt. Növeli a szenzációt, hogy a fiatalember igen jó budapesti családból származik és teljesen letörve származott el tőlünk Dél-Amerikába, Buenos-Ayresbe.

Nagy feltűnést keltett két hónappal ezelőtt Mentonban Bouche Margit angol milliomosnőnek és férjének megjelenése. Az asszony maga volt a megtestesült szépség. A gyönyörű székehuja, kékszemű, sugár szépség, aki minden nap beteges férje karján jelent meg a strandon, magára vonta a közfigyelmet. Közeledni azonban nem mert hozzá senki sem. A szép asszony hideg és tartózkodó volt mindenkivel szemben.

Nincs azonban olyan kemény jég, amely, — hogy kissé poétikusan fejezzük ki magunkat, — a lány, tavaszi napsugár csókjának hatására alatt meg ne olvadna. Bouche asszony napsugara egy deli, feketeszemű magyar fiú volt. Hirsch Sándor, ez a neve a szerencsés fiatalembernek, módját tudta ejteni annak, hogy a szép asszony közelébe jusson. Egy ünnepély alkalmával bemutatták a szép asszonynak. Ez a regény kezdete.

A folytatása már a megszokott sablon. A triumvirátus: férj, feleség és házibarát nap-nap után együtt voltak. Nagy volt közöttük az egyetértés mindaddig, amíg egyikük fölöslegessé nem vált. Ilyen esetekben természetes, hogy nem a házibarát a fölösleges, hanem a férj, aki egy szép napon arra ébredt föl, hogy hü hitestársa eltűnt a lovaggal.

A kétségbeesett férj kutatott-keresett a hűtlen asszony után, míg végre két héttel ezelőtt ráakadt Kalten-Lotgebenben. Kinos jelenetek játszódtak itt le a házastársak között. A férj keserű szemrehányásokat tett a szökésért feleségének. Kérte, könyörgött neki, hogy térjen hozzá vissza, de az asszony erről hallani sem akart. Mikor látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, beleegyezett a válásba, de csak azon feltétel mellett, ha Hirsch Sándor törvényes formák között feleségül veszi Bouche Margit asszonyt. Hogy Hirsch örömmel egvezett bele a dolog illetén megoldásába, azt fölösleges még csak meg is említeni. A férj visszautazott ködös hazájába, az asszony pedig lovagjával egyetemben Páris felé vette útját, ahol a Grand Hotelben vettek lakást és ott várják be, amíg a válópör befejezést nem nyer.

A szöktető lovag egyébként igen érdekes multu ember. Még néhány évvel ezelőtt Sebő, Aladár és Imre fivéreiével együtt huszártiszt volt. A négy huszártiszt közismert alakja volt az előkelő társaságoknak. Sándor és Aladár bőkezűen szórták a pénzt, mindenhol megjelentek, ahol csak pénzt lehetett költeni. Sándor és Aladár egyébként az Országos Kaszinónak is tagjai voltak, ahol egyik éjszakát a másik után a kártyaasztal mellett töltötték el. Az esztendő legnagyobb részét azonban Spaa, Biaritz, Monte-Carlo, Ostende és más fürdőhelyeken töltötték.

Nagyon természetes, hogy ezt az életmódot nem győzték pénzzel. Sándor és Aladár kiléptek a hadseregből és vagyonuk utolsó roncsán, az Andrassy-ut 125. számú ház eladási árából megmaradt négyezer koronával kimentek Buenos-Ayresbe. Itt reklámvállalatot alapítottak, ami nagyszerűen be is vált, úgy, hogy tovább folytathatták a régi életmódot. Igen sokszor átrándultak Európába, ahol leginkább a tengeri fürdőket keresték föl. Ilyen kirándulás volt a mostani is, amely Hirsch Sándorra nézve meg lehetős nagy szerencsével végződött. Kapott egy gyönyörűsége szép asszonyt, akinek melleleg néhány millió korona értékű vagyona van.

UJDONSÁGOK.

Sötétség.

Hódmezővásárhelyen katolikus emberhez ment feleségül egy református tanítónő s erre az egváházközség — talán nászaiándékképpen — fegyelmi vizsgálatot indított ellene. Nemcsak, hanem a tanítónő júliusi s augusztusi fizetését le is tiltotta, ami azt jelenti, hogy ezt a házasságot olyan főbenjáró vétségnek tekinti, hogy azért — úgy lehet — el is kell csapni az ifjú asszonyt állásából.

Eddig megszoktuk, hogy a kalvinizmust, különösen a magyar kalvinizmust a legliberálisabb felekezetnek tartjuk. Egészen a legutolsó időkig így is volt; ha a reakció valahol föl mérte lütni a fejét, mindenekelőtt a kálmánista prédikátorokat találta magával szemben s a református iskolák voltak a tiszta szabadelvűség legbiztosabb melegágyai. Nem szeretnők, hogy ha a hódmezővásárhelyi eset azt jelentené, hogy ennek az időknek vége s a bigott türelmetlenség immár beköltözött a református eklézsiák falai közé is.

Igaz, hogy egészen a legutolsó időkig a református egyház, mint minden felekezet a katolikuson kívül, nem is lehetett más, csak szabadelvű. Mert a reakció első sorban az ő légzésüket fojtogatta s ők érezték meg leginkább, hogy egy nagyobb s az összes hatalmi pozíciókba kényelmesen elhelyezkedett felekezet a más meggyőződésen levőket tüzes vassal, gállyával, a borsó-szalmán leendő megégetéssel fenyegette. Akkor nem is lehetett más a protestantizmus, csak szabadelvű, hiszen hitbéli dolgokban a szellem harca volt a betű ellen, politikai, társadalmi téren pedig az elnyomottak, a leigázottak lázadása a jogtiprók ellen. Minden eszmeáramlat megfutotta ezt az utat, akkor, amidőn még új volt, amikor megsontosodott sablonok közt kellett utat törnie magának, forradalmár volt, hogy azután vigaszteljesebb viszonyok között roszdásodni hagyja a radikális elveket s nyárs-polgári hálósipkát huzzon a fülére. Sajnálók, ha a magyar protestantizmus már is eljutott volna ehez a stádiumhoz s a liberalizmus ezzel legerősebb támaszát elvesztette volna Magyarországon.

A hódmezővásárhelyi eset annál kirívóbb, mert a magyar protestáns egyházi faktorok éppen most indítanak akciókat a Ne temere . . . pápai hullá ellen. A Ne temere . . . bulla sem más, mint a vegyes házasságokhoz való jog megtagadása, kemény kárhóztatása katolikus szempontból. A hódmezővásárhelyi eset éppen azért furcsa színt vet erre a harcra, mert hiszen a katolikus emberrel házasodó református leány feleltrevonása mi más, mint ugyanannak az éremnek a másik oldala s a vegyes házasság elítélése — kálmánista szempontból.

A vaskalap, akár jezsuita páter, akár református prédikátor viseli, egyformán gyűlöletes.

NAPIREND. Naptár. Szombat, július 18. — Róm. kal.: Arnold p. — Prot.: Frigyes. — Görög-oros: jul. 5. Mária özv. — Zsidó: Tham. 19. Sabbath Pinehasz 6. P. — A nap két reggel 4 óra 22 perczkor, nyugszik este 7 óra 50 perczkor. — A hold két éjjel 10 óra 56 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 37 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum (Városligeti-fasor 10.) nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— **Személyi hírek.** Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap este a gyorsvonatal szalonkocsiján a Tátrába utazott. A vonatot Miskolcztól Görgey üzletvezető vezette. — Klótild főhercegnő Kassán keresztül ma a Tátrába utazott. — Zmejanovics Gábor verseczi szerb püspök ma reggel Bécsbe érkezett.

— **A király utiprogramja.** A király szeptember 6-ig, vagy 7-ig marad Ischlben, azután Bécsbe megy s ott lesz Erzsébet királyné halálának napján szeptember 10-én is és innen szeptember közepén a magyarországi nagy hadgyakorlatokra Veszprémbe megy. A király négy napig marad Veszprémbe, azután visszatér Schönbrunnba, ahol egész télen át tartózkodni fog.

— **Az angol király Ischlben.** Edvárd angol király augusztus 2-án látogatást tesz Ischlben a királynál. A kabinetiroda és az angol király titkári hivatala erre vonatkozólag nagyjában már megegyezésre jutottak. Az eddigi híresztelések szerint Edvárd király augusztus 12-én délelőtt Gmundenbe érkezik, ahol a király már várni fogja. Innen a két uralkodó Ischlbe megy. Az angol király az idén is az Erzsébet-szállóban fog lakni. Este a királyi villában udvari ebéd lesz, amelyen az angol király kísérete és a bécsi angol nagykövet, Sir Edvárd Goschen és Hardinge államtitkár is részt vesznek. Állítólag báró Aehrenthal is ott lesz. Ebéd után a bécsi férfi-dalegylet hódolatát fogadják az uralkodók. Az eredeti terv szerint a dalos-egyletnek csak augusztus 18-án kellene Ischlbe érkeznie, de újabb rendelkezés szerint már 12-én ott lesz, hogy Edvárd király, aki londoni vendéglátogatása alkalmából igen elismerően nyilatkozott az énekkarról, most újból gyönyörködhessen benne. Az angol király Ischlben tölti az éjt és 13-án reggel tovább utazik Marienbadba.

— **A miniszterelnök a gyalári vasbányánál.** Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztérenyi József államtitkár és kíséretük csütörtök délután hat órakor Vajdahunyadra érkeztek, ahol őket a pályaudvaron Danila György polgármester fogadta. Megérkezés után az állami vasgyárhoz mentek, ahol a tisztikar élén Schallath József főbányatanácsos üdvözölte a miniszterelnököt és az államtitkárt. A miniszterelnök ezután megtekintette a vasgyárat. Sorra járta az egyes műhelyeket, gépházakat, pörkölt, olvasztót és raktárakat és mindenütt a legnagyobb részletességgel informáltatta magát az üzem menetéről. Este nyolcz órakor vacsora volt a vasgyár vendéglőjében. Vacsora alatt a vasgyári zenekar játszott. A miniszterelnök és az államtitkár a szalonkocsiban töltötték az éjszakát. Pénteken reggel hét órakor a vajdahunyadi felső állomáson találkozott a társaság. Ott voltak Mály Sándor miniszteri tanácsos, Andreics János és Schallath József főbányatanácsosok, Lázár Lajos műszaki főtanácsos, Pulszky Garibaldi, a vasuti és hajózási főfelügyelő, Sztankovich Miklós aradi üzelvezető, Lukács Lipót mérnök, Buczek József bányafelügyelő, továbbá báró Bornemissza Lipót főispán, Barcsai Andor és Ajtay Aladár országgyűlési képviselők. Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztérenyi József államtitkár kevéssel hét óra után érkeztek meg a pályaudvarra, ahonnan különvonaton Retyisorára mentek. A miniszterelnököt és az államtitkárt, valamint a társaságot rendkívül elragadta a hegyi pályának, valamint a vidéknek szépsége. Gavosdián a miniszterelnököt a tisztviselők élén Pénzes Benő mérnök fogadta és kalauzolta. A miniszterelnök részletesen megtekintette a vashámort és informáltatta magát annak üzemeről. Retyisorára kilenc órakor érkeztek meg, ahol a miniszterelnököt a tisztikar élén Csák Gusztáv főmérnök üdvözölte. Innen hegyi siklón, majd 800 méter hosszú tárnán át motoros bányavasuton a gyalári vasbányákhoz mentek. A miniszterelnök első sorban a bányahivatalt tekintette meg, hol Schallath József főbányatanácsos, Buczek József felügyelő és Csák Gusztáv főmérnök szolgáltak szakszerű felvilágosításokkal. Daczára a zuhogó esőnek, a miniszterelnök és kísérete megtekintette a bányákat, nagy érdeklődéssel szemlélve az egyes szinteken a vasérc fejtését. A bányák megtekintése csaknem másfél órát vett igénybe. Végül úgy a miniszterelnök, mint Sztérenyi József államtitkár és a társaság tagjai beirták nevéiket a bánya vendékönyvébe. Tizenegy órakor dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Sztérenyi József államtitkár és kíséretük visszatértek Retyisorára, honnan Vajdahunyadon és Piskin át este tíz órára visszatértek a fővárosba.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Kossuth Ferencz régi reumatikus baja — amint ez tudvalevő — ismét nagyon elővette Karlsbadban. Hiteles értesüléseink szerint Kossuth szerdán éjjel rosszul volt, nagy fájdalmak kínozták. A szalonkocsi már Karlsbadba volt rendelve, hogy a beteg minisztert Pöstyénbe vigye. Csütörtökön elutazása kétséges volt, de ma már állapotja annyira javult, hogy a szemérvet állítása szerint, égyon kívül van, étvágya rendes és így elutazását vasárnapra biztosra veszik. Orvosa naponta kétszer, reggel nyolczkor és este hét órakor látogatja meg Kossuth Ferenczet. — Karlsbadból táviratozzák a Magyar Tudósítónak: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában a mai nappal a javulás fokozatosan haladt előre. A fájdalmak enyhültek és a bal bokaizület duzzanata és izzadmánya csökkent. A hőmérsék normális, az általános állapot jó. Kezelőorvosa, dr. Aldor Lajos főorvos délelőtti látogatása alkalmával örömmel konstataulta a kedvező tüneteket, de az izületi gyulladás teljes gyógyulása végett még néhány napig szigorú nyugalmat ajánlott.

Karlsbadból jelenti éjjel tudósítónk: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapota ma jobbra fordult, fájdalmai az izületekben enyhültek, de az exsudatum még nem szivódott fel. A hőmérséklet normális, az általános közérzés kedvező, azonban a teljes javulás még napokig fog tartani és addig az orvosok feltétlen nyugalmat ajánlanak.

— **A pápa jubileuma.** Egyre nagyobb összegek érkeznek a X. Pius jubileumi rendező-bizottsághoz arra az aranykehelyre, amelyet az egész világ katolikus ifjai nevében szeptember 17-én adnak át a szent atyának. A kelyhet aznap adják át a pápának, amikor az említett napon misét mond a katolikus ifiakért. Eddig 28.138 líra folyt be az aranykehelyre. A jubileumi misére befolyt adományok meghaladják a 40.632 lírát, melyből egyedül Kina 8000 lírát adott. A bizottság több záródoklatot rendez Angliából, Belgiumból, Magyarországból és Franciaországból.

— **A vezérkari szemleut vége.** Hötzendorf Konrad altábornagy, vezérkari főnök, aki helyettesének, Langer Rezső vezérkari őrnagynak a kíséretében e hó 1-én kezdte idei nagy szemleutját, amelynek kiinduló pontja Cilli volt és amely Krajna egy részére is kiterjedt, tegnap azokkal a tábornokokkal, vezérkari és törzstisztekkel, akik Bécsben állomásoznak, utjából hazatértek.

— **Zeppelinnek nincsen pénze.** Friedrichshafenből jelentik, hogy gróf Zeppelin aluminium repülőgépeinek legutóbbi balesete tisztára pénzügyi okokra vezethető vissza. Ugyanis az e hó 14-én működésbe hozott repülőgép motoros-csónakjéért járó 30.000 márkát gróf Zeppelin csak a legutolsó pillanatban tudta előteremteni, holott, ha a csónakot a múlt esztendőben beszerezheték volna, akkor a legénység is idejekorán megtanulta volna a kezelést. Ezenkívül gróf Zeppelin még a repülőgép egyéb részeiért járó 215.000 márkával tartozik. Ez az oka annak is, hogy a tervbe vett 5. számú aluminium-repülőgép építését abba kellett hagyni. A német léghajózási társaság legközelebbi ülésén Martin kormánytanácsos indítványozni fogja, hogy a társaság bocsássa gróf Zeppelin rendelkezésére a szükséges összeget.

— **Petőfi halálának évfordulója.** Az idén július 31-én ötvenkilencedik évfordulója lesz a segesvári csatának, amely sok mások között a legnagyobb magyar költőt, Petőfi Sándort is elragadta. A nap emlékeztetésére a budapesti asztaltársaságok és a Kurucz Ifjak Társasága nagyszabású ünnepélyt rendeznek a fővárosban. Az ünnepély az évforduló napját megelőző vasárnapon, e hó 26-án lesz és a tiszta jövedelmet a Petőfi-ház javára fogják adni. A Kurucz Ifjak Társasága ugyanezen alkalomból e hó 31-én Ujvidéken fog ünnepélyt rendezni.

— **Lemoine a Balkánon.** A szélhámosok között mégis a kitünő Lemoine tartja a rekordot. Lemoine itt, Lemoine ott, jönnek a jelentések elfogatásáról, a gyémántcsináló a pillanatban azonban úgy eltűnik, mint kíséretlenél a gyémántja. Most, mint Zagrábból jelentik, az ottani rendőrség is kutatja a nyomát. Lemoine anyja ugyanis horvát asszony, a családi neve Petrovics. Tőle tanult meg Lemoine horvátul és szerbül. A minap aztán kiderült, hogy Lemoinet az utóbbi napokban egy hölgy társaságában Belgrádban látták. A rendőrség most ennek a hölgynek a kilitét kutatja s reméli, hogy ez uton megtud valamit Lemoine hollétéről.

— **A zanzibári szultán utazása.** A zanzibári szultán ma a keleti expresszvonalon Bécsbe érkezett és néhány órai ott tartózkodás után, Budapesten át továbbutazott Konstantinápolyba.

— **A soproni közművelődési palota.** Gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter ma leiratot intézett Baán Endre soproni főispánhoz, amelyben tudatja, hogy a soproni közművelődési ház céljaira 10.000 koronát utalványozott Töpler Kálmán polgármester, mint a Sopronmegyei és a városi Régészeti Társulat elnöke kezébe. A Lenk-féle deák-téri világot ugyanis a társulat vette meg a kulturpalota céljaira és a vétel törlesztésére szolgál a kultuszminiszter adománya is. A miniszter kiköti az épületnek olyképpen való átalakítását, hogy abban nagyterem legyen felolvasások, sorozatos előadások tartására és hogy falain elhelyezhetők legyenek az állami vásárlásból eredő és vidéki városok között kiosztandó képzőművészeti képalakítások. Végül szükséges egy-két kisebb terem természettudományi kísérletekre és egy polthelyiség a vidék néprajzi termékeinek árusítására; végül egy műterem, amelyben állandóan dolgozhatssék egy állami támogatással ideküldendő művész.

— **Zavargó egyetem.** Leoben főterén — mint onnan jelentik — tegnap éjjel pisztolylövés dördült el. A főiskola négy arra járó lengyel hallgatóját fel tartóztatták és igazolásra szólították fel a rendőrök. A diákok megtagadták ezt és ezért valamennyiüket letartóztatták. Ebben a pillanatban az a kiáltás hangzott fel, hogy: „Ki vele legények!”, amely több ízben megismétlődött. A következő az lett, hogy csakhamar kétszáz diák verődött össze a térségen. A tanulók megostromolták a városházát és betörték a kapuját. A rendőrség letartóztatott közülről hatvanat. A diákok olyan fenyegetően viselkedtek, hogy a rendőrök kénytelenek voltak kardot rántani. Mikor a letartóztatottakat bekísérték, a zavargók kövekkel hajigálták meg a városháza ablakait és eloltották az utcai légszuszlapákat. Dr. Hutter alpolgármester elrendelte, hogy a foglyokat bocsássák szabadon, ha megígérik, hogy csendesesen fognak viselkedni.

— **A berlini Wertheim-áruház bajban.** Berlini körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy a híres Wertheim-féle áruház beltágai és pedig Wertheim György, Vilmos, Ferenc és Farkas 1909. január hónap elsejére a társasági szerződést felbontották. Wertheim Farkas felesége mint író Truht név alatt ismeretes. A zavarokat, hír szerint, nem annyira üzleti, mint inkább magántermészeti differenciák okozták.

— **Uj Kossuth-szobor.** Mezőtúr közönsége még évekkal ezelőtt elhatározta, hogy szobrot állít Kossuth Lajosnak. A szobor felállítására Csordás József losonczy szobrász, aki Bécsben, Münchenben és Párisban végezte tanulmányait, pályatervet nyújtott be. A pályaterv Kossuthot mint szónokot ábrázolja, amint fegyverreszólítja a magyar népet a minden oldalról megtámadt haza védelmére; a mellékalakok azt a hatást jelentik meg, amelyet Kossuth gyújtó szava a nép egyszerű fiainál elért; a beszéd hatása alatt ugyanis az anya, aki mellett kis fiacskája is ott áll, kaszát nyújt át a férjének, hogy menjen a haza és a tüzhely védelmére. A főalak ércből, a mellékalakok pedig kőből vannak tervezve. A szobor felállításának egész költsége 30.000 koronába kerül. A rendkívüli hatásos pályaterv annyira megnyerte Mezőtúr közönségének tetszését, hogy a város képviselőtestülete a minap tartott közgyűlésében a kiküldött szoborbizottság ajánlatára egyhangulag kimondotta, hogy pályázat mellőzésével Csordást bizza meg a Kossuth-szobor elkészítésével. A szobor 1910-re készül el. A rimaszombati születésű Csordás József, akit előzőleg Losoncz városa is megbízott egy Kossuth-szobor elkészítésével, műtermét a fővárosba helyezte át s nemsokára hozzáfog a losonczy Kossuth-szobor készítéséhez, melyet a jövő évben, szeptember 19-én fognak teleplezni; utána nyomban hozzáfog a mezőtúri Kossuth-szobor készítéséhez.

— **Aki az oroszlánnal játszik.** A dévai állomáson kirakodott egy állatsereglet. Az oroszlánnak ketrechéhez közel férközött egy oláh suhancz és piszkálta pálczával az oroszlánnak. Az egyik oroszlán kinyújtotta lábát a ketrecz rácsa közt és úgy megütötte a suhanczot, hogy agyarázkódást szenvedett és arczáról lejött a hus. Életben maradásához nincs remény.

— **A kultuszminisztériumból.** Gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszter tegnap megkezdte nyári szabadságát és egyelőre családijához utazott, Eberhardra. A miniszter még tegnap átadta a kultuszminisztérium vezetését Molnár Viktor államtitkárnak, aki gasteini furdözéséből tegnapelőtt érkezett haza. Molnár államtitkár ma délelőtt tartotta első audienciáját a minisztériumban. — Náriai Szabó Sándor kultuszminiszteri tanácsos, az előző osztály vezetője, megkezdte nyári szabadságidejét, melyet Marienbadban fog tölteni.

— **A katonaság és a rendőrség.** A gázgyári sztrájk után — a rendőrség okulva sok kellemetlen félreértésen, mely a kivezényelt katonasággal felmerült; a főkapitány a jövőre való tekintettel oktató parancsot adott ki. A rendelet így hangzik:

22373—fk. I. 908. Tapasztaltam, hogy utcái tünetések, zavargások vagy veszélyes jellegű bérmozgalmak alkalmával a rendőri hatóság támogatására kivezényelt katonai csapatok feladata és miként való felhasználása tekintetében a katonai csapatok igénybe vételére jogosult tisztviselőknél eltérő felfogás és gyakorlat mutatkozik. Ezért ilyen esetekben követendő egyöntetű eljárás biztosítására a következőkre hívom fel a tisztviselő urak figyelmét: A katonai karhatalom a közös hadsereg részére kiadott szolgálati utasítás I. rész IX. fejezet 70., 71. és 72. szakaszának rendelkezése szerint a politikai hatóság támogatására szolgál és csakis azon célból vezényeltetik ki, hogy a rendőrihatóság részére karhatalmi segínyt és erőt szolgáltatasson a törvénysértések és zavargások megszüntetése céljából tett intézkedések keresztülvitelére. Tehát feladata csakis abban áll, hogy a rendőrihatóságot ellentállás és erőszakos ellenszegülés esetében fegyvereinek erejével támogassa. De semmiképp sem képezheti feladatát az, hogy ő maga is cselekvő részt vegyen és közreműködjen azokban a megelőző és óvintézkedésekben, amelyeket a rendőrihatóság a közrend helyreállítása érdekében elrendelt és fogantatott. Ezért a karhatalmi segínyt céljából kirendelt katonai csapatokat vagy egyes katonákat rendőri természetű szolgálatra, mint: őrszemre, őrszámra vagy miként ez a napokban a légszuszlapáknál megtörtént, a légszuszlapákhoz biztonsági őrszámra kirendelni nem szabad. Az ilyen szorosan vett rendőri jellegű szolgálattal csakis a rendőrközönség által szabad teljesíteni, míg a katonai csapat arra szolgál, hogy tömegével a rendőrség erejét növelje és támogassa. Ezért kerülni kell az olyan intézkedéseket is, amelyek a katonai erők szétforgásolódását vonják maguk után, mert a fegyveres erő csakis együtt fellépő nagyobb tömeggel nyújthatja a hatóságnak a szükséges karhatalmi segínyt. Felhívom az összes tisztviselő és csapatparancsnok urakat, hogy a katonasággal való együttműködés esetében a fentieket szigorúan tartásuk szem előtt, nehogy egymás feladatának és jogkörének téves értelmezéséből a rendőrség vezénylő tisztviselője és a katonai csapatok parancsnoka között elletések merüljenek fel. Budapest, 1908. évi július hó. Dr. Boda Dezső s. k., főkapitány.

Felkértek a következő sorok közzétételére: A ma megjelenő esti lapok foglalkoznak a főkapitányok e hó ötödikén kiadott azon rendeletével, amelyben a rendőri hatóságok támogatását igénybe veendő katonai erő mikénti felhasználása tekintetében rendelkezik. Egyes lapok azt a kommentárt fűzik ehhez, hogy a legutóbbi alkalommal (gázgyári sztrájk) a katonaság és a rendőrség között kellemetlen összeütközés származott. A közleményeknek ez a része merőben téves és valótlan. A rendelet azért lett kiadva, mert a legutóbbi gázgyári sztrájk alkalmával előfordult az az eset, hogy a katonai kirendeltség tagjait, a parancsnoksággal megbízott tisztviselő kérélmére őrszem-szolgálatra vezényelte ki. Az ellenőrzést teljesítő katonai csapatparancsnok ezt kifogásolta. Az eset a főkapitány tudomására jutván, nehogy a vezénylő tisztviselő a rendőrihatóság kérélmére a jövőben oly intézkedéseket fogantatosítsanak, amelyek katonai szabályaik szerint helytelenek, szükséges volt a rendőrihatóság tisztviselőket is megfélemlőleg értesíteni.

— **Letartóztatott földbirtokos.** A nagybecskereki törvényszék megkeresésére tegnap Aradon letartóztatták Belgram János szárcsai nagybirtokost, mert felesége feljelentést tett ellene váltóhamisítás miatt. Legutóbb a nagybecskereki Torontáli Hitelbanknál felesége aláírásával váltón nagyobb összeg pénzét vett fel. Lejáratkor felesége a váltóaláírást hamisnak jelentette ki. Belgramot Nagybecskerekre hozták, kihallgatásánál tagadta, hogy a váltó hamis. Felesége, ugymond, kitől válik, boszúból tagadja el az aláírást.

— **Testvérgyilkos.** Hajduböszörményben Farkas Izidor szabósegéd tegnap délután hat óraker családi házuk előtt édes testvérét, Farkas József szabósegédet lelötte. Előbb szóváltás volt közöttük. A sebesültet, kinek sebe veszélyes, otthon ápolják. A két testvér között régóta családi viszály volt.

— **A fiumei hajósztrájk.** A kapitányok és gépészek ügyében ma alakuló ülés volt, amelyen a sztrájkban résztvevő gépészek és kapitányok, továbbá az Ungaro-Kroata társaság képviselői, a tengerészeti hatóság kiküldötte és a munkaadók szövetségének képviselője jelentek meg. Gróf Nádkó Kálmán kormányzó üdvözölte a megjelenteket és melegen megköszönte azt a bizalmat és objektivitást, mely minden részről iránta nyilvánult. Megígérte továbbra is a részrehajlatlanságot és abbéli reményét fejezte ki, hogy kölcsönös jóakarattal perfektuálható lesz a béke. A felket további engedékenységre hívta fel, hangsúlyozván, hogy nemcsak a kapitányok, gépészek és a társaság érdekeiről van szó, hanem első sorban Fiume és Magyarország kereskedelmi érdekéről. Felhatalmazást kért a kapitányok és gépészek nevében, hogy korlátlanul intézkedhessék s felkérte dr. Vio Antalt a jegyzőkönyv vezetésére. Az értekezleten megállapították a szerdai ülés tárgyszorozatát.

— **A börze hiénái.** Daczára annak, hogy a törvényszék vádtanácsa a bankárok ellen büntetendő cselekményt nem lát fennforogni, a rendőrség a pénzlavagok ellen erőlyesen folytatja a nyomozást. A távollévő Sándor László rendőrkapitány helyettese, Fgry fogalmazó, táviratilag beidézte azt az ulánus-tisztet, aki tizenkilencezer korona miatt emelt panaszt a Neumann Miksa és társa bankcég ellen. Az ulánus-tiszt a távirati idézés folytán ma megjelent a rendőrségen és a következőket vallotta:

— A Neumann Miksa és társa cég egy ügynökét küldte hozzám és rábeszélte, hogy biztos nyereség fejében vásároljak gráci vagongyár-részvényeket. Én, daczára, hogy fogalmam sincs a börzejátekéről, belementem az üzletbe. Tizenkilencezer koronát fizettem rá, de hogy miért, azt még ma sem tudom. Félttem, hogy felettes hatóságom megtudja a dolgot, tehát, hogy botrány ne legyen a dologból, fizettem. Kérem a céget arra kötelezni, hogy a kárt megtérítse.

A német főkonzul ma nyolcz károsult német ember panaszkodó levelét mutatta be a rendőrségen. Ezekből három Kasszából, öt pedig más németországi városokból szintén a Neumann Miksa és társa cég ellen panaszkodik. A rendőrség a nyomozást erőlyesen folytatja tovább, annál is inkább, mert ma még egy 100.000 koronás konkrét följelentés is érkezett a Neumann-cég ellen.

— **Kétezer munkás harc előtt.** Az asztalosmunkások kollektív szerződése, amelyet a munkaadókkal kötöttek, augusztus hó elsején lejár. A mesterek a napokban értekezletet tartottak, amelyen kimondották, hogy a szerződést nem újítják meg, hanem ha a munkások nem fogadják el az ujjonnan megállapított feltételeket, az összes munkásokat kizárik. A munkások viszont két gyűlést tartottak, amelyeken igen harcias volt a hangulat s kimondták, hogy bármily hosszú ideig tartson is a kizárás, szilárdan kitartanak. Így hát nemsokára hetekig tartó ekkeseredett harcra van kilátás, mert az asztalosok szervezete egyike a legerősebbeknek és pénzük is van bőven.

A kismesterek nagy része aggodalommal néz a harcra, mert a hosszú harc alatt a legtöbb kismester tönkre menne. Ezért nincs is kizárva, hogy a kismesterek egy része nem is fog a kizárásba csatlakozni. A harcban mintegy kétezer asztalosmunkás vesz részt.

— **A soproni katasztrófa.** A soproni gummikötőgyárban tegnap történt szerencsétlenség másik áldozata, Marx Samu csak néhány órával élte túl a katasztrófiát. Ma reggel a katasztrófa mindkét áldozatát felboncolták és délután el is temették nagy részvét mellett. Temetésükön a gyár egész személyzete testületileg jelent meg. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a henger tengelyének eltörése okozta.

— **Elszabadult vasuti kocsi.** Tegnap este tizenegy óra után Máramarosziget vasuti állomásán toltak, mialatt három teherkocsit a tartalékvágányra löktek, melynek végén volt elhelyezve a vasbika, hogy akadályul szolgáljon a teherkocsik megállításánál. Az idők folyamán a vasbika meggyengülhetett, mert a három kocsi ütődésének erejétől ellentállóképessége felmondott s a kocsi feltartóztatlanul mentek tovább, keresztültörve a kerítést és így kikerültek az Aknaszlatina felé vezető országútra. Itt az egyik kocsi egész a gyalogjáróig jutott. Szerencsére itt megakadt és nagyobb baj nem történt. Reggel az országútról visszatolták a kocsikat a sínre.

— **A kínai császár beteg.** A császár több nap óta beteg. Eddig nem sikerült a betegség diagnózisát pontosan megállapítani, tekintve, hogy a császári palota mitsem akar tudni a modern orvosi tudományról. Az eddig kiszivárgott hírek szerint a császár dysenteria-ban szenved. A beteg állapota ma valamivel javult. A császárné utasítást adott a tartományi kormányzóknak, hogy küldjenek orvosokat Pekingbe.

— **A hadseregi díjlövész.** Bécsben a hadseregi díjlövészeti díjainak kiosztása alkalmából Schönauich hadügyminiszter a királyhoz a következő táviratot intézte:

A hadseregi királyhídi lövőiskolákban felséged legmagasabb jóváhagyásával rendezett és kegyes bőkezűsége által előmozdított lövőverseny a haderőnek a monarchia minden részéből egybegyűlt tiszteknek alkalmat adott, hogy a hadászati eszközök egyik legfontosabbikában elért készségüknek tanujelét szolgáltatassák. A régi bevált bajtársi érzés által egybefűzve az összes résztvevők mint Felsőgednek örömteli szívvel hódoló véderőjének képviselői át vannak hatva Felsőged fáradhatatlan gondosságáért érzett forró köszönettel és lelkesíti őket az a hő kívánság, hogy Felsőged lobogójára tett esküjük megpecsételéseképpen felséged legfőbb Hadurukért becsülettel élhessenek vagy halhassanak meg. Alattvalói hódolattal aziránt esedezem, hogy ezen érzelmek spontán kifejezését tisztelettel Felsőged lábai elé tehessem. Schönauich tábornagy.

A királytól a következő választávirat érkezett:

Szívvel köszönöm a hadseregi lövőverseny befejeztével az azon résztvevő tisztnek nevében hozzám intézett meleghangú hódolatkifejezést, amelyet őszinte örömmel fogadtam. Szép gondolat volt, hogy hatvanadik kormányzati jubileumom alkalmát használták fel, hogy a ma oly fontossággal bíró lövőkészség bizonyosságát szolgáltatassák, mely képeség cél tudatos fejlesztésére mindenkor különös figyelemmel vagyok. Épp ezért azt óhajtom, hogy e nagystílusú verseny kezdeményezésével szolgáljon a jövőben a kézi lövegyekkel való bánásmód szakadatlan gyakorlására, hogy abban egyre fokozódó tökélesedést és az ilyképpen elérhető eredményeket biztosítsuk. Ferencz József.

— **Vanderbiltné leányánál látogatóban.** Vanderbiltné gróf Széchenyi Lászlóné, Vanderbilt Gladys édesanyja, leánya látogatására holnap Tátra-Iomniczra érkezik és a Pallace-hotelben száll meg.

— **Meglopták a czár muzeumát.** Pétervárott az Eremitázsban, a czár világhírű muzeumában nagyarányú lopás történt, amely miatt a legszigorubb felülvizsgálatot rendelték el. A vizsgálat megállapította, hogy leginkább érem és pénz hiányzik, rendkívüli értékű példányok, amelyeket a tolvaj hamisítvánnyal cserélt ki, hogy a lopást minél később lehessen észrevenni. A lopás évek óta folyt már, de csak az év elején kezdtek róla beszélni, az igazgató azonban nem hitt a híreknek, mert a segédjében is, meg a szolgálkban is föltétlenül bízott. Végre azonban mégis hitelt kellett adnia a híreknek és ekkor megkezdődött a vizsgálat. Hamarosan megállapították, hogy ötven ezer rubelnél többet érő érem tünt el. Előbb a szolgálkát gyanúsították, de nemsokára kiderült, hogy a tolvaj nem szoga, hanem Léman Mikoláj, az igazgató segédje, aki csak hosszas faggatás után vallotta meg a bűnét. Lémannak külön kulcsa volt minden szekrényhez, hivatalos időn túl is bejárt a muzeumba s ilyenkor gyakran fogadott látogatókat. Valószínű, hogy az orgazdái ékszerkereskedők és régiségkereskedők, akik az ellopott érem hamisítványát mindjárt a lopás után odaadták neki. A felülvizsgálat, amelyet nagy energiával vezetnek, a könyvtárra is kiterjed, mert attól tartanak, hogy Léman ott is lopott. Nikolájevics Mihály nagyherceg palotájában is elfogtak egy házitolvajt, aki drágábbnál drágább disztárgyakat lopott, meg régi fegyvereket, órákat és más pótolhatatlan régi tárgyakat. Egy lakáj kezdte a lopással gyanúsítani s hamarosan tetten is érték. A lopott holmi nagy része a lakásán volt, mert senki sem merde megvenni, az eladott tárgyakat a zsidópiacra találták meg.

— **Egy magyar mérnök tragédiája.** Glück Sándor, magyar mérnök, mint Newyorkból jelentik, a Niagara-vizesésnél agyonlőtte magát. Glück Sándor is azon szerencsétlenek közül való volt, akik abban a hiedelemben mentek át az Ujvilágba, hogy Amerika bizonyosan aranyhegyekkel fogja körpótolni munkájáért. Glück mindenfelé próbálkozott, de megfelelő foglalkozást nem tudott kapni, ambícióját nem elégítette ki szegényes és alacsony munkaköre, amihez nehezen jutott. Glück végleg elkeseredett és két lövéssel végeztet magával.

— **Egy híres karrier vége.** Londonban tolvajlason értek a minapában egy idősebb asszonyt. A betörő, aki koldulás ürügye alatt lopta be magát az orvos lakásába, egyidőben egyike volt London legünnepeltebb szoprán énekesnőinek. A tettenéréssel egy mélyen elszomorító pályafutás ért el utolsó állomásához. Marion Salter vagy tizenöt esztendővel ezelőtt egyike volt London leghíresebb énekesnőinek, akinek nevét zenei körökben mindenütt ismerték és dicsőséggel halmozták el. Az énekesnő romlása azzal kezdődött, hogy jegyese, egy gazdag londoni kereskedő, az esküvő előtt cserbenhagyta. Marion Salter ekkor kezdett borzasztó szenvedélyűnek, amely lerántotta a mocsárba, először hódolni. Nagy mértékben fogyasztotta az alkoholt, amely hangját megromította, elvette fényét és színét. Később aztán férjhez ment egy nagyon szegény emberhez, akinek oldala mellett a sok anyagi és egyéb bajok miatt még jobban rászokott átkozott szenvedélyére: az ivásra. Napokat aludt nagy mámorban, az étellel mit sem törődve, elfeledkezett önmagáról, felejtette hirtelét, dicsőségét, a közel multat és több hallani sem akart róla, hogy fellépjen. De nem is lett volna erre alkalma. Hangja tökéletesen tönkrement és egy-két év múlva már sötét és piszkos lebuajok alacsony izlésű hallgatónak sem volt már jó. Az énekesnő ekkor negyven éves volt. A csapások egyre-másra érték. A férje iszákossága miatt elhagyta, a lebuajokban sem adtak már menedéket neki és így esett meg, hogy a szerencsétlen az utcára, kintteltek homályába került és megkopott szépségével kereste szomorú kenyereit. Az iszákosságtól, a nyomortól, ha egy-másra talál — a beestelenség már csak egy rövidke lépés, amin könnyű átboltni. Az énekesnő mind lejjebb és lejjebb zuhlott és utóljára a tolvajlásra adta magát. A minap aztán tetten érték. A rendőrségre vitték, ahol bárhogyan faggatták is, nem akarta nevét megmondani. Sirt, könyörgött, hogy bocsássák szabadon. A rendőrtiszt, hogy kiletét megállapítsa, megmozdította az asszonyt. Egyik zsebében két pennyt találtak és egy csomó gyűrött papírost. Ujságlapok voltak. A rendőrtiszt kiterítette maga elé a kivágott újságszeleteket; 1883-tól 1892-ig terjedő időközből valók voltak. A rendőrtiszt egyenkint elolvasta és ekkor ámulása még nagyobb lett. Az újságlapok kritikák voltak. Valamennyiben Marion Salter volt áradozóan dicsőítve.

— Mik ezek? — kérdezte csodálkozón az asszonytól.

Az asszony hallgatott.

— Csak nem maga Marion Salter?

Az asszonyból erre kitért a zokogás. Szólni nem tudott, de nagysokára odaállt a rendőrtiszt elé és reszkető vonásokkal vetette papírra:

— Uram, ne ítéljen el, szívéből. Ha az ember napokig étlen-szomjan hever az utcán és nincs hova hajtsa a fejét, ha a lelke jobban vérzik, mint nyomorult teste, akkor ráfanyalodik a bűnre. Hogy jutottam ide?! Mindenki elhagyott. Sógorom London legtekintélyesebb ügyvédje, nem akart ismerni bajomban. Igaz, hogy átkos szenvedélyem az oka mindennek. De nem adtak módot rá, hogy újra felemeljem magam. Ha munkát kérek, elkergetnek. Kérem, ne vessen engem fogságra, mert megölöm magam. Küldjön a hajléktalanok menhelyére, ez lesz az én üdvöm és szomorú büntetésem.

A rendőrtiszt meghatódottan és meglepődve nézett az egykor ünnepelt énekesnőre. Idegesen járt fel-alá, nem tudta, mit tegyen.

Az énekesnő, aki a háttérben állt, feléje nézett és mikor a rendőrtiszt kezében újra szemébe tüntek a róla írott sorok, sirva vetette le magát:

— Az én kritikáim . . .

A rendőrtiszt még sem tudott rajta segíteni, mert a vizsgálat során kiderült, hogy az énekesnő már valami nyolcz esetben követett el lopást. Egyben azt is napfényre hozta a vizsgálat, hogy az énekesnőt tisztelői korábbi életében meg akarták menteni, gyógyintézetbe vitték, haláláig évi díjat akartak fizetni neki, de a szerencsétlenek nem volt maradásá sehol. Ama nagyszámu szerencsétlen, végzetterhes emberek közül való volt, akik mindenképpen csak szerencsétlenek tudnak lenni.

— **Pusztító felhőszakadás.** Sitas vilajetben tegnap nagy felhőszakadás elpusztította Tokat városát. Majdnem minden ház bedőlt. A halottak és sebesültek számát ezernél is többre teszt.

— **Hivatalos intézés az önkéntesekhez.** A hivatalos lap mai száma a honvédelmi miniszternek a vármegyékhez intézett rendeletét közli, amely azoknak az egyévi önkénteseknek szól, akik aktív katonai szolgálata elhalasztását kérik. A rendelet tartalma ez:

Ismételten előfordult, hogy egyévi önkéntesek, akik tanulmányaik folytatása céljából tényleges szolgálata elhalasztást kérték, figyelmen kívül hagyták a véderőtörvényi utasítás I. rész 72. szakasza 3-ik pontja második bekezdésének rendelkezését, mely szerint a jelzett célból tanulmányaiknak a lefolytatásában törényt folytatását évenként szeptember elsejéig kell illetékes állomásparancsnokságunknál beigazolni. E helyett az illetők csakis ennek a határidőnek lejártá és tényleges szolgálata történt behivatásuk után folyomadtak tényleges szolgálata elhalasztásáért és pedig annak beigazolása mellett, hogy tanulmányaik folytatása végett az új tanfolyamra már beiratkoztak. Ez a szabályoknak meg nem felelő eljárás. A közigazgatási hatóságok a felvilágosítás végett hozzájuk forduló egyévi önkénteseket oktassák ki, hogy a tényleges szolgálata elhalasztása iránti folyamodványaikat a véderőtörvényi utasítás I. része 72. szakaszának 3. pontjában meghatározott időig kötelesek benyújtani és ugyanakkor azt a körülményt tartoznak igazolni, hogy tanulmányaikat az előző tanévben valamely felsőbb tanintézetben folytatták, de nem szükséges azt is igazolni, hogy a következő tanévre valamely felsőbb tanintézetre már beiratkoztak. Amennyiben pedig oly egyévi önkéntesek kérik tényleges szolgálata elhalasztását, akik besoroztatásuk alkalmával valamely 8-ad osztályu középiskola utolsó évfolyamát látogatván, csakis utólag, a szóban forgó tanintézetnek elvégzése után részesítettek az egyévi önkéntesi kedvezményben, az illetők az érettségi (osztály) bizonyítvány bemutatása mellett tartoznak bejelenteni, hogy tanulmányaikat valamely magasabb tanintézetben folytatni óhajtják. Ezeknek az újabb tanulmányoknak tényleges megkezdését a szabadságolás első évében nem kell beigazolni.

— **Hatósági mérszárskékek.** Zalaegerszeg város agilis polgármestere, dr. Korbay Károly arra való hivatkozással, hogy a marha ára jelentékenyen csökkent, felszólította a mérszársokat, hogy szállítsák le a husárat. A felszólításnak nem lett meg a kívánt eredménye. A mérszársook kijelentették, hogy a marha árának csökkenése nem tartozik rájuk s az árakból nem engednek semmit. Mert ők első sorban jó kereskedők s csak másodsorban törődnek — amennyire muszáj — a közönség érdekeivel. Zalaegerszeg városa erre hatósági mérszárskéket állított fel, megkezdte a hus árulását, de egyúttal kötelezte összes tisztviselőit, hogy husszükségletüket a város mérszárskékből szerezzék be. A hatósági intézkedésnek üdvös voltát hamar átértették azok, akiket sok nyomorúság gondja nyom s ma már a városi mérszárskékek a legvirágzóbb üzlet Zalaegerszegen. Nem is csoda. A városi mérszárskékek harminczhat perczenttel olcsóbban méri a húst, mint a mérszársook. A vevőközönség csak naponta horribilis összegeket takarít meg, a város tekintélyes jövedelemhez jut s emellett olyan erkölcsi tökélet is kovácsolt magának a város, amiből megélhetne sok-sok más magisztrátus.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelőnél. Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Donjuan magyar pap.** Amerikai Brunswickban Örzi nevű magyar leány péntek este paprikát dobott Szabó newbrunswicki magyar ref. lelkész szemébe, aki csak szerencsés véletlen folytán nem vesztette el szeme világát. A newbrunswicki magyar negyedben azt beszélnek, hogy Szabó szerelmi viszonyt folytatott a leánnyal, de utóbb egy csinos özvegyasszonyt tüntetett ki figyelmével. Miután a leány hasztalanul törekedett visszanyerni a lelkész szerelmét, követte el tettét. Szabó tiszteletes ur újság hirdása szerint azt állítja, hogy Hamborszky, ugyancsak newbrunswicki magyar ref. lelkész bízta a leányt a merénylet elkövetésére. Hamborszky ezt a mindenesetre merész állítást határozottan tagadja s azt mondja, hogy a merényletről csak az őt meglátogató orvos révén nyert tudomást.

— **Elveszett akták.** Csütörtökön délelőtt Sas-utca, Szabadság-ter, Nádor-utca mentén egy fekete bőr aktáská bennlevő aktákkal együtt elveszett. Az iratoknak a megtalálóra egyúttal ugy sincs értékük s ha az iratokat V. ker., Sas-utca 14. szám alatt lévő ügyvédi irodában átadja, ötven korona jutalomban részesül.

— **Országos tüzoltókongresszus.** Szatmárnémeti városában, ahol az idei országos tüzoltókongresszust és kiállítást augusztus 14—17. napjain tartják meg, nagyban készülődnek az ország minden részéből egybesereglegő vendégek fogadására. A fogadóbizottság élén Tankóczy Gyula főkapitány és tüzoltófőparancsnok buzgólkodik a rendezési munkálatok körül. A kongresszuson gróf Széchenyi Viktor főispán, az Országos Tüzoltó Szövetség elnöke fog elnökölni és a napirendre tűzött tárgyak közt több fontos tüzoltókérdés szerepel.

— **Az ékszerrelő házigazdája.** Még május hónap utolsó napjaiban történt, hogy Kupfermann Náthán sziszeki ékszerész üzletét betörés útján kifosztották s mintegy 9000 korona értékű ékszert elvittek. A rendőrség néhány napi kutatás után elfogta a tettest Znidarics Ferencz 27 éves rovvott multu géplakatos személyében, akit éppen egy a rablásból származó ékszertárgy elzalogosítása közben fűleltek le. Znidarics azonban tagadta a lopást. A rendőrség tehát tovább nyomozott. Tegnap aztán sikerült végre megtudni, hogy Znidarics akkor Czeglies Ede 28 éves péksegédnél lakott a Földváry-utca 3. szám alatti házban. A detektívek felkeresték Czeglieset, aki elmondta, hogy Znidarics tényleg nála lakott, sőt a kofferja még most is ott van. Elmondta aztán, hogy mikor olvasta a lapokban Znidarics elfogatását, kíváncsiságból megnézte, hogy mi van annak ott hagyott kofferjában. Igen sok ékszert talált benne, de a rendőrségnek nem merte bejelenteni, hanem tul akart adni az ékszereken. A tulajdonosnak azt az egyszerű módját választotta, hogy a vele közös háztartásban élő Orsánszky Istvánnal együtt elzalogosították az ékszerek egy részét s a többit is egyenként más-más zálogházakban el akarták zálogosítani. A megejtett házkutatás meglepő eredménnyel járt, amennyiben igen sok zálogcédulát, ékszert és egy 1000 koronáról szóló postatakarék-pénztári könyvet találtak a detektívek. A jeles házigazdát a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte és átkísérte az ügyészséghez.

— **Feloszlatot szakegyesület.** A belügyminiszter fölösztatta a magyarországi vas- és fémipari munkások gölnczbányai fiókegyesületét, mert az egyesület ellen több rendbeli panasz érkezett. Így kiderült, hogy az egyesület korlátozta a munkásokat a munka szabadságában, sőt rendszeresen izgatta őket. A tagsági díjakon kívül a tagoktól olyan díjakat is szedett, amelyeket nem vezetett be a könyvekbe s el sem számolt velük. A pénz- és az ügykezelés szabálytalan és rendezetlen volt, úgy hogy a hatóság a tagok érdekeit veszélyeztetve látta. A hatóság most megállapította a pénzállapotot és a leltári vagyont s az egésznek hovaforrditása dolgában javaslatot fog tenni a felsőbb hatóságnak.

— **A rendőrlégénység szaporítása.** A budapesti magyar királyi államrendőrség őrszemélyzetének ez évi augusztus hó elsejével való szaporítása céljára tömegesebb felvételek eszközöltenek. Erre a szolgálatra július hó folyamán mindennap délelőtt 9 órakor lehet jelentkezni a VIII. kerület Mosonyi-utca 5. szám alatti rendőrfőparancsnokságnál. A jelentkezés csak személyesen történhetik. Csak azon jelentkező vétetik fel, aki magyar állampolgár, feddhetlen előéletű, legalább 170 cm. magas, a katonaságnál mint altiszt, avagy mint csendőr szolgált; a magyar nyelvet tökéletesen bírja, az írás és fogalmazásban kellő jártassággal bír és aki rendőrfőorvosi megvizsgálás után testileg is alkalmasnak találják. Azok, akik a lovasrendőrséghez óhajtják magukat felvértetni és a feltételeknek egyébként megfelelnek, valamint a lóbeszerzéshez szükséges, legalább 500 korona, készpénzzel rendelkeznek, ha testmagasságuk nincs is 170 cm., felvétetnek. A jelentkezőknek személyi és különösen katonai okmányukat magukkal kell hozni.

— **Tanyai virtus.** A tanyai virtuskodásnak megint áldozata lett Szeged környékén egy emberi élet. Borsos Mihály és Dunai Imre alsótanyai napszamosok kiinn dolgoztak a szegedi határban. Mindkettő erős, hatalmas ember volt és naphosszat verse nyezve vágták a rendet. Ezen aztán gyakran összekülönböztek. Tegnap is birokra keltek és ütlegelni kezdték egymást. Boros erősen föbe sujtotta társát, amire ez annyira feldühödött, hogy felkapta kaszáját és Borsos felé sujtott. Borsos nyomban összeesett és még ott a tarlón elvérzett. Dunait letartóztatta a csendőrség.

Ex or!!

Ingyen

az előfizetési árak fel-
emelése nélkül az
„Egyetértés“ minden
előfizetője páratlan
kedvezmény gyanánt

kapja

az Egyetértés Vasarnapja
című gyönyörűen
illusztrált heti mel-
lékletet. Az Egyetértés
Vasarnapjának minden
száma irodalmi meg-
lepetést kelt. Minden
pótolható

csak

az Egyetértés Vasarnapja
nem, mert ez a leg-
jobb szerkesztett
ismeretterjesztő esa-
lád lap. Az Egyetértés
Vasarnapja szépirodal-
mi részét legjobb írón-
ink látják el. Saját
érdekében

írjon

mutatvány-számmért,
pár nap alatt meg-
győződik, hogy a leg-
jobb szerkesztett
magyar nyelvű az
Egyetértés; 43 éves
tenállása óta el

érte

előfizetői változatlan
bizalmat és szeretetet
E előfizetésére 1/4 évre
7 korona, 1/2 évre 14
kor., 1/1 évre 28 kor.

— **Álhir egy miniszter elleni merényletről.** Bécsben ma estefelé az a hír terjedt el a városban, hogy dr. Gessmann közmunkaminiszter ellen egy diák gyilkos merényletet követett el. A hír így nem volt igaz. Mindössze az történt, hogy egy diáknak a miniszternek a Lerchenfelder-strassén lévő házána kapujában föbelötte magát. Koppernek hívják az öngyilkost és az vitte végzetes tetteire, hogy állásért folyamodott a közmunkaminiszterhez, de nem kapta meg.

— **A czári palota tolvaja.** Pétervárt a téli palotában történt lopásokról a következő részletek szivárogtak ki: A tolvaj Lehmann N. K. helyettes-könyvtáros volt, aki a becses régiségekről, aranypénzekről és ősrégi fegyverekről értéktelen anyagból másolatokat készített és azokat tette az üvegszekrénybe az eredetiek helyett. Letartóztatták és be is vallotta bűnét, de tagadja, hogy bűnösai lettek volna. Az ellopott régiségek értéke meghaladja az 50.000 rubelt. A lopásokat rendszeresen és éveken át követte el. De nemcsak a czár gyűjteményéből tüntek el értékes antikvitások, hanem Mihajlovics Mihály nagyherceg palotájából is, amely híres ritkabeccsű műkincseiről. Drága aranymarkolatú és gyémántokkal kirakott török, kardok tüntek el a nagyherceg muzeumából. A tolvajt hamarosan sikerült kézrekeríteni egy Andrejev nevezetű komornyik személyében, aki még nemrég állott szolgálatba Mihály nagyherceghez.

— **Rablók egy banküzletben.** Egy berlini Szilbermann nevű bankár üzletébe szombaton délután beállított egy éltesebb ur, aki már jóideje leskelődött a kirakat előtt s így észrevette, hogy a pénzszekrény ajtaja nyitva van. Az üzletbe lépve, azt mondta a bankárnak, hogy meg szeretne vásárolni egy régi tallért, amelyet a kirakatban látott. Amikor Szilbermann a tallért ki akarta venni a kirakattól, hirtelen egy fiatal ember lépett az üzletbe, kikapott a pénzszekrényből két nagy börtárczát s el akart szaladni. A bankár abban a pillanatban azonban már segítségért kiáltott, mire egy az öreg ur, mint fiatalabb czinkostársa elmenekült. A börtárczákat, amelyekben pénztári jegyek voltak, még az üzletben eldobták. A rendőrség még nem tudott a két ember nyomára akadni.

— **Elfogott betörő.** A rákospalotai Széchenyitelepen Kántor Árpád lakását nemrég feltörték és 1500 korona készpénzt és 800 korona értékű ékszert vittek el. A rendőrség tegnap Baán Lajos, 20 éves rovvottmultu egyén személyében a tettest letartóztatták. Baán a lopást beismerte és megvallotta, hogy Láng Lajos volt kereskedelemügyi miniszternek Mária Valéria-utca 10. szám alatti lakásába is be akart törni. Átkísérték az ügyészséghez.

— **A méhészt lélektan.** E címmel érdekes cikk jelent meg egy méhésztel foglalkozó folyóiratban. A cikk írója érdekesen csoportosítja a méhek körül forgolódo embereket s nem egy helyütt gyilkos szatirával támad a tudatlan, ügyefogyott méhészekre. Említést tesz a hiru kontárokról, akik csak azért foglalkoznak méhészkedéssel, hogy diszes okleveleket kapjanak. „A méhészethez persze annyit sem értenek, mint hajdu a harangöntéshez”. Vannak „Hübele Balázs méhészek”, akik méhészek lettek „per salto mortale”. Tanítómester és címélet nélkül lettek méhészekké s csak károkat okoznak tudatlanságukkal s hátramoszditóivá lesznek a méhészet ügyének, mert példájuk után számtalan ember indul. Érdekesek a „telhetetlen és kapzsi méhészek”, akik egy különleges fajtát képviselnek. A kaptárt egyszerűen csapra szeretnék ütni, hadd folyjon belőle a méz. A méhészet náluk csak mellékfoglalkozás, méheiket piszkosan, szennyesen kezelik s csak akkor rukkantának be méhesökbe, ha elérkezett a mézszedés ideje. A „felfedező méhészt” mindig javít, igazít, változtat, fölfedez, mert neki semmi sem jó. „Az örökké kutató méhészt” jölelki, de fontoskodó, örökké töpreng, kaptárait ok nélkül bontogatja, ellenőrzi az anyának tojóműködését, hatalmas sodrony-fejvédő van a fején mindig s ha mellvértet és lovagló csizmát venne magára, úgy föstene, mint egy középkori lovag. „Az okvetlenkedő és tudálos méhészek” a méhészetnek ugynevezett „politikus csizmadiái”. Nyakak és konokul ragaszkodnak rögeszméikhez. Rendesen a nép alsóbb rétegeiből kerülne ki. Csak a „vérbeli vagy czéhbéli méhészt” az, akin nincs kifogásolni való. A vérbéli méhésztnek négy rangfokozata van. A tanoncméhészt, legényméhészt, mesterméhészt. És nagymester, de ilyen csak egy volt, a néhai Dzierzon

— **Magyar cionisták Herczl Tivadar sirjánál.** Herczl Tivadar író, a cionista eszmék lelkes harczosa, halálának negyedik évfordulója alkalmából a bécsi cionisták nagy gyászünnepet rendeznek, amelyen a berlini és a magyarországi cionisták küldöttségileg fogják magukat képviselni. A magyarországi cionisták szervezetének husztáru küldöttsége szombaton este a nyugati pályaudvarról utazik Bécsbe. Nevükben Strasser Miksa mérnök mond Herczl Tivadar sirjánál magyarul beszédet.

— **Kiírt család.** Megirtuk, hogy szerdán virradó éjjel Kisvágyon Tóth István odaváló földmives gazda kegyetlen módon meggyilkolta anyósát. Gáspár Péternét, azután apósát és két kis gyermekét halálra sebezte, majd pedig áldozataira gyújtotta a házat. A rémes esetről még a következőket jelenti székesfehérvári tudósítónk: Tegnap délután szállt ki a vizsgáló bizottság a helyszínére. A leégett ház körül, ahol a büntény történt, nagy csoportban verődött össze a község népe, mely még mindig a véres esemény hatása alatt áll. Siposs Sándor vizsgálóbíró ki akarta hallgatni a szerencsétlen sebesülteket, akik rokonaiknál a szomszédban fekszenek, de nem lehetett, mert nincsenek eszméletüknél. Állapotuk reménytelen. Tóth István, az elvetemült gyilkos, aki már a székesfehérvári ügyészség fogházában van, amint kitűnik egy nála talált levélből, előre készült a vérengzésre. Tóth István komája a sáregresi családirtónak, Bíró Lajosnak, aki tudvalevőleg a múlt hónapban urnapján világos nappal a község népének szemeláttára meggyilkolta feleségét és négy apró gyermekét. Tóth István a nála talált levélben azt írja, hogy elpusztítja egész családját és különb dolgot fog csinálni, mint Bíró Lajos Sáregresen. Ebből látszik, hogy készült a vérengzésre. Ugy hallotta a falubeliektől, hogy felesége kedden este hazatér az aratásról. Gonosz tervének végrehajtását azért halasztotta kedd éjszakára. Az aratással azonban még nem végeztek, tehát az asszony kedden még nem tért haza s így megmenekült a biztos haláltól. A gyilkost a vizsgálóbíró is kihallgatta már s előtte is beismerte szörnyű bűnét.

— **Anyagyilkos.** Véres családi dráma történt Kispöruba kisközségben. Özv. Buda Mátyásné gazdag parasztasszonyt fia meggyilkolta. Részegen jött haza a korcsmából és emiatt édesanyja korholó szavakkal támadt rá. A fiu vak dühében konyhakést ragadott és ezt markolatig anyja hátába dőlte. A szerencsétlen asszony rövid kínlódás után meghalt. Az anyagyilkos fiut letartóztatták.

— **A munka jutalma.** Szép ünnepélyt tartottak tegnap a jó hírnévnek örvendő Keleti J. budapesti orvosi műszer- és kötszergyáros cégnél. Frommer József, a kötszergyár művezetője tegnap föltötte be a cégnél 15 éves ernyedetlen munkásságának évfordulóját, mely alkalmat úgy a cég főnöke, mint a jubiláns, kartársai társasvacsorával ünnepelték meg. A Márványmenyasszony éttermében jöttek össze mintegy harminczan, élükön a cég főnökével. A lélekemelő ünnepélyt Keleti Leó nyitotta meg, ki egy szép beszédben méltatta alkalmazottja kitaró munkásságát és ernyedetlen szorgalmát és továbbra is ügybuzgalomra és munkaszeretetre buzdította, a beszéd végétével a mai nap emlékére egy szép ajándékot nyújtott át az ünnepeltnek. A kartársak részéről Loysz Vilmos előmunkás — ki már szintén tizenhat éve van a cégnél alkalmazva — üdvözölte a jubilánst, ki meghatva mondott az ünnepeltetésért főnökének és kartársainak köszönetet. A társaság a legjobb kedvben a késő éjjeli órákig maradt egyült.

— **Megégett részeg ember.** Az elmúlt éjszaka borzalmas látványban volt része Szegeden a Malom utcán járó-kelőknek. Lobogó, égő ruhában egy ember futott végig az utcán, rémes kiáltozásával felverve az utcát. Mikor egy-két utcánjáró a segítségére ment s nagynehezen eljött rajta a lángoló öltözké, egész teste össze volt már égve. Életveszélyes sebei a kórházba szállították. Ott megállapították, hogy Kukli Menyhértnek hívják s hogy szegény, hatvan éves napszámos ember. Az alkohol okozta vesztét. Pálkántól lerészegedve, égő szíjjal a szájában lefeküdt az utcasarkon. A szíjvannak a szikrája mámoros álm alatt meggyújtotta az öltözkéket. Csak akkor ébredt föl eszméletlen, kábult alvásából, amikor már husát égette a lángoló ruházata. Futkosni kezdett örült kintjában, de a szaladásával csak még jobban élesztette a tüzet. Az orvosok lemondtak életéről.

— **Játék a fegyverrel.** Wekerdi Lajos 12 éves kihordó fiu a Váci-körút 7. sz. alatti házában egy Flóbert-puskával játszadozott, miközben a puská elcsúszott s bal kezefejét átlötte. A mentők bevitték a Rókusba.

— **Égő erdő.** A puji járásban fekvő Girdi havas erdősége tegnap délután eddig ismeretlen okból kigyuladt és csakhamar 400 holdnyi erdő állott lángokban. A főszolgabíró csendőrséggel kényszerítette a lakosságot az oltásra. A tüzet így sikerült lokalizálni. A kár több ezer korona.

— **A Péter-állér.** Kigerl János városi főszámvéző panaszt adott be a közigazgatási bizottsághoz a Miasszonyunkról nevezett iskola-nének bajai intézetének igazgatósága és Würz káplán, városi hitoktató ellen. A főszámvéző azt panasolja, hogy azért, mert ő Péter-álléretet nem adományozott, mivel ezt anyagi helyzete nem engedi meg, az apácák eretneknek nyilvánították két kis leányát és kénytelen volt katolikus létükre a gyermekeket az iskolából kivenni. De ez nem volt elég, hanem amikor gyermekeit más iskolába adta, a hitoktató a hittanból való vizsgáztatást megtagadta. A közigazgatási bizottság szigorú vizsgálatot folytat ez ügyben.

— **Pusztító felhőszakadás.** Juszolyában (Saybusch kerület) felhőszakadás volt, melytől árvíz támadt, amelynek husz földmives, köztük három egész család, áldozatul esett. Az árvíz igen sok házat és szarvasmarhát elsodort. A hatóságok messzemenő intézkedéseket tettek.

— **Futnak a cigányok.** A dánosi mészárlás óta a kőborcigányokra ugyancsak rájár a rud. A csendőrség folyton a sarkukban van s a földmivelő nép, ha egy cigánycsapat a határban tanyát üt, kaszára kapára kap és elűzi. A dunántúli vármegyék legfőbbje szigorú rendszabályokhoz nyult az oláhczigányok megfékezésére. Törvényhatóságilag kimondták, hogy nem tűrik meg a területükön a kőbor népet s amint jelentkeznek, azonnal ki kell őket toloncolni a vármegye területéről. Azért tehát, amint a községi elüljáróság értesül a cigányok megérkezéséről, köteles azonnal értesíteni a csendőrséget. A járási főszolgabírónak pedig meghagyták, hogy oláhczigányoknak semmiféle engedelmet ne adjanak, a cigányok bejelentését elmulasztó elüljáróságok hanyagságát pedig torolják meg. Némely vármegyében pedig, mint Somogyban, a cigánynak nem szabad lovat tartani. Ezek az intézkedések nagy forrongást idéztek elő a cigányok közt. Mert tapasztalatból tudják, hogy Oroszországban vannak a legkevésbé kitéve a hatóság zaklatásának és ellenőrzésének, elhatárolták, hogy muszka alattvalók lesznek s kivándorolnak Oroszországba. Baranya vármegyében már megindult a mozgalom s a múlt hónapban már az alispáni hivatal által kiállított szabályszerű utlevéllel ötven főnyi cigány-karaván vette útját a fehér czár birodalma felé. Csak azután át is bocsássák őket a határon.

— **Fehérek és feketek.** A Texas-állambeli Hempshillben a négerék és fehérek fajgyűlöletének 9 néger és három fehér ember esett áldozatul. A négerék ugyanis egy ünnepélyük alkalmával, az ünnepély színhelye mellett ellovagló Dean Hugh nevű közkedvelt fiatal farmert orozva agyonlőtték. A rendőrség hat feketét, a tetteseket nyomban letartóztatta. Mikor a farmerek erről tudomást szereztek, betörték a börtönbe, a hat reszkető négert kihúzták czelláikból, egyet, aki menekülni akart, agyonlőtték, a többi ötöt pedig felakasztották. Amíg ez történt, addig három néger a város másik végén egy békésen szivarozgató fehér embert lött agyon. A 150 farmer azonnal a három néger után vetette magát, akiket hamarosan elcsíptek és agyonlőtték. A fehérek azért vannak úgy feldühödve a feketék ellen, mert az utóbbi időben minden ok nélkül hántalmazták és gyilkolták a fehéreket, ha más nem látta. Aznap, mikor a kilencz négert meglicselték, három fehéret gyilkoltak meg a feketék.

— **Megbűntetett leánykereskedő.** Sajó Sándor rendőrtanácsos, a VII. kerületi kapitányság vezetője, ötnapi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte Mojs Magdolna 34 éves mosónőt, aki három leányt eladott egy komáromi nyilvános házba. A rendőrség kutat, hogy Mojs Magdolnának esetleges többi ilyen működésére is világosságot vessenek.

— **Halálozás.** Embert Károly, a Magyar Vöröskereszt Egyesület központi irodájának titkára, hosszas szenvedés után meghalt életének 55-ik évében. A boldogult huszonhét éven át szorgalommal és lelkes ügyszeregettel szolgálta az egyesületet. A központi igazgatóság ezért a gyászbeszéd alkalmából kitűzte a gyászlobogót, a ravatalra koszorút tett, az özvegyhez részvétiratot intézett, a központi választmány tagjainak külön gyászjelentést küldött és intézkedett az iránt, hogy a központi iroda és az Erzsébet-kórház személyzete testületileg jelenjen meg a végtisztességen. A temetés e hó 18-án, szombaton délután négy órakor lesz a Kerepesi-uti temető halottasházából.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutai és Röntgen-intézet (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsabában, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.
x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. szám. Árjegyek ingyen.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektroterapeutai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizáció).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Idéggengességi állapotok
Álmatlanság.
Hűdés (Paralysis)
Idegfájdalmak, idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorradás (Többs.)
Szívbetegségek
Véredényelmeszesedés
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés
Anyagserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, véréngesség)
Bőrbajok. Bőrviszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Fedák Sári Bécsben. Fedák Sári, egyik este megjelenő lap szerint, a berlini Deutsches Theaterben elvállalt kötelezettségének letöltével, legközelebb Bécsben fog fellépni. A művész előadta a Venedig in Wien operette-színházának ajánlatát, melynek értelmében ott Verő György „Koldus grófnő” című operettejének hármas főszerepét fogja előadni.

(*) Medgyaszay Vilma Balatonfüreden. Medgyaszay Vilma, a népszerű művész, két estén vendégszerepelt ezen a héten Szalkay társulatánál Balatonfüreden. A művész mind a két estén kabaret-műsorát adta elő zajos sikerrel. Medgyaszay Vilma legközelebb Siófokon folytatja vidéki körútját.

(*) Ruzskowszka Helén Buenos-Ayresben. A milánói Scala hírneves operadirektora, Ruzskowszka Helén, ez ideig szerződésének lejártával a buenos-ayresi nagyoperához szerződött és ott mindenekelőtt Sieglindet s Donna Annát fogja énekelni.

(*) Egy színész balesete. Delvair asszonyt, a párisi Comédie Française művésznőjét a „Marion Delorme” tegnapi előadása közben sajtóságos baleset érte: a czimszerepet játszva, a harmadik felvonásban hirtelen teljesen elhagyta az emlékezőtehetsége és szerepének egyetlen szava se jutott eszébe. A sugó hiába erőlködött, bármilyen hangosan adta is föl a mondókáját, Madame Delvair nem tudta utána mondani és kénytelen volt néma játékkal pótolni a szavakat. A többi szereplő bámulatos ügyességgel tette lehetővé, hogy a darabot végigjátszhat-

ták.
keny
pes-e
(*)
Urán
tor k
művés
Kigyó
át. A
lévő
tási te
a szal
czélját
a Ri
alatt á
művés
rendezi
(*)
giro,
panasz
befolyá
zsikus
nak ko
sorban
nemzed
nyitja
cavallo
cziusain
(*)
nap hai
ottani s
vissza a
(*)
nes és
ezeréve
díjakra
alakított
4200 kor
gos kép
szeti isk
és pedig
főleg az
vészi ké
ban, am
hoz inté
országos
12.), igaz
az iskol
haladotts
lendők.
városlig
(*) I
óta kelt
szet leg
indul. M
festmény
ter fogja
atlan me
hit, hogy
hogy olá
festve V
nem ism
aztán id
ezeket fo
az általa
ket odata
ahonnan
durva lát
nyalatu f
sérlete, a
zett, fény
(*) F
zeum Sz
gyar köny
tatványon
könyvvel
a legbecs
vesség” c
egy péld
között ku
Regg
Boszni
mek és

ták. Még nem lehet tudni, hogy a művész fedél-
kenysége mulékony-e, vagy hogy egyáltalában ké-
pes-e még a színpadra lépni.

(*) Az „Uránia” és a „Mühely” egyesülése. Az
Uránia művészeti szalon, amelyet dr. Molnár Vik-
tor közoktatási államtitkár kezdeményezésére a legelőkelőbb
művészek és műpártolók alapítottak, az ősszel a
Kigyó-téri helyiségből új, diszes otthonba költözik
át. A szalon új otthonát a Váci-utca 9. szám alatt
lévő régi Nemzeti szálloda földszintjén lévő kiállítási
termetet szemelték ki. Átköltözése alkalmával
a szalon, hogy mennél intenzívebben szolgálhassa
székhelyét: a magyar művészet népszerűsítését, egyesül
a Rippl-Rónai József festőművész elnöke
alatt álló „Mühely”-el, amelynek csupa jeles fiatal
művész a tagja és új otthonában ezzel együttesen
rendezi kiállításait.

(*) Leoncavallo panasza. Leoncavallo Rug-
gero, a „Bajazzók” világhírű szerzője keservesen
panaszodik egy torinói lap hasábjain ama túlságos
befolyás miatt, melyet a német zene az olasz mu-
zikusokra és szerzőkre gyakorol. Palestrina hazájá-
nak konzervatóriumaiban, mondja Leoncavallo, első-
sorban az olasz mesterek műveivel kellene a fiatal
nemzedéket megismertetni, hogy ezek hatása irán-
yítsa őket alkotásaikban. Mit szólna vajon Leon-
cavallo, ha magyarnak születik és a mi zenemű-
vészeink nevelését látná!

(*) Egy színházalapító halála. Hamburgban teg-
nap halt meg Schultze Károly, a róla elnevezett
ottani színház alapítója. Schultze 30 év előtt vonult
vissza a színpadtól és magas kort ért el.

(*) Művészeti ösztöndíj. Gróf Andrássy Dé-
nes és neje, Francziska grófnő, a magyar állam
ezeréves fennállása alakalmából művészeti ösztön-
díjakra alapítványt tettek. Az alapítvány kamataiból
alakított egyik, festőművészeti ösztöndíjra, amely
4200 koronát tesz, pályázatot hirdet most az országos
képzőművészeti tanács. Pályázhatnak a művé-
szeti iskolai képzésen már túllevő oly festőművészek
és pedig csak férfiak, akik magyar állampolgárok s
főleg az állat- és illetőleg a tájfestésben kívánják mű-
vészi képességüket tökéletesíteni. A folyamodvány-
ban, amely a vallás- és közoktatásügyi minisztérium-
hoz intézve augusztus 31-ig nyújtandó be a magyar
országos képzőművészeti tanácsnál (V., Báthory-u.
12.), igazolni kell az életkort, a magyar honosságot,
az iskolai előképzettséget és a művészetben való
haladottságot, amire nézve mutatványművek mellé-
kellendők. A mutatványművek szeptember 30—31-én a
városligeti múcsarnokba szállítandók.

(*) Leonardo da Vinci „Urvacsorá”-ja. Már évek
óta kelt fájdalmas megütközést, hogy a világművé-
szet legremekesebb alkotásainak egyike pusztulásnak
indul. Most arról érkezik hír, hogy a veszélyeztetett
festményt restaurálni fogják. Cavenaghi olasz mes-
ter fogja a képen a javításokat eszközölni. A halha-
talan mester e legnagyobb művéről az volt a köz-
hit, hogy freskó. Valójában pedig úgy állt a dolog,
hogy olajfestmény, amely egyenesen a falra lett
festve. Valami különös sajátos technikával, amit ma
nem ismernek és utánozni sem tudnak. A falról
aztán idők folyamán apró részecskék leszakadtak és
ezeket fogja pótolni Cavenaghi, még pedig úgy, hogy
az általa főtallalt módszerrel a leválni készülő része-
ket odatapasztja a falhoz. Azokat a helyeket pedig,
ahonnan a festékrészecskék egészen lekoptak, vagy
durva látogatók keze alatt leváltak, ugyanolyan ár-
nyalatu festékekkel bevonja. Cavenaghi renoválási ki-
sérlete, amelyet a festmény egy kis részletén vég-
zett, fényes sikerrel járt.

(*) Régi magyar könyvtár. A Nemzeti Mu-
zeum Széchenyi Országos könyvtárának régi ma-
gyar könyvtárayaga legutóbb több töredékes nyom-
tatványon kívül tizenkilencz ritkaságszámba menő
könyvvel szaporodott. E régi nyomtatványok közül
a legbecesebbek egyike Pesti Lukács „Hasznos or-
vosság” című könyve, amely eddigelé csak egyetlen
egy példányban volt ismeretes. A nyomtatványok
között kuriozum-számba megy a pozsonyi evangeli-

kus egyház 1682-ből kelt újévi üdvözlő-lapja, amely
az akkor híres Lang pozsonyi rézmetszőnek a mun-
kája. A könyvtár ezen részének nyomtatott kataló-
gusa nemsokára el fog készülni. Horváth Ignác mu-
zeumi ör már elkészült a Régi Magyar Könyvtár
első részébe tartozó könyveknek szakszerű leírá-
sával.

Nyilt-tér

2 rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellőajok, tüdővész, tuberkulózis, vörköpés, tüdőveszeshur-
kitűnő eredményre gyógyíthatnak inhalációkkal és szűrum-
oltásokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

19-én

vegye meg 10 fillérért az

EGYETÉRTÉST

és nézze meg az

EGYETÉRTÉS

VASÁRNAPJA

című ingyenes mellékletet

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi munkáskórház. A tervbe vett állami
munkás-kórház tárgyában a kereskedelemügyi mi-
niszter ma leiratot intézett a székesfőváros hatóságá-
hoz, amelyben értesíti, hogy a m. kir. jogügyek igaz-
gatóságát utasította, hogy a munkáskórházra vonat-
kozó szerződést az építő-tervezet értelmében kösse
meg. Csak az a változtatás fog történni, hogy az
építkezés megkezdésének a határideje nem 1909. má-
jus elseje lesz, hanem 1909. július elseje.

(*) Dicsőségszarnok a Gellérthegyen. A „Városi
Szemle” legújabb száma meglepően érdekes tervet
közöl Medgyaszay Istvántól, aki ezzel a mun-
kájával 1903-ban Bécsben műakadémiai díjat, 1907-
ben pedig Párisban, a „Société des Artistes Français”
szalonjában érmet nyert. Ha ez a terv valóra válna
valamikor, fővárosunknak világhírű ékessége lenne.
Ez a terv a Gellérthegy tetejére magyar stíli, egye-
nes vonalzatú, kupolás csarnokot szán nagyszabásu
tervekkel, melyekben a nemzet nagyjainak szobrai,
sirjai és emlékei volnának. A terv készítője oly nagy-
szerű csarnokokat tervez, hogy azokban megtarthat-
ók volnának a nagy nemzeti ünnepek is. Persze
rengeteg pénzbe, sok-sok milliójába kerülne a fővá-
rosnak és államnak, s így a szép eszme megvalósítá-

sát későbbi időkre kell majd hagyni. A remekműví
Halász-bástya terve is évtizedekig hevert a poros
akták között, míg végre fölépítették. A Pantheon
tervére is ez a sors vár.

(*) A totalizátor a szegényalaprak. Darányi
Ignác földmívelésügyi miniszter arról értesíti ma a
főváros hatóságát, hogy a Magyar Lovaregylet ré-
széről rendezett idei tavaszi lóversenyek totalizátor-
forgalma, valamint a bookmakerek helypénze után, a
fővárosi szegényalap javára 73.394 korona 47 fillért
szállítanak be a főváros pénztárába.

(*) Közéiskolai értesítők. A péterpáli vaskos is-
kolai értesítők hü képét adják a közéiskolai életnek.
Egyik-másik gimnázium, vagy főreáliskola ugyan-
csak kitett magáért s intelligensen megszerkesztett
naplót adott a tanulók, szülők s a tanbarátok kezébe.
Az alábbi rövid beszámolás a főváros közéiskolái-
nak értesítőiről szól.

Értekezést mindössze csak háromban találtunk:
az V. kerületi állami gimnázium, a VI. és VIII. kerü-
leti főreáliskola értesítőiben. Csak innepi beszédet
hoz az evangélikus főgimnázium értesítője. Inkább
csak adminisztrációs ügyekről szól a X. kerületi tiszt-
viselőtelepi gimnázium értesítője, mely az iskola fej-
lesztésének eddigi négy esztendejéről ad számot. A
többi értekezés tudományos, vagy nevelésügyi kér-
dést tárgyal. Több közéiskola panaszkodik épületé-
nek meg nem felelő állapota miatt. Így szűk a tere
az V. kerületi főgimnáziumnak, örökké ég a gáz a
II. kerületi reál tornatermében. Modern, nagyszabásu
iskolaépületek készülnek a VII. kerületi István-uton,
a VI. kerületi Munkácsi-utcában, a VIII. kerületi
Trefort-utcában (a Mintagimnázium kiépítése). Ter-
vek készültek a tisztviselőtelepi gimnázium számára
is. Az iskolaorvosoknak sok és jogos a panaszuk.
Még az egészséges budai oldalon is az iskolaorvos
69 tanulóval talál rendellenességet (I. kerület fő-
gimnázium). Másutt már odáig jutottak, hogy a rend-
ellenességre figyelmeztetett tanulók gyógyították
magukat. A VII. kerületi Barcsay-utcai gimnázium-
ban 61 ilyen beteg diák fogadott szót az iskola-
orvosnak. Ugyanott kívánja az iskolaorvos, hogy a
diákok gerincoszlop-elferdülését és fogazatbeli baj-
ait is meg kellene vizsgálni. A VII. kerületi külső
gimnáziumban szembaja miatt panaszkodott 196 diák,
file miatt 43 és az orvos rendelő órájára járt 136.
Igen hasznos a II. kerületi főreáliskola iskolaorvo-
sának nyílt levele a vakációzni induló diáksághoz.
Ebben a levélben a diákok emlékeztetése véli, hogy
az emberiségnek csak három barátja van: a nap,
a víz és a levegő. A sok baj ellen sok orvossá-
gal kísérleteznek iskoláink. Így első sorban a test-
gyakorlással. Az V. kerületi főreál meghonosította
a svédornát, amit diákjaival már be is mutatott.
Ugyanitt a tornacsarnok építése miatt az idén a sza-
badban tornáztak. A II. kerületi főreálban és a IX.
kerületi református főgimnáziumban a czejbálövést
is tanulták. A kirándulások nem elég jól tervezettek.
A legtöbbször csak a főváros környékére irányul-
nak és azokban is csak a diákság egy része vesz
részt. A II. kerületi főgimnázium római és a reformá-
tusok velencei kirándulásában csak kevesen vettek
részt. A tisztviselőtelepi gimnázium 31 kirándulást
szervezett.

(*) Széna szállítása a vágóhidak részére. A köz-
vágóhidak részére szükséges 43.000 métermázsza
széna szállítására július 8-án megkezdett árlejtés
eredménytelen maradt, amennyiben a vállalkozók
túlságosan nagy árakat kívántak. Ezért, a közvágó-
hidakra felügyelő bizottság azt javasolta a tanács-
nak, hogy hirdessenek új árlejtést. A tanács, az
újabb ajánlatok benyújtásának a határidejéül augusztus
4-ét (kedd) tűzte ki.

(*) Lábbelik szállítása a főváros részére. A szé-
kesfővárosi köztisztasági személyzet részére az 1908.
évben szükséges lábbelik szállítása iránt, a tanács
nyilvános szóbeli versenytárgyalást hirdet. A vonat-
kozó ajánlatokat július 31. napjának délelőtti tíz órá-
jáig lehet benyújtani a közlekedési ügyosztálynak
a központi városháza I. em. 131. sz. helyiségében.
Ugyanitt kaphatók a szerződési föltételek és ajánlati
mintalpok példányai, naponta délelőtt 10—12 óra
közé.

(*) Kövezés, csatornázás és kőanyag szállítása.
Ma tartották meg a központi városházán az árlejtést
több utca kövezésére és csatornázására, valamint a
kövezéshez szükséges 97.000 darab gránit vagy baz-
alt fejkőre. Beérkezett a csatornázó-munkálatokra

Reggelizés előtt fél pohár

Schulczthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorba-
jósok és székesfővárosban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az életről gyomor
2-3 óra alatt tel.
Jelen rendbe hozza
Kis áveg 40 fillér.
nagy áveg 60 fillér.

25 rendbeli ajánlat, a burkolásokra 27 és a kőanyag szállítására két rendbeli ajánlat. Mindezeket kiadták az összehasonlító számítások megtétele végett a számvevőségnek és mérnöki hivatalnak. Az eredmény kihirdetése a jövő kedden, délelőtt 11 órakor lesz a központi városháza II. emeletén levő középítési teremben.

(**Adókiállítás.**) A fővárosi adókiállítás-bizottságok holnap szombaton, a következő helyrajziszámú házakban lakó adókötelesek III. osztályu keresetadó-javaslatát fogják tárgyalni: A VI. kerületben az első bizottság 3828—3829. hrszámig, a második bizottság a külön meghívottakét, a harmadik bizottság 3489—3495. hrszámig, a negyedik bizottság a külön meghívottakét, a harmadik bizottság a külön meghívottakét, a negyedik bizottság 4328—4340 (43) 10—12. hrszámig.

SPORT.

Az olimpiád.

London, július 17.

Uszóinknak az előfutamokban elért sikere után, méltán számíthatunk arra, hogy a középfutamokban is megállják helyüket. Az előfutamok győztesei és a legjobb második, a magyar Las-Torres, két középfutamban mérköztek egymással. Az elsőből kiestek Hajós és Las-Torres, a másodikból Zachár. Az osztrákok egyetlen képviselője, Scheff, a középfutamban legyőzte Taylort, a döntőben azonban harmadik helyre került.

Nagy érdeklődéssel nézte a közönség a tornászcsapatok első szereplését. Három nemzet vonult fel. A dánok 24 hölgygyel és 114 férfival, a svédek és norvégok egyenként 32 emberrel állottak ki, mind fehér, vagy krém, testhez álló pompás dreszben.

A dán hölgyek vonták persze magukra a legtöbb figyelmet. Krém ruha, térdig érő szoknyával, barna harisnya, érvényesülni engedte mindazt az esztétikai szépséget, amelylyel a természet a szép nemzetet oly bőkezűen elhalmozta. A gyakorlataik összeállítását ezt még jobban elősegítette. Miként a rugalmas nádszál, hajladoztak, karcos derekuknak dallamos ringásával, pompás szabadgyakorlatokban megnyilvánuló, tetszetős plasztikával teljesen meghódítva a közönséget.

A férfikorcsok csapatai a már annyiszor csodált egyöntetű és tökéletes szabadgyakorlataikkal brilliroztak. Legjobban feltűntek a dánok, akik anynyian voltak, hogy egyszerre 2 hatalmas csapatuk dolgozott más-más helyen. Az ő gyakorlataik zöme csaknem a parterre akrobatizmus körébe nyult át. Több egymást követő szaltó volt ennek a csúcspontja, amelyet 4, párhuzamosan a gyepre terített kókusz szőnyegen produkáltak, de gyors egymásutánban mind a százan.

Atlétáinknak az angolok és amerikalak párharcában kevés keresni valójuk volt. Lunzer 37 m. 76 cm-es, Jeszina pedig 35 m. 55 cm-es dobásaikkal kiestek, Mudin a gerelyvetésben negyedik lett, a súlydobásban hatodik helyre került, megelőzve a kontinens összes atlétáit. Bodor és Nagy az 1500 méteres futásban egyenrangúknak bizonyultak a francziák és németekkel, a svéd és főleg az olasz futók azonban jobb eredményeket értek el. Drubina gyalogló, akinek kiküldetése általános meglepetést keltett, a legrosszabb időt érte el a 3500 méteres versenyben. Ideje 18 p. 44 $\frac{1}{2}$ mp. A győztes 14 p. 55 mp. alatt ért be, a legjobb német 16 p. 38 mp., a svéd 17 p. 40 $\frac{1}{2}$ mp., a dán 17 p. 7 mp., a holland 17 p. 37 $\frac{1}{2}$ mp., a kanadai 15 p. 49 $\frac{1}{2}$ mp., az új-zeelandi 15 p. 43 $\frac{1}{2}$ mp. alatt.

A 400 méteres uszás döntője.

A középfutamok két első helyezetteje vett részt a döntőben, amelynek eredménye: világbajnok Taylor (angol) 5 p. 36 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Beaurepaire (ausztráliai) 5 p. 44 $\frac{1}{2}$ mp. 3. Scheff (osztrák) 5 p. 46 mp. 4. Foster (angol) 5 p. 48 mp. Scheff természetesen óvást emelt azon a czímen, hogy Foster és Beaurepaire nekiesztak, de a zsüri még természetesebben elutasította óvásával.

A 200 méteres melluszás világbajnokságában tartott középfutamokban győztes Toldi Odón lett, míg Fabinyi, akivel a középfutamokban összeküldött, a negyedik helyre került.

A 200 méteres hátuszás előfutámában győztes lett Kugler Sándor (magyar), de a zsüri korai indulásáért diszkvalifikálta.

A súlydobás világbajnokságában győztes Rose (amerikai) 14.20 m. Mudin Imre hatodik lett.

A díszkoszvetés világbajnokságában győztes Sheradin (amerikai) 40.89 m. 2. Garrels (amerikai) 40.70 m. 3. Horr (amerikai).

A kerékpáros pólmérkőzésben Irország győzött Németország ellen 3:1 arányban.

Döntőversenyek eredményei:

1500 m. síkfutás döntő. Indulnak az összes előfutam győztesei és pedig 2 amerikai (Sullivan és Sheppard), 5 angol és a kanadai Tait. Az első kör után a sorrend: Crawford-Fairdairn, majd Loney (a) és Tait (3). Deakin zárja be a sort. Második kör: Loney (a), Crawford és Wilson. Egy tömegben az egész. Rettenetes finish. Wilson a cél előtt (20 m.) még elől van, de Sheppard óriási küzdelem után 1 y-al nyer.

1. Sheppard (Amerika) 4 p. 3 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Wilson (Anglia). 3. Hallows (Anglia).

3500 m. gyaloglás döntő. Az utolsó kör előtt Zerner 30 m.-el vezet Webb előtt, míg 3-ik helyen a kanadai van 30 m.-el. A svéd Rothmann Zerner az egyesbe való befordulás után 100 m.-el a cél előtt lefogta egy körrel.

1. Zerner (Anglia), idő 14 p. 55 mp. 2. Webb (Anglia). 3. Kerr (Kanada). 4. Goulding (Kanada). Utolsó a svéd Rothmann 17 p. 48 mp., 600 m.-el lemaradva.

3 ang. mfd. csapatverseny. I. előfutám. Csapatonként 5 indulhat, 3 számít. Indul: Anglia, Olaszország és Hollandia. Az angolok mind egy csapatban futottak és szándékosan négyen holtversenyben jöttek be és pedig: Wilson, Rabersan, Deakin és Cuales. Idő 15 p. 5 $\frac{1}{2}$ mp. — II. előfutám. Indul: Amerika, Svéd- és Franciaország. 1. Bonin (Franciaország). 2. Eisele (Amerika). 3. Trubbe (Amerika). Idő 14 p. 53 mp. — 1. Amerika csap., 2. Francia.

Éjjel jelenti tudósítónk távirata: A százméteres uszás előfutámaiban győztek: Halmay 1 p. 8 mp., Daniels 1 p. 5 $\frac{1}{2}$ mp. A többi magyar versenyző kiesett.

(**Távevezős-verseny.**) A Magyar Evezős Egyesület Országos Szövetsége vasárnap délután 5 órakor rendezte távevezős-versenyét az újpesti öböl bejárata és a „Neptun” Evezős-Egylet csónakháza között. A nyolcvevözös versenyben biztos indulók a Duna és Pannónia egyesületek csapatai. Már azért is érdekes lesz a küzdelem, melyet a Duna kiváló seniorjai és a Pannónia híres junior-csapata fog vívni, mivel majdnem egyenlő eséllyel indulnak. A Duna evezős bajnokságában (egyves verseny) a két kitűnő junior-skiifistánk, Mészáros és ifj. Graf fognak élet-halál harcra vívni. Sajnos, az érdeklődés csekély volta miatt az evezős szövetség kísérő helyi hajót nem bérelhetett, hanem az érdeklődők részére a célnál, a Neptun E. E. csónakháza előtt — ahonnan a pálya kétharmad része betekinthező — díjtalan ülőhelyekről gondoskodik.

(**A Sport-Világ vasárnapi kerékpárversenye.**) A londoni olimpiász csendbe burkolja a hazai sportéletet. Egyedül a millenáris pályán van egy kis mozgalom, aol kerékpárosaink gyűlnek össze, hogy most, a bicikli-sport főszezonjában versengjenek a pálmáért. A Sport-Világ kerékpárversenye lesz az egyetlen sportesemény vasárnap, mely méltán rátereli a nagyközönség érdeklődését a pályaversenyekre. A programmon szereplő Rekord kísérleti verseny a nap főeseménye. E futamra legelsőrangú 8 kerékpárosok neveztek, köztük az idei derbygyőztes Löwy és Bäumlér Ede, akinek az 500 méteres távra van is már egy elért legjobb ideje, amely azonban nincsen hitelesítve s így a hivatalos rekord eléréseért érdekes versengésre van kilátás. E versenyben az indulás „flyng-start”-al (röpülő start) történik. A többi versenyszámra is sokan neveztek, többek közt a 25 kilométeres versenyre 11-en, a nyeretlennék versenyére 13-an, az akadályversenyre 16-an és így igen nagy mezőnyök indulása várható. A négy-napos verseny 2000 méteres távján a multkor győztes, Püspöki Sándor (Fővárosi K. K.) ismét összekériült méltó ellenfelével, Bäumlér Edevel, Löwy Arthurral, Vass Elemérel, Baráth Odónnal, Rojkó Józseffel és Hegedűs Jenővel. A verseny 4 órakor kezdődik s míg a tribünökhöz 60 filléres belépő-jegy váltandó, addig a Stefánia-uti állóhelyen belépő díj nincsen.

Lawn-tennis. Football. Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hitelesített athléikai sportcikk. Fornaizerok. Uszó övek. Fagyalt és szódagöpek. Hinta és nyugrógyak. Nyaratokba és fürdőbe való esztétikai cizmek és szórakoztató játékok. Lampion magnesium táklya. Tombola. Árjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR. BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Hideg tus a szimulánsnak.** A budapesti büntető törvényszék Szepessy bíró elnöklésével ítélkező tanácsa ma tárgyalta Mesztitz Ignác rovott multu, a főváros területéről örökre kitiltott kereskedősegéd bűnügyét. Mesztitz Ignác ez év május 3-án reggel beosont Goldberger Armin fuvaros Népszínház-utcai lakásának hálósobájába, ahonnan az éjjeli szekrényről egy pénztárczát lopott el. Zsákmányával éppen távozni akart, mikor Goldberger né rányította az ajtót. A meglepett ember elfogatásakor álléven akarta magát igazolni, de a rendőrség fölismerte benne a kilencszer büntetett tolvajt. A mai főtárgyaláson a vádlott kétségbeesetten védekezett a lopás vádjá ellen. Azzal mentette magát, hogy egy ismerősét kereste a házában s e közben tévedt be Goldbergerék hálósobájába, ahonnan semmit sem lopott el. Dr. Tóth ügyész a vádlott védekezését nem fogadta el s főtartotta vele szemben vádját. Dr. Mózes László védő ezzel szemben azt vitatta, hogy a vádlott tagadásával szemben a lopás vádjá beigazolást nem nyert. A bíróság Mesztitz Ignác bűnöségét beigazoltnak vette s elítélte egy évi börtönre. Amikor Mesztitz az ítéletet meghallotta, hanyatvágódott. A börtönőr a látszólag eszméletlenül fekvő embert öbe kapva kivitte a tanuk szobájába. Csakhamar ott termettek az előhívott mentők, akik hozzáfogtak az élesztéshez. Mesztitz, bár szemmel láthatólag eszméletlenül volt, sehogy sem akart reagálni a kísérletekre. Végre is elvitték a fogházba, ahol a hideg tus alá állították, amely egy pillanat alatt öntudatra keltette a szimuláns.

§ **Lövöldöző suhanczok.** Nagy riadalom volt pünkösd másodnapján a rákospalotai parkban. Két suhancz: Salavert János és Dórián Sándor furakodott a nagyszámú kiránduló közönség közé s Dórián a gazdájától ellopott revolvert többször elcsípte. A két cimborára józuein nevetett, hogy sikerült tréfájuk mennyire megriasztja a néket, akik közül többen el is áultak. A férfiak azonban nem voltak oly ijedősek, hanem a két ünneprontónak estek s ha Tokai István közrendőr társával ki nem veszi őket kezükből, alig menekültek volna ép bőrrel. A két rendőrnek azonban dolgot adott a két nekivadult legény. Salavert kést rántott, melyet azonban kicsavartak kezéből s csak hosszas dulakodás után tudták őket a rendőrök a közönség segítségével megfűkezni. A pestvidéki törvényszék ma Sz. Kiss Gyula elnöklésével Salavert Jánost hatóság ellen való erőszak vétsége miatt hat heti, Dóriánt pedig két hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Egy áttombolt éjszaka eredménye.** Hevesi Ákos, kolozsvári gazdasági növendék Nagyváradon a mult évben husvétkor áttombolt éjszaka után, bosszúságában, mert garázdálkodása miatt az Orfeumból kitétek a szürét, rugóra járó vadászkesével sziven szurta a vele szemközt jövő Jambor Sándor törvényszéki irnokot. A gyilkost jogerősen harmadfél évi börtönre ítélték s egyuttal kötelezték, hogy áldozata támasz nélkül maradt édesanyjának tetemes kártérítést fizessen. Özvegy Jambor Lajosné sokáig várt a megítélt összegre, míg végre a sok nélkülözés arra kényszerítette, hogy ügyvédkézre adja a dolgot. Hevesi Ákos nagybajomi háza és butora dobra került s az özvegy követelése fedezve lett. Hevesi időközben porujtással élt, melyben védője azt igyekezett bizonyítani, hogy az orvoszakértők véleménye téves volt, mert Hevesi Ákos idegrendszerére a beszámíthatatlanságig elcsigázott beteg volt már a tett elkövetése előtt is. A törvényszék nem fogadta el az okoskodást s a porujtást elutasította.

§ **Gyermekgyilkos cselédeány.** Marmorstein Éva 32 éves cselédeány ez év husvét táján koraszülöttet hozott a világra. Ezt aztán két nap mulva elégette. Mikor egy névtelen feljelentésre a rendőrség kihallgatta, azt is beismerte, hogy két év előtt egy élő leánygyermekét szült, kit alsószoknyájába göngyölve, eltemetett a pinze homokjába. Ezt a tettet azért követte el, mert nagy nyomoruságában nem tudta volna eltartani gyermekét, akinek atyját sem ismerte. Ezen beismerő vallomása alapján az ügyészség vádjára gyermekölés büntette miatt került ma a vádlottak padjára. A tárgyaláson, melyen Szepessy bíró elnököl, Marmorstein Éva-ma megváltoztatta a rend-

örtség előtt tett beismerő vallomását. Azt beismerte ma is, hogy koraszülöttet hozott a világra, azt azonban, hogy élve született leánygyermekét megölte volna, tagadta. A rendőrség előtt ezt csak azért ismerte be, mert ütöték-verték a detektívek. Dr. Némethi törvényszéki orvosszakértő sem tudta megállapítani a talált gyermekcsontokból azt, vajjon élve született gyermeké voltak-e, csak annyit tudott konstatálni, hogy a csontok egy teljesen kifejlett csecsemőnek maradványai. A bíróság felmentette a vádlottat, mert annak a rendőrség előtt tett, önmagát terhelő vallomását nem tartotta elégségesnek marasztaló ítélet kiszabására, annyival is inkább, mert a nyitott pinczébe más is becsempészthette a bűnjelt képező gyermekcsontokat. A felmentő ítélet ellen az ügyész felebbezéssel élt.

KÖZGAZDASÁG.

Az ideai termés.

Budapest, július 17.

A földművelésügyi minisztérium holnap teszi közzé az ideai terméseredményről szóló jelentéseket. Gazdák és kereskedők körében nagy érdeklődéssel várják ezeket az adatokat. Biztosra veszik, hogy a terméseredmény kedvezőbb annál, amit a minisztérium július elsején kiadott jelentésében jelzett. Az új áru kínálata a múlt hét vége felé, kivált a Bánságban nagyon élénk volt, viszont néhány nap óta az ár-hanyatlások hatása alatt még azokon a vidékeken is gyöngébb volt a kínálat, ahol a terméseredmények kedvezőek. A Duna jobb partján levő vidékeken a tartózkodás meglehetősen nagy és ez a körülmény a kevésbé kielégítő terméseredményre vezethető vissza. Hasonló tartózkodás tapasztalható mindenütt, ahol a várakozásokon alul maradt a termés. A kínálatoknál nyilvánuló rendszertelenség visszatükröződik az állandóan váltakozó vételkedvben is. Általában véve beavatott körökben a buza termést negyven millió métermázsára becsülik. Ausztriában nem ilyen kedvező a helyzet, de még végleges eredményről nem is lehet beszélni. Hivatalos becslés szerint a Duna jobb partján egy millió mázsánál gyöngébb a termés a múlt évinél.

Az OMGE-hez gazdáktól ma beérkezett tudósításokat alább közöljük.

Arad. Az aratási munkálatok befejezés felé közelednek, cséplés általában megindult, a kapásokra a mostani száraz idő s az utóbbi napokban beállt nagy forróság kedvezőtlen hatással van, szükségük volna esőre. Széna és szalmaféléből a termés igen kevés, ha a kapásnövények gyöngé termést adnak, úgy takarmány tekintetében nagy szükség lesz.

Baja. Eddigi csépléseredmények kielégítőek, a buza sok helyen izzós, de nehéz, piros, jó minőségű. Eredmény búzánál és rozsnál 7 q kat. holdankint, zab és árpa gyenge, a tengeri javult.

Debrecen. Széna, zab és árpaszalma-takarmány féltérmet nyújt. Répa az esőzés folytán fejlődésben van. Aratás nagyrészt befejezve, hordás folyik. A hortobágyi legelő teljesen lesült, az idősebb marhákat hazahajtani kell a tanyákra.

Győr. Utolsó jelentésem óta kétszer volt esőnk, de csekély, nem kiadós. Az aratási és cséplési munkák folytak. A buza és rozs minősége kielégítő.

Kassa. Az aratás javában folyik, eredményről még megközelítőleg sem lehet beszámolni, mert próbacéplések még nem voltak.

Léva. Az időjárás végtelenül száraz, tegnap este volt egy kis eső, de az mindenre kevés volt. A nagy szárazság különösen a kapásnövényeket tönkretette, a takarmány második kaszálása elmaradt, a lóherések, rétek és legelők kiszáradtak.

Miskolc. Aratnak! Buzaszemek szépek, kevés a kereszt, tavalyinál kevesebb a termés.

Nagybecskerek. Időjárás egész héten száraz és forró, cséplés folyik, eredmény nem kielégítő.

Nagyszombat. Aratás javában folyik, csapadék még mindig nem volt, pedig kapásoknak nagyon kellene. Cséplési próbák eddig még nem voltak.

Nagyvárad. A nagy hőség és szárazság a tengerit megsemmisítéssel fenyegeti. Általában a kapások sokat szenvednek a száraz időjárástól. Ma reggel harmatszéri eső ugyan volt, de ez a bajokon nem sokat segít.

Nyiregyháza. Az aratás csaknem teljesen befejeztetett. Egyelőre kellemes csapadék látszik a búzánál, míg a rozs a várt minőségnek felel meg.

Nyitra. Az időjárás ismét megre fordult. Esőre nagy szükség volna. A buza, rozs és árpa aratásáért készen vannak a gazdák. A cséplés folyik

s e hó végéig sok helyen elkészülnek vele. A báb, borsó, tengeri stb. nagyon szenved a szárazságtól, ugyszintén a gyümölcsfélék is.

Pancsova. Mint multkor jelentettem, a buza-termés kitűnő minőség mellett (76—80 kg.) 8 q átlagot tesz ki holdankint, árpa 12 q. Zabnak a minősége jó lesz, de 5—6 q felül nem. Tengeri szépen áll még, de jó kiadós esőre szükség volna.

Sopron. A bizalmat, melylyel a gazdák az ideai terméseredmény elé néztek, elégedettség váltja fel, mert az érés idején uralkodott nagy hőség a gabona-termés mennyiségét és minőségét nagyon megrontotta. Buza, rozs, árpa aratása befejeződött. Kapás növények közepesen állanak.

Szatmár. Az aratás néhány nap múlva be lesz fejezve, hozzávetőleges becslés szerint az eredmény kat. holdankint búzából 7.50—9, rozsból 8 q, árpából 6.50 q és zabból 5.50—6 q. Szárazság nagy, jó eső volna kívánatos, mert így még volna kilátás gyöngébb sarjtermésre, tengeri szintén esőt kíván, cséplődés rossz.

Temes megye. Buzási járás. Az aratás befejezést nyert, cséplések megkezdődtek, holdankint 6 q átlagtermés várható búzából. Tengeri negyedtermést ígér. Új here és luczerna kiveszett, búkköny semmi sem lett. — Csákvai járás. Aratás befejeztetett. Répa, tengeri, dohány és takarmányemlék a tartós szárazság miatt visszamaradtak. Cséplés folyamatban. — Detti járás. Cséplés mindenütt folyik. Uradalmi földeken próbacéplés szerint rozsból 7 q, árpából 14.5 q, búzából 11 q termés várható, a parasztagdaságban ennek mintegy 70%-a. Tengeri, répa gyenge. Nagy takarmányhiány. — Fehértemplomi járás. Tengeri javult. Takarmány gyenge. Központi járás. Tengeri, répa, kender és minden fejlődő kulturnövény igen visszamaradt. Legelő hiányában istállózás alatt van a marha. Buza a cséplések szerint kat. holdankint 8 q-t ígér, árpa 7 q-t. Tengeri több helyen elfonnyadt. — Lippai járás. A kapások különösen, a tengeri igen szenved a szárazságtól. Cséplés megkezdődött, közepes termés várható. — Temesvári járás. Vetések állása gyenge. Buza előreláthatólag 6—7 q lesz. — Ujvári járás. Buza 6 q, rozs 7 q, árpa 6 q, zab 9 q, a próbacéplések szerint. Tengeri igen gyöngé. Legelő nincs, a szálás és abraktakarmány igen drága. — Verseczi járás. Próbacéplés várakozáson felül sikerült, mert buza 4 q helyett 6 q-t fizet átlag. Tengeri gyenge, valamint a többi kapás is. — Vingai járás. Tengeri igen gyöngé. Buza kat. holdankint 8 q, árpa 9 q, zab 10 q, Minőség kitűnő.

Temesvár. A szárazság és hőség következtében a tengeri nagyon szenved. A cséplési eredmények 6—7 mm. holdankint.

Versecz. A buza-termés átlag 8 mm., rozstermés átlag 7 mm., árpatermés átlag 8 mm., zabtermés átlag 6½ mm., a minősége szép, de a búzának sok az izzóság. A tengerinek jó eső kell, ha ez nem késik, még jó termést várhatunk.

Zalaegerszeg. Az elmúlt héten esett eső a tengeri és burgonya fejlődésére rendkívül jól hatott. Amennyiben e héten újabb kiadós esőt kaphatnánk, lehetne remény, hogy valami nyári zöldtakarmány is lesz, s hogy a most vetett muhar, köles és tarlórépa sikerüljön fognak. A cséplést megkezdték, az eredmény közepesen aluli. A buza legtöbb helyen apadt.

Zenta. Még mindig tartó szárazság következtében a tengeri nagyon szenved. Soványabb földeken a tengeri-termés 50 százaléka már elveszett. A jobb földek még bírják pár napig. Buza cséplése folyamatban. Az eredmény mint még sohasem, folyton változik. Végeredmény 600 kg. holdankint. A minőség elsőrendű.

A bankkattel ellen.

Budapest, július 17.

A bankkattel vezetői csendben, de szorgalmasan dolgoznak. Az általános kérdések felett már — úgy látszik — döjtöttek, most aztán sorban megállapítják a program legapróbb részleteit is.

Az eddigi terv szerint a kattel igen göröngyösek ígérkező munkáját augusztus közepén kezdi meg. A kattel ellenzők, illetőleg az érdekeltek, a hátralévő időt igen természetesen, a lehetőségig kihasználják. Az ország kereskedelmi és iparkamarái közül eddig a soproni és az aradi kamarák emelték föl szavukat és tiltakoztak teljes erővel a bankok szervezkedése ellen. E két kamara állásfoglalásával azonban még korántsem zárult be a névsor, mert ma a kassai kamara, a jövő héten pedig másik két-három kamara fog sürgős és erélyes intézkedéseket kérni a kormánytól a kattel ellen. A törvényhatóságok szintén követni fogják a baranyamegyei példát és csatasorba fognak állni a káros szervezkedéssel szemben. A kattel ellen állásfoglalók sorsa ma — mint értesülünk — ismét nőtt. Csatlakozott az eddighez az O. M. K. E. kolozsvári kerülete is, mely feliratban fejezi ki elégedetlenségét és nyújt módokat a ka-

ros bankkattel megakadályozására. Megfűtközéssel veszi hírül a szerencsétlen és káros vállalkozás előkészületeit. Szükségesnek tartja a tiltakozást, mert a kattel a pénzintézetek után az ipart és a kereskedelmet fenyegeti. Ezért hát olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek képessé tegyék a vidéki pénzintézeteket tevékenységük további kifejtésére. A kattel megkötése ugyanis nemcsak a hitelt igénybe vevő közönséget, hanem a tőkeszegény és így visszszámítolásra utalt vidéki pénzintézeteket is sújtja. Drágítja a leszámítolási kamatlábat és betétjeik nagy részét is elvonja.

Mindezek folytán kéri a kerület a központ elnökségét a következő sürgős előterjesztésre:

1. Hasson oda a kormány, hogy a kattel kötni szándékozó bankok megegyezése létre ne jöjjön s ha ez mégis megvalósulna, a fővárosi pénzintézeteknél elhelyezett állami pénzek ez intézetektől vétessenek ki s elfogadható bonitásu vidéki pénzintézeteknél helyeztessenek el.

2. A m. kir. postatakarékpénztár vegye fel üzletkörébe a visszszámítolási üzletágat is.

3. A Magyar Földhitelintézetnek 15 millió koronát kitévő váltótárczája vidéki pénzintézeteknél fedeztessék.

4. A pénzintézeteknek egymásnál átmenetileg kezelt betétei, amelyek ma tőkekamatadó kétszeri fizetésének elkerülése céljából nem kultiváltak, ezért adó alól mentesíttessenek.

Ez intézkedések foganatosítása annál inkább kívánatos és feltétlenül szükséges, mert ezek nem csupán a kattel megtörésének célját, hanem a vidéki pénzintézetek méltánylását érdemlő érdekeit is szolgálják s régi, igazán jogos kívánságok teljesülését jelentenek. Hisszük, hogy a kormány sürgősen méltányolja eme életrevaló javaslatokat.

A brüsszeli cukorkonvenczió. A bruxellesi cukorkonvenczió kérdését újból felelevenítik abból az alkalomból, hogy egyik európai nagyhatalom kormánya állást foglalt a konferencia legutóbbi tanácskozásán hozott határozatok ellen. Ismert dolog, hogy Angliáról van szó, mely cukortermését a bruxellesi konvenczió nélkül is előnyösen helyezheti el a gyarmatállamokban. A nemzetközi cukoregyezmény azonban ma már olyan erős, hogy egyetlen állam kilépését meg sem érzi és így Angliának esetleges negatív álláspontja semmi súlytal a mérlegbe nem esik. Az a körülmény, hogy legutóbb Oroszország belépett a cukorkonceptbe, már magában véve elégedő garancia, hogy a nemzetközi cukoregyezményt aláírt államok a szerződés érvényét fenntarthatják a jövőben is, sőt előnyeiket élvezhetik is. Egyik amerikai közgazdasági szaklap legutóbbi számában egy oldalvágással arra céloz, mint hogyha az európai nemzetközi cukorkoncept Anglia kilépésével súlyát és értékét vesztené. Meline volt francia földművelésügyi miniszter s a francia volt agráriusok vezére szintén nyilatkozik a kérdéstről egyik párisi szaklapban. Meline szerint a cukoregyezmény még esetleg Angliának az Egyesült-Államokkal való megállapodása esetén is betölti Európa közgazdaságában azt a szerepet, amelyre hivatott. A magyar cukoripar az Ausztriával való — és kereskedelmi szerződésben biztos támpontokat nyer arra nézve, hogy a nemzetközi cukoregyezménynek esetleg bekövetkező bonyodalma esetén is prosperálni fog.

Pinczemeszteri tanfolyam. A budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam igazgatósága pályázatot hirdet a tanfolyam 1908—09. tanévére való felvétel céljából. A tanfolyamra, amelynek célja az okkeri borkezelésben képzett egyének nevelése, csak azokat veszik fel, akik a két éves tanfolyamu hazai vinczellér-iskolák valamelyikét jó sikerrel elvégezték, egészséges, erős testalkatúak és erkölcsileg kifogástalanok. A tanfolyam tandíjmentes és f. é. október hó 1-től 1909. évi december 31-ig, tehát ötéves évkört tart. A kellően felszerelt kérvények legkésőbb f. é. augusztus hó 10-ig azon vinczellér-iskola igazgatóságához nyújtandók be, amelytől a folyamodó végbizonnyítványát kapta.

A téglakattel ellen. Már jelentettük, hogy a budapesti téglakattel tagjai e hónap 10-én küldöttséggel kérték Wekerle miniszterelnököt, hogy a legközelebb létesítendő munkaházakhoz szükséges téglanyagot ne készíttesse házilag, hanem rendelje meg a kattelgyáraknál. Ismeretes, hogy a küldöttség hosszú orral távozott Wekerle épp oly leplezetlen,

mint a téglakartelre nézve kedvezőtlen kijelentései miatt. Az audiencia után az Építőművészek Szövetsége üdvözölte Wekerle miniszterelnököt határozott fellépéséért, legközelebb pedig — hír szerint — a Magyar Építőanyag-Termelők Országos Szövetsége fog a kormány elé járulni azzal a kéréssel, hogy tarifális kedvezmények engedélyezése által tegye lehetővé a közel vidékről való anyagfelhozatalt, a budapesti téglakartel kötelékébe tartozó vidéki téglagyárak kizárásával. Kétségtelen, hogy a téglakartel ellen való erős fellépésnek igen nagy jogosultsága van, mert a kartel az építési anyagokat szinte hihetetlen módon megrágitotta, úgy, hogy ma már a kisember alig építhet családi lakóházakat elvisehető feltételek mellett. Eppen ez okból tisztviselő körökben mozgalom indult meg az irányban, hogy a kormány a tisztviselők épülő lakóházaihoz is nyútsa azokat a kedvezményeket, amelyeket a munkásházaknak ad az olcsó építési anyagokban.

Az argentinai buza ellen. Mióta az argentinai buza Németországban olyan erősen gyökeret vert, erős mozgalom indult meg ellene — Ausztriában. A bécsi agrárius Centralstelle erősen tiltakozik az ellen, hogy az argentinai buza Németországban naturalizáltván, vámmérsékléssel hozassék be. A Centralstelle feladatává teszi az osztrák kormányt, hogy a német birodalmi kormánytól a legnagyobb felhatalommal fennálló vám- és kereskedelmi szerződéssel ellentétben visszavonás szüntessék meg a jövőben tengerentúli buza, mint német termék, ne legyen behozható a legalacsonyabb vámtétek mellett. Ausztriában is jól tudják, hogy az argentinai buza milyen veszedelemes konkurrens lehet az osztrák búzáknak s épp ezért tiltakoznak ama visszavonások ellen, amelyek lehetővé tennék, hogy az argentinai buza olcsóbb vámmal jusson Ausztria területére. Magyarországnak pedig azért volna káros az argentinai behozatal, mert a dunántúli búzát könnyen kiszoríthatja, különösen Tirolból, ahol a malmok kizárólag magyar búzát vásárolnak. A kereskedelmi kormány bizonyára megteszi a magáét, hogy a buzakivitel megóvja az argentinai buza beözönlésétől.

A gabonatörszéről. A gabonatörszén rövid életű volt a lanyha irányzat. Az alacsony árak, amelyekről két napon keresztül volt módunkban beszámolni, eltűntek a gabonatörszede üzleti forgalmából s ma a készbúza is 5—10 krajczárral drágábbnak kelt s októberi búzát 11.20, 11.18 krajczáron jegyezték. Osztrák vételi megbízások is hozzájárultak a törszede irányzatának megszilárdításához. 7000 métermázsas új búzát vettek osztrák cégek részére 11.30 és 11.50 krajczáron. Most már körülbelül tisztában vagyunk, hogy mit várhatunk a terméstől, de azért a gabonatörszén mégsem tudnak megnyugodni a kedélyek, mert a következő áralakulást illetőleg minduntalan más vélemény kerekedik felül és így hol a realizálás és véleményes eladások, hol pedig a fedezések és véleményes vásárlások jutnak tulsúlyra. Ennek folytán a forgalom állandóan igen élénk és nagyarányú, az árfolyamok pedig meglehetősen tág keretben ingadoznak.

Az új ipartörvény-tervezet. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vereségi kerülete szaktanács-kormányán behatóan tárgyalta az ipartörvény-tervezetet és a kereskedelmi életre vonatkozó rendelkezéseiben olyan intézkedéseket kíván fölvetetni, melyek, anélkül, hogy a szabadverseny elvét érintenék, a foglalkozás folytatását bizonyos szakszerű előismeretek és előképzettség megszerzéséhez kötnék. Ezzel egyidejűleg a kereskedelmi tanuló ügye is szabályozandó. Tudvalevő ugyanis, hogy amíg az iparostanulóknál a törvényes követelményeket az ipartestületek ellenőrzik, addig a kereskedelmi tanuló ügye törvényes intézkedések hiányában minden ellenőrzést nélkülöz. A stagnáló hazai ipar és kereskedelem érdekében a házalás tilalma az 1852. évi nyílt parancsban bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogokra is kiterjesztendő. Korlátozás esetén a tilalom alá nem eső kézi- és háziipari czikkeket, a hazai ipar védelme érdekében és a külföldi gyártmányoknak a hazai érve alatt való becsempészése ellen, a származási hely, illetve a kiváltságos vidék jelzésével kellene ellátni. A tervezetnek a vásárlókra és a munkásvédelemre vonatkozó részével más alkalommal foglalkozunk.

Takarmányhiány és a gazdák. Mint mai számunkban megírtuk, a külföldről érkezett riasztó hírek a silány takarmánytermésről aggodalomba ejtették a magyar állattartó gazdaközönseget is, melynek társadalmi szervezetei komolyan foglalkoznak azzal, hogy sürgetni fogják a földmivélsügyi kor-

mánynál a takarmánykivitel tilalom azonnali elrendelését. Félt, hogy később lesz már a tilalom életbeléptetése, mert a felvidéken és az erdélyi részekben a külföldi államok ügynökei máris nagymennyiségű takarmányt vásároltak össze. Kaposvári tudósítónk ma arról értesít, hogy a dunántúli vármegyékben osztrák szénakereskedők szintén nagy mennyiségben vásároltak már takarmányt; ez abban leli magyarázatát, hogy az osztrák földmivélsügyi minisztérium szaktudósítójának jelentése szerint több osztrák tartományban inséges takarmánytermés lesz az idén.

A székely iparkamara közgyűlése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara július 14-én délután tartotta meg rendes teljes ülését Tanszik B. Hugó kir. tanácsos elnök vezetésével. Deil Jenő néhai kassai kamarai titkár emlékért jegyzőkönyvileg örökítették meg. Azután az elnöki előterjesztések vétettek tudomásul. Általános melegegedést keltett a kereskedelmi miniszter azon intézkedése, hogy a kamara közbenjárására Görgény üveg-csütréplőiparos lakosságának támogatására továbbképző tanfolyamot rendeztet a helyszínen. A tanfolyam rendezése és vezetésével a marosvásárhelyi ipari iskola igazgatóját bízták meg. Ugyszintén az is, hogy a kamara-kerület sepsiszentgyörgyi, kézdí-vásárhelyi, torjai, bereczki és baróti kisiparosai 1500 pár katonabakancs szállításával bízták meg. Állást foglalt a teljes ülés a husipar föllendítése és a hussértés-tenyésztés felkarolása, a külföldről importált füstölthús-félék kiszorítása, a husrágóság lehető csökkentése és a fogyasztási adók módosítása tárgyában. E tárgyban feliratot intéz a kereskedelmi, földmivélségi és pénzügyminiszterekhez. Végül elfogadták a végrehajtási törvény módosítását, a korona-értékben átszámítás kötelezővé tétele, a betegségügyi és balesetbiztosítási törvény végrehajtása körül tapasztalt visszasságok megszüntetése és a kamarai székház építése ügyében tett indítványokat.

Gazdasági munkáslakások. Csak meg kellett kezdeni az egészséges mozgalmat s ime egyre nagyobb mértékben ver gyökeret. Legújában Zemplén vármegyében Sátorajauhelyen indult meg mozgalom gazdasági munkásházak építésére. Az erre vonatkozó tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy Darányi földmivélsügyi miniszter megbízottjának jelentése alapján értesítette a vármegye alispánját, hogy amennyiben Tokaj nagyközség a munkásházak építkezésére vonatkozó törvény rendelkezéseinek megfelelő 30 gazdasági munkásház építésére 30.000 korona, Sátorajauhely város közönsege pedig 100 gazdasági munkásház építése céljából 125.000 korona törszettes kölcsön felvételét határozta el, hajlandó a miniszter úgy Tokaj, valamint Sátorajauhely város részére tárczája terhére a törvényben megengedett legmesszebbmenő kedvezményeket megadni s tőle telhetőleg minden módon elősegíteni a szociális szempontból is annyira kívánatos építkezést. Így hát alapos remény van arra, hogy a munkások Zemplénben is kiszabadulnak a lakászsorítások karmai közül.

Gazdasági tudósítók. A földmivélsügyi miniszter Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járására Rosenberg Mátyás kunbajai lakost, Bereg vármegye latorczai járására Hornoch József oroszvégi lakost, Bereg vármegye munkácsi járására Taub Gyula munkácsi lakost, Krassó-Szörény vármegye orsovai járására Boksa Gyusztáv erdőmestert, orsovai lakost, Nógrád vármegye szécsényi járására Droba Endre karancssági lakost, Szilágy vármegye tasnádi járására Ifj. Kóti Lajos nagypaczali lakost, Tolna vármegye dombóvári járására Halmos Henrik dombóvári lakost és Torontál vármegye csenei járására Bartole János csatádi lakost a gazdasági tudósítói tisztelt bízta meg.

Új oláh pénztüntet. Aradról jelentik: Az aradmegyei Buttyin oláh községben Codru czímen új oláh pénztüntet alakult 100.000 korona alaptőkével. Az intézet élén Magyar Traján áll. Így terjed az oláh gazdasági élet s vele együtt a nemzetiségi mozgalom is.

A vásárcsarnoki iparczikli-árusok gyűlése. A vásárcsarnokokra felügyelő bizottság határozata értelmében a központi vásárcsarnokban több iparczikket árusítani nem szabad. Az iparczikli-árusok, akik sérelmesnek találják a határozatot, július 19-én, vasárnap délelőtt tíz órakor a Várház-körúti Nádor-kávéházban gyűlést tartanak és azon megbeszélnek, hogy a kiköltöztetés tárgyában milyen lépéseket tegyenek.

A dobsina—poprádfelkai h. é. vasút. Megírtuk annak idején, hogy Dobosina város kérelmére a kereskedelemügyi miniszter engedélyt adott a dobsina—poprádfelkai h. é. vasút építésére, mely hivatva van

rövid összeköttetést létesíteni Budapest és a Magas-Tátra vidéke között, főleg ha a meglévő és általa érdekelte másodrendű vasutvonalak elsőrendűekké alakítottak át és közlekedési tekintetéből egy régóta érzett hiányt fog pótolhatni. Mint értesülünk, a pénzügyi és technikai akadályok rövidesen le lesznek győzve. Az új vasút építésével már annyira előhaladtak, hogy július hó 20—23. napjain megtartják a közgazgatási helyszíni bejárást is.

Új vasút. A napokban volt a Zólyom—korponai h. é. vasút közgazgatási bejárása, amelyet Pallós Ármán budapesti vállalkozó cég tervei alapján tartottak meg. Ez a vasút hivatva volna az ipolyság—korponai h. é. vasutvonalat a budapest—ruttkai fővonalal összekötni és ezáltal Budapest felé tetemesen megrövidítenék az utat. A vonal Zólyom állomás északi végéből indul ki és a déli, majd délkeleti főirányt követve, a Szalatna, Nyéresnicza, Bariny, Utlaka és Krupnicza patakok helyenkint igen szűk völgyeiben vezet. Állomásokat és megállóhelyeket a következő elnevezésekkel terveznek: Zólyom csatlakozó állomás, Zólyomváralla megállóhely, Dobrováralla megállóhely, Dobronya állomás, Bábaszék megállóhely, Szászpelsőz állomás, Tótpelsőz megállóhely, Bábaszék állomás, Korpona megállóhely, Korpona csatlakozó állomás.

Nemzetközi czink-kartel. Berlinből jelentik, hogy a nemzetközi czink-kartel tegnap végleg megalkult. Ennek hatása alatt a magyar és az osztrák bádoggárak a fehér bádoggárakat mm.-kint 2 és fél koronával emelték.

Drágul a selyem. A nyersselyem-árusok e hó folyamán mintegy 10 százalékkal emelkedtek. Az emelkedés főleg azzal indokolható, hogy az amerikai kereskedők az utóbbi napokban nagyobb mennyiségű selymet rendeltek Japánban és Olaszországban.

Parcellabirtokos kisgazdák veszedelme. Darányi miniszter a parcellázásról törvényt készített. Legfőbb ideje, mert az utóbbi esztendőben derűborura végzett parcellázásoknak nem volt kedvező eredménye. A parcellázásokkal felmerült költségek, a földet terhelő drága kölcsönök átváltása s a még drágább kölcsönből fedezett vételár annyira megrágitották a földet, hogy némely helyen valósággal romlásba döntötte a vevőket. Így az Aradmegyében fekvő Sigray-féle birtok, amelyet 300 aradi és csanádi gazda vett meg, négy millió koronáért nem volt éppen a legszerencsésebb parcellázás. A vevők a vételár egyharmadát váltókkal fizették s a fenmaradt kétharmadrészt a birtokot terhelő jelzálogkölcsön átvétele által fizették. Csakhogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok s az előző évek rossz termése következtében nem tudják a már több ízben prolongált tartozást fizetni, bepörölték őket, sőt már az árverést is kintitették ellenük s ha az árverés napjain nem tudják rendezni, sok aradi és csanádmegeyi gazda háza és birtoka újra kerül. Ilyen szomorú esetek sürgetik a parcellázási törvényt.

Élelmiszer vegyvizsgálati állomás. Pozsonyban élelmiszer vegyvizsgálati állomás létesítését tervezik.

Az első egyenruha-kiállítás. Holnap délelőtt 10 órakor nyílik meg a Magyarországon egy évtized alatt hatalmas fejlődött egyenruhásabók első kiállítása, melyen Szterényi József államtitkár, a kiállítás védnöke képviseli a kormányt. 245 kisiparos és munkás vesz részt a felette érdekes gyűjteményt alkotó kiállításon, hol képviselve van minden neme az egyenruhászatnak, a tábornoki és követségi attasé díszöltönyétől kezdve a liberális inas egyenruhájáig. Ma mutatták be az ipari szaksajtó tagjainak a teljesen elrendezett kiállítást, mely a Technológiai Iparmúzeum első emeleti helyiségeit foglalja el. Megemléstésre méltó, hogy a kiállítást az egyszerű, törekvő kisiparosok és munkások testvéri egyetértésben rendezik és pedig minden állami és egyéb támogatás nélkül.

A német külkereskedelemben ez év első felében a behozott áruk értéke 4.303 millió márká, a múlt év hasonló 4.424 millió márkájával szemben, a kivitt áruké 3.302 millió márká, 3.344 millió márkával szemben. A behozatal tehát 121, a kivitel 442 millióval csökkent. A fenti számokba értendő nemes ércforgalomban, a behozatal 79 millióval szemben, a kivitel 33 millió 39 millióval szemben.

A Magyar Általános Hitelbank gyapjuárverésel. Az árverések mai utolsó napján már csak kevés elsőrendű termék került kinalatra. A vevőközönseget egy része az emelkedett árakkal szemben tartózkodóan viselkedett, úgy, hogy a kiállított 4995 zsákból csak 2500 kelt el. Azonban az irányzat és az áralap változatlanok maradtak.

Szo
Az
15-én:
(—48,78
(+4,348,
(—58,50
(—1,992
korona
A met
A
Haz
nagy rés
eső, me
sege eg
és megh
részén 2
kint az
váb, cs
nyabb a
Co és a
Nyug
— legink
vagy ziv
Allom
A-Szlatna
Ungvár
Késmárk
Lőszonc
Ogyalla
Budapest
Herény
Köszthely
Pács
Zágráb
Flumo
Szeged
Pomogyvár
Nagyvárad
Kölcsevár
Nagyvárad
Szatmár
Ezer
Arvaváralja
Selmeczbánya
Komárom
Magyar-Ová
Sopron
Eszék
Győr
Debrecen
Kecskemét
Székesfehérvár
Arad
Zombolya
Vesce
Ursova
Ion
Jana
Elnök
Pásztor
Lőrinc
Bécs
Pozsony
Komárom
Budapest
Mohács
Győr
Győr
Pannónia
Orsova
Mór
Zala
Trenčín
Eszék
Eszék
Győr
Vár
Zákány
Baranya
Eszék
M. S.
Zágráb
Selmeczbánya
Mór
Dobó
Szatmár
N. M.
Latorca
Munkács
Homburg
Ungvár
A Mag

Az Osztrák-Magyar Bank állása 1908. július 15-én: Bankjegyforgalom 1.800.723.000 korona (-48.789.000), érczkészlet 1.508.989.000 korona (+4.348.000), leszámítási tárcza 444.778.000 korona (-58.506.000), lombardkölcsonök 71.700.000 korona (-1.992.000), adómentes bankjegytartalék 108.266.000 korona (+53.145.000).

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. július 17-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt a Dunántul nagy részének kivételével csaknem mindenütt volt eső, mely helyenkint zivattal járt és mennyisége egész Erdélyben, meg szórványosan egyebütt is meghaladta a 10 mm.-t, sőt Erdély túlnyomó részén 20 és 50 mm. között ingadozott. Helyenkint az élénk szél még tartott. A hőmérséklet tovább csökkent és nyugaton átlag 5 C°-al volt alacsonyabb a normálisnál; a maximum: Turkevény 27 C° és a minimum: Sopronban 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Nyugat felől lassu hőemelkedés és helyenkint leginkább az ország keleti felén — még eső, vagy zivatar várható.

Allomás	Légnyomás mm 700 +	A. hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Relatív	Levegőnedv mm	Hőmérséklet min.
A-Szlatina	56.9	17.3	SE	2	8	25
Ungvár	56.9	19.2	NW	1	3	7
Késmárk	54.8	14.0	N	2	2	6
Losonc	57.9	16.4	NW	2	4	1
Ózvald	60.0	16.0	NW	1	0	0
Budapest	58.8	16.6	NW	4	4	ny
Herény	61.4	17.5	N	2	0	0
Keszthely	61.3	19.4	NW	2	0	0
Pécs	60.3	16.9	NW	4	1	0
Zágráb	62.6	16.3	SW	1	0	0
Riome	61.9	18.1	NW	1	0	0
Szeged	58.1	15.0	NW	1	4	4
Debrecen	57.8	16.9	NW	3	4	4
Kolozsvár	56.1	16.4	NW	0	4	4
Kolozsvár	56.0	14.8	NW	1	1	1
Nagyvárad	54.8	14.1	WNW	1	1	1
Szatmár	54.8	14.1	WNW	1	1	1
Eger	56.0	18.6	NE	4	4	13
Arvavár	56.0	14.2	N	1	4	17
Selmeczbánya	56.0	14.5	NW	4	1	5
Komárom	56.0	19.2	NW	3	1	2
Magyar-Óvár	56.0	16.2	NW	2	1	1
Sopron	56.0	15.4	NW	2	0	0
Eszék	56.0	15.4	WNW	4	1	1
Kirkevenca	56.0	21.5	NW	4	0	0
Doboz	56.0	18.5	NE	4	1	1
Cécskemélt	56.0	14.5	NW	2	4	8
Óroszlány	56.0	15.9	W	3	4	8
Arad	56.0	14.8	NW	4	1	1
Zsombolya	56.0	17.4	SW	2	3	1
Versce	56.0	17.4	SW	2	3	1
Orsova	56.0	17.4	SW	2	3	1

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?
 Kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
 speciális orvosi rendelő-intézet
 Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
 Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

VIZÁLLAS.

	m é t e r		m é t e r	
	Jul. 17.	Jul. 18.	Jul. 17.	Jul. 18.
Inn	1.67	1.68	M.-Szeget	0.10
Ungvár	2.23	2.18	Tokoháza	0.10
Linz	0.45	0.32	V.-Námány	0.09
Pécs	0.68	0.82	Tokaj	0.28
Pozsony	0.09	1.02	Tiszafüred	0.16
Komárom	1.91	1.88	Szolnok	0.04
Budapest	1.24	1.32	Csongrád	1.89
Paks	0.76	0.84	Szeged	0.44
Mohács	0.14	0.10	T.-Bocsa	0.49
Gombos	1.27	1.31	Titel	1.03
Ujvidék	0.34	0.40	Órádi	0.29
Pannocsa	1.17	1.20	Bárdia	0.80
Orsova	0.10	0.09	Sajó	1.28
Morva	1.62	0.40	Zalozsa	0.48
Vág	0.40	0.29	Hermád	0.14
Szered	0.60	0.58	H.-Némethi	0.06
Eszék	0.45	0.48	Margitta	0.25
Szt.-Gothárd	0.11	0.12	R.-Uffalu	0.05
Sárvár	1.81	1.83	Cemcsa	0.05
Győr	1.53	1.65	N.-Váradi	0.30
Varasd	0.16	0.15	Belényes	0.46
Zákány	0.28	0.14	Tonke	0.34
Nárcs	0.94	0.90	Gurabony	0.62
Eszék	0.48	0.44	Borosjenő	0.90
M.-Spordah.	0.01	0.16	Békés	0.52
Zágráb	0.93	1.00	Gyoma	0.46
Szécsény	0.93	0.91	Ór.-Fehérvár	0.21
Mitrovicza	0.43	0.50	Branyicska	0.05
Décs	0.02	0.10	Soborsán	0.05
Kraszna	0.42	0.48	Arad	1.86
Latorca	0.36	0.55	Makó	0.85
Homonna	0.88	0.36	K.-Kostély	0.02
P.ercsény	0.01	0.01	Kiszótó	0.46
			Temesvár	1.05
			Bécskerék	0.96

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
 Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
 Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSNE

Gabonátőzsde.

Budapest, július 17.
 A gabonátőzsdéről szóló tudósításunk a közgazdasági rovatban van.

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki uj. 400 mm. 81 kg. 24.10 korona, 100 mm. 81 kg. 24.— korona, 100 mm. 80.5 kg. 24.— korona, 100 mm. 80.5 kg. 24.— korona, 500 mm. 80 kg. 24.20 korona, 100 mm. 80 kg. 24.— korona, 100 mm. 80 kg. 24.— korona, 150 mm. 80 kg. 23.90 korona, 2000 mm. 80 kg. 23.80 korona, július-augusztusi szállításra, 300 mm. 80 kg. 23.80 korona, 150 mm. 79 kg. 24.— korona.

Pestvidéki. 400 mm. 81 kg. 24.10 korona, 200 mm. 79 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.70 korona, 100 mm. 77 kg. 23.40 korona, 200 mm. 76 kg. 23.— korona.

T.-Becsei. 500 mm. 79.5 kg. 23.80 korona, 4000 mm. 78 kg. 23.30 korona, aug. száll., 4000 mm. 78 kg. 23.30 korona.

Bánsági. 100 mm. 81 kg. 24.10 korona, 800 mm. 79.5 kg. 23.80 korona, 800 mm. 79 kg. 23.55 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.80 korona, 500 mm. 78 kg. 23.60 korona.

Becskereki. 3000 mm. 78 kg. 23.— korona, aug. berak., 11000 mm. 78 kg. 23.— korona, aug. száll.
Bácskai. 300 mm. 80 kg. 23.90 korona, 100 mm. 79 kg. 23.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.70 korona.

T.-Kanizsai. 4000 mm. 80.5 kg. 23.90 korona.
T.-Bácskai. 12000 mm. 78 kg. 23.30 korona, aug. berak.

Ó-buza. Tiszavidéki. 200 mm. 77.5 kg. 23.60 korona, felső, 130 mm. 77.5 kg. 23.70 korona, 150 mm. 77 kg. 24.40 korona, 500 mm. 76 kg. 23.70 korona, 100 mm. 75.5 kg. 23.— korona, felső, 100 mm. 75.5 kg. 23.80 korona.

Pestvidéki. 100 mm. 75.8 kg. 23.80 korona.
Rozs. 500 mm. 19.90 korona, kpi. par., 250 mm. 18.90 korona, kpi. par.

Zab. 150 mm. 16.80 korona, 100 mm. 17.— korona, 200 mm. 16.55 korona, kpi.
Árpa. 600 mm. 15.15 korona, kpi. par.

Tengeri. 200 mm. 15.70 korona, 100 mm. 15.50 korona, kpi., 250 mm. 15.50 korona, kpi.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	22.90—23.40	78	23.75—24.15
"	75	23.20—23.60	79	23.95—24.35
"	76	23.40—23.70	80	—
"	77	23.45—23.95	81	—
Tiszavidéki uj	75	—	79	23.30—23.70
"	76	—	80	23.70—23.90
"	78	23.10—23.80	81	—
Fejérmegyei	74	22.70—22.00	77	23.15—23.65
"	75	22.90—23.80	78	23.45—23.85
"	77	22.10—23.50	79	23.65—24.05
Fejérmegyei uj	75	—	79	—
"	76	—	80	—
"	77	—	81	—
"	78	—	82	—
Pestvidéki	74	22.70—23.10	78	23.55—23.95
"	75	24.00—23.40	79	23.75—24.15
"	76	23.20—23.70	80	—
"	77	23.25—23.85	81	—
Pestvidéki uj	74	—	78	23.80—23.40
"	75	—	79	23.10—23.50
"	76	—	80	23.30—23.70
"	77	—	81	—
Bánsági	74	22.80—23.30	78	—
"	75	23.10—23.50	79	—
"	76	23.30—23.60	80	—
"	77	23.35—23.85	81	—
Bánsági uj	74	—	78	23.00—23.40
"	75	—	79	23.20—23.50
"	76	—	80	23.30—23.80
"	77	—	81	—
Bácskai	74	23.20—23.40	—	—
"	75	24.10—23.60	—	—
"	76	23.40—23.70	—	—
"	77	23.45—23.95	—	—
Bácskai uj	74	—	78	23.10—23.40
"	75	—	79	23.20—23.60
"	76	—	80	23.40—23.80
"	77	—	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	19.10—19.50
" középminőségű uj	—	—	—	18.90—19.10
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.—15.30
" II.-rendű	—	—	—	14.60—15.—
Köles	—	—	—	11.—12.—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.90—17.—
" II.-rendű	—	—	—	16.40—16.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.30—15.50
Repce: Kaposztarepce	—	—	—	—

Budapesti gabonaforgalom.

A határidőpiaczon kötöttett:

Délelőtt:
 Előfordult kötése (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 11.02, 11.01, 11.20, 11.16.
 Rozs 1908. októberre 9.31, 9.41, 9.35, 9.39.
 Zab 1908. októberre 8.38, 8.40,
 Tengeri júliusra 7.60, 7.66.
 Tengeri 1909 májusra 7.24, 7.38, 7.33.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.18—11.19
októberi rozs	9.38—9.39
októberi zab	8.39—8.40
júliusi tengeri	7.60—7.61
1909 májusi tengeri	7.34—7.35

1908. július 16-tól július 17-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	7579	—
Rozs	1137	—
Árpa	—	—
Zab	825	7204
Tengeri	216	4410
Liszt	—	12469
Korona	—	2702

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde folytatólagosan a legteljesebb stagnáció állapotában leledzik és nincs is semmi kilátás arra nézve, hogy belátható időn belül e tekintetben változás álljon be. Újabb ügyletek kötése már egészen lekerült a napirendről, úgy hogy az a csekély forgalom, amely mégis létrejött, inkább csak a korábbi üzletek lebonyolításából áll. Mérsékelt forgalom mellett majdnem változatlan áron folyt le a mai tőzsde. Az árfolyamok némi visszaesést tüntetnek fel a Jelzálogbank-részvények kivételével. A visszaesés az egyes vezető értékeknél alig haladja meg az egy koronát. A helyi piac is teljesen üzletelen volt. Kötés csak a Városi vasuti részvényekben fordult elő. A járadékpiazz változatlan, a valutapiaczon ellenben az árfolyamok lassu visszaesése érezhető. A külföldi tőzsdéken sem kedvezőbbek a viszonyok; a ma reggelre onnan beérkezett tudósítások éppenséggel semmi ösztönzést sem nyújtottak, így tehát csendesesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg ma az előtőzsde. Az üzlet folyamán — rendszeres forgalomról beszélni sem lehet — nyugodt maradt a hangulat, az itt-ott, szórványosan előfordult kötések majdnem teljesen változatlan jegyzések mellett létesültek. A déli tőzsdén — mivel Berlinből gyengébb jegyzések érkeztek — a spekuláció tovább tartózkodó volt és az értékek árfolyamai kedvetlen hangulat mellett némileg lemorzsolódtak. A forgalom korlátolt maradt. Az Osztrák hitel 619.75-ről 618.50-re, az Államvasut 696.25-ről 694.50-re gyöngült, a Magyar hitel ellenben 737.50-ről 737.50-re javult. Kötöttett továbbá: Magyar koronajáradék 93 koronán és Városi villamos vasut 261 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde üzletelen.
 Kötöttett: Osztrák hitelrészvény 619.75. Osztrák-magyar államvasut 696.—696.25. Rímamurányi vasut 549.—. Jelzálogbank 430.—430.25. Magyar koronajáradék 93.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde kedvtelen.
 Kötöttett: Osztrák hitelrészvény 619.—618.75. Magyar hitelrészvény —.—.—. Osztrák-magyar államvasut 695.—694.50. Déli vasut 117.75. Rímamurányi vasut 549.50—549.—. Jelzálogbank 430.—. Városi villamos vasut 261.—. Magyar koronajáradék 93.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 7.—9.— K, 1908. július hó végére 14—16 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde teljesen üzletelen volt. Kötés nem fordult elő.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 17. (Saját tudósítónk jelentése.)
 A több napos hanyatlás után ma az irányzat szilárdra fordult. Különösen a magasabb amerikai árjegyzések voltak erre nézve irányadók, amelyeket azzal motiváltak, hogy Angliában és Franciaországban az aratási kilátások rosszabbodtak. Az itteni piacon a budapesti tőzsdével egyetértőleg

buza és rozs 5, tengeri 15 fillérrel drágult, zab árát csak öt fillérrel emelték. A konzum a drágítással szemben szigorúan tartózkodóan viselkedett...

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.80-13.10 korona, új 12.35-12.85 korona, bánáti 12.10-12.40 korona...

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.10-10.30 korona, csepeli 10.10-10.25 kor., pestmegyei 10.10-10.30 déli vasut 10.-10.20 korona...

Arpa: morvaországi 7.30-7.60 kor., marchfeldi kor., bécsvidéki kor., tótfelvidéki kor., csepeli kor., győri kor., déli vasuti kor., tiszavidéki korona.

Magyar tengeri: régi 8.10-8.30, új korona, cinquantin 8.50-8.80, új korona.

Magyar zab: selejtes kor., közepes 8.70-8.95 korona, elsőrendű 8.95-9.20 kor., válogatott 9.10-9.40 korona...

SECSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, július 17. A berlini piac lanyhasága befolyásolta a mai előtőzsdét és az általános kedvetlenség érezhetőbbé vált. Mindazonáltal az árfolyamok a tegnapi gyengülés után megtartották színvonalukat...

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 619.- Magyar hitel. 737.50, Länderbank -.-, Allamvasut 695.50 -.-, Elbavölgyi vasut 454.75, Déli vasut 117.75 -.-, Alpesi bányafársulat 667.75, Rimamurányi 549.-, Májusi járadék 96.70, Magyar koronajár. 93.-, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.55.

I órákor jegyezték:

Osztrák hitel 618.75, Magyar hitel 737.-, Länderbank 436.50, Unio-bank 540.-, Allamvasut 694.75, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 117.75, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 666.-, Májusi járadék 96.70, Magyar koronajár. 93.-, Török sorsjegy 186.75, Német márka 117.55, Elbavölgyi vasut 454.50, Rimamurányi 549.-, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, július 17. (Osztrák értékek zárulata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 474.-, Angol osztrák bankrészvény 294.25, Bécsi Bankverein 517.75, Osztrák-magyar bank 1743.-, Déli vasut 117.25, Dunagőzhajózási társ. 995.-, Dohány rész. 427.50 Cs. k. arany (vert) 11.33 Német bankv. 117.55 Osztr. Lloyd 403.-, 4-2 száz. ezüst. jár 96.70-91.-, Osztr. koronajár. 96.85, 1864-es sorsjegy 261.-, Osztrák hitelintézeti részvény 618.50, Union-Bank 540.-, Osztrák Länderbank 435.75, Osztrák-magyar államvasut 695.50, Elbavölgyi vasut 453.-, Alpesi részvény 665.-, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.62, Lipótkohó -.-, Töröksorsjegy 185.25. Tartott.

Bécs, július 17. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 111.10, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.-, Magyar hitelbank részvény 735.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 466.-, Rimamurányi 547.25, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 401.-, Magyar koronajár. 93.-, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.95, Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelz. zálogbank 430.- Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ERTEKTOZSDE

Berlin, július 17. (Tőzsdei jelentés.) A mai tőzsdén az üzleti tevékenység a legszűkebb határok közt mozgott, minthogy a spekuláció, úgy mint eddig, kedvezőtlen hírek hatása alatt áll. A new-yorki gyenge irányzatjelentések is kedvezőtlen hatást gyakoroltak az általános hangulatra. Megnyitáskor nagyszámu árjegyzés hiányzott. A későbbi órákban is majdnem teljesen szünetelt a forgalom. Hajózási részvények a gyengülés felé hajlottak. A zárlat majdnem teljesen változatlan árak és tartós fizleti pangás mellett nyugodt volt. A készpénzpiac ipari értékel különböző irányzatot követtek, azonban hasonlóképp teljesen nyugodtak voltak. Napipénz 2 1/2%, magánleszámítolási kamatláb 2 3/4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjádék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjádék -.-, osztrák hitelrészvény -.-, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.90, Disconto Commandit -.-, Dinamit-truszt 161.-, Harpeni 196.70, Unifikált török járadék 96.30, 4-2 százalékos ezüst-járadék -.-, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.30, Magyar koronajár. 92.90, Osztrák-magyar államvasut 148.70, Bécsi váltóár 85.-, Olasz járadék 104.50, Alt. villamosági Edison 212.-, Gelsenkircheni 218.80, Laurakohó 202.70. Üzletelen.

Frankfurt, (Zárlat.) július 17. 4-2 százalékos papírjádék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.75, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.45, Osztrák hitelintézeti részvény 194.10, Osztrák-magyar államvasut 149.-, Eszaknyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Villamos váltóár 203.75, Bécsi Bankverein 140.10, Villamos részvény 143.25, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4-2 százalékos ezüstjádék 99.-, Osztrák koronajár. 95.70, Magyar koronajár. 92.80, Osztrák-magyar bank 125.50, Déli vasut részvény 22.60, Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 850.25, Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény 136.-, Alpesi bányarészvény -.-, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) július 17. 4-2 százalékos ezüstjádék 98.90, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 22.50, 4 százalékos aranyjádék 98.40, Osztrák

Table with columns for Buza, Egyéb gabonanelemek, Burgonya, Faj, and various sub-categories with prices.

Table with columns for Allamadósság közkölcönsök, Záloglevek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, and various financial instruments.

Table with columns for Bankok részvényei, Különtételek vállalatok, and various bank and company shares.

Hitelrészvény 194.25, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.50. Nyugodt.

London, július 17. Angol consol 87 1/4. Páris, július 17. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.92, Osztr. aranyjádék 99.90, Magyar aranyjádék 93.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járadék 508.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.57, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 511.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.30, 4 százalékos unifikált török jár. 96.40, Török sorsjegy 177.—, Török dohányrészvénye 450.—, Osztrák földhitelezet 1117, Osztr. Länderbank —, Magyar Jelzálogbank 455.—, Banque de Paris 1457, Banque Ottomane 703.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 654, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 536.—, Rio Tinto 16.25, Sucrerie d'Egypte 27.—, Tula 234.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered 20.50, De Beers 20.66, East Rand 102.50, Jagersfontein 88.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 50.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.15, Macánkamafiób 1/16, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 17-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 129—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Sertélszárm 1908. évi július 15. napján volt készlet 37812 drb., 1908. július hó 16-án felhajtott 279 darab, 1908. július 16-én elszállított 312 darab, 1908 július 17. napjára maradt készletben 37779 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, július 17. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 142 darab sertés, 23 darab süldő, 3 darab malacz. Pótfelhajtás 21 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1516 darab sertés, 10 darab süldő, — darab malacz, összesen 1679 darab sertés, 33 darab süldő, 3 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 405 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés Öreg elsőrendű 350 kg-on felül életsulyban 102—106 fillér, életsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 90—102 fillér, életsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsulylevonással 130—136 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 129—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 127—136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, életsulylevonással —136 fillérig. Belföldi süldő —110 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz 110 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 17. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fölsinger Gyula végzett joghallgatót a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába, az 1904. évi I. t.-cz. értelmében megillető személyi pótlékkal, kir. tanfelügyelői tölnekki nevezte ki és a vezetése alatt álló minisztériumba szolgálattételre rendelte; Bálint János és Gyenge Bíró István okleveles tanítókat a nyáradtói új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Vadász Géza okleveles tanítót a komlóbánya-telepi állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Berkó Aladár löcsei díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség nagyszőlősi ki-rendeltségéhez; a szegedi ítélőtábla elnöke Papp Béla szegedi törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká és a marosvásárhelyi főügyész Nagy József póttartalékos hánvéd, marosvásárhelyi lakost a kézdivásárhelyi törvényszéki fogházhoz fogházórré nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Urhegyi Alajos aradi állami tanítóképzőintézet gyakorlati-iskolai tanítót eddigi minőségében a budapesti VI. ker. állami tanítóképző-intézetbe, Gyarmathy József iglói állami elemi iskolai tanítóképző-intézet gyakorlati-iskolai tanítót eddigi minőségében az aradi állami tanítóképző-intézetbe, Biharyné

Szabó Paula ungdaróczi és Sinkovichné Baulovics Margit perceseni állami elemi iskolai tanítóknak pedig kölcsönösen áthelyezte.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: AJOR MÁTYÁS

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. július hó 19-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között

Table with departure and arrival times for Budapest-Vác-Nagymaros routes. Includes columns for departure times, arrival times, and return times.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről—Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér

Vácról Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítijegy adatnak ki és pedig Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.

Vácról Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árrakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, ugy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni. Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Advertisement for Polgár Sándor, a doctor in Budapest. Includes an illustration of a person and text describing his medical services and location at VII. Erzsébet-körút 50.

Advertisement for Weider tejszin és Zsolna csokoládé. Features the text 'Mindenütt kapható a legfinomabb Weider tejszin és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.'

Advertisement for Gamsbua, a shop in Bécs. Text: 'Ujdonság! Gamsbua Ujdonság! K. 3 80-tól felfelé. A. Sachsél Bécs kalapkészítő XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34., II., Taborstrasse Nr. 39., XVI., Neulerfelderstr. Nr. 2. képes árjegyzék ingyen és bérmentve.'

Advertisement for optical equipment. Text: 'Fényképező-gépek és Látcsövek részletfizetésre kaphatók Aufrecht és Goldschmied optikai áruházában Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám. Árjegyzék ingyen!'

Advertisement for Standard life insurance company. Text: 'STANDARD életbiztosító társaság Edingburghban, Angolhon Alapított 1825. Magyarországi fiók: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota) Évi bevétel 36,638,000 korona Klutalt nyereségrészek 170,000,000 Vagyon 290,900,000 Halálesetek folytán kifizetve 628,474,000 A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság, Alacsony díjak, Szabad világkötvények, Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál, Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték, Megtámadhatatlanság, Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után, Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.'

Vertical list of numbers on the left margin, likely a price index or table of contents.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy óra csak.

Amíg a nap süt, énnekem sötét van,
De földerül, amint lealkonyúl,
És itt az óra, amikor poétád,
Szerelmesen szived elé borúl.

A nappól huszonhárom óra másé,
A nappól ennyi óra mind sötét.
Jövök-megyek, beszélék emberekkel,
A dolgom teljesítem, mint a gép.

Akarmi zajjal zúg körül az élet,
A tettem tudója nem vagyok,
Csak várom, hogy a többi óra múljon,
Amíg az egy, a legszebb, fölragyog.

Egy óra csak; és nincs is benn' elég perc.
Egy óra csak. És ez is, hogy' siet.
Egy óra csak, de minden pillanatja
Kárpótól érte eltűnt éveket.

Pataj Sándor.

(Az egyiptomi hét szűk esztendő.) Brugschi nár, mint Alexandriából írják, nagyjelentőségű felfedezésre jutott. Sikertült ugyanis kibetűznie, illetve megfejteni azt az egyiptomi hieroglifát, amely arról a hét szűk esztendőről szól, amelyet a bibliai József a Pharao álma után megjósolt. Ezideig a bibliai József egyéb szavahihető adat nem támogatta ezt a történelmi egyiptomi drágaságot. Az egyetlen támpont néhány szokatlal hatalmas magtár nyoma volt, amelyeknek keletkezési idejét azonban lehetetlen volt meghatározni. Azokból a hieroglifákból, amelyeket most Brugsch tanár kibetűzött, kiténik, hogy a bibliai hét szűk esztendőre vonatkozó tudósítása mindenben megfelel a való tényeknek. A hieroglifák elmondják, hogy a Nilus tényleg hét éven keresztül kilépett medréből és annyira elárasztotta Egyiptomot, hogy a vetések a víz alá kerültek s hét évig nem volt aratás. Az éhínség és a dögvész borzalmas mérveket öltöttek. Még a biblia által megadott időpontok is egyeznek. Eddig önkényesnek tartották azt a meg-

állapítást, hogy a hét szűk esztendő Kr. e. 1700-ban ért véget, de a hieroglifák adatai most azt kétségen kívül megerősítik. Pharao tényleg 1715-ben. Kr. e. magyaráztatta meg álmát Józseffel, akinek aztán feleségül adta a helipolisi egyetem viczekancellárjának leányát ugyanezen esztendőben látták hozzá az óriási magtárak építéséhez, ahol a hét bő termésű esztendő gabonafőlöslégét elraktározták.

(Nőnek a japánok.) Dr. Munro Yokohamában időző skót orvos az amerikai orvosszövetség közleményében arról a sajátos megfigyelésről értesít, hogy az új japán mindkét nemben nemzedék testi magassága állandóan növekszik. Ahogy a felkelő nap országának népe idomult a nyugati művelődéshez, úgy szinte meg van bennük az a szándék, hogy külsőjük nagyságának tekintetében se maradjanak vissza az európaiaktól. Dr. Munro a különbség okát abban látja, hogy a fiatalabb japánok, már nem kaporodnak a földre, mint azelőtt, hanem európai alakú padokon és székeken ülnek, amelyek nem nyomorítják el többé a testi fejlődésüket. Nincsen ebben a nézetben semmi lehetetlenség s a lakosság is közel jutott ennek a felismeréséhez, mert tudja és értékeli a vele járó hasznot. Mindig meg volt bennük az a szilárd erejű hajlandóság, hogy az ősi szokásokat megváltoztassák, célszerűbbekkel, és haladottabbakkal cseréljék fel. Megtörténhet, hogy általánosítani törekcsenek a fizikai gyarapodást előmozdító életmódot, hogy a faji tulajdonságokon, a gazdasági viszonyokon és a földrajzi helyzeten kívül más, tőle függő eszközök is emelkedőre módosíthatók testi magasságukat. A japánok eléggé híresek már ahhoz, hogy a nagyranövésükben senki se kételkedjék.

(Amerikaiak mint újságolvasók.) Amerika a szenvedélyes újságolvasók hazája. Az amerikai család háztartásában jelentékeny összeg szerepel hírlapok és folyóiratok vételére. Ha az amerikai elme gyazulról, utközben megveszi az „American” és a „Sun” című lapokat; étkezés közben a „World” hasábjait futja át a „Times”-szal és a „Herald”-dal együtt; délután négy órakor következik a „Tribune” és este, amikor hazamegy, nem mulaszthatja el még az „Evening Telegrams” és a „Journal” című lajok esti kiadásait gondosan bevasárolni. Utközben persze az elolvasott lapokat elhajtja. A vendéglőben, az omnibuszon vagy az utcán. Forgalmas helyen valóságos újság-garmadák keletkeznek az ekként elhajtott példányokból; de Amerikában semmi sem vész kárba;

mert nemsokára seregestől futnak elő fiatal suhancok, akik zsákokba gyűjtik az újságpajrost, — melyet azon menten eladnak a rongy-gyáraknak. — Ilyen a legtöbb újságpéldány sorsa, melyet csak a vasárnapi kiadások, ezek a gyakran több száz oldalas hírlaszörnyetegek kerültek el. Ezekben a vasárnapi kiadásokban tulnyomó az olvasmány, Regények, elbeszélések, versek vannak hasábjaiakon és pedig külön a kereskedők, külön a tisztviselők, a munkások, az asszonyok, a leányok, külön a gyermekek részére. Van ottan divat-rovat, automobil-rovat és mindenféle, sőt a zene-mellékleten a kották sem hiányoznak. Amellett számos színes és színtelen, képes és képtelen kép gazdagítja a vasárnapi számokat.

(Ér-e valamit a viharágyu?) Franciaországban akadt több tudós, aki a viharfelhők elűzésére szánt ágyuzást teljesen hatástalannak tartja. Ezzel szemben a gyakorlat emberei szerint bálmatlos eredményeket sikerült már eddig is elérni a viharágyukkal, ha a kellő időpontban és megfelelő rendszerességgel hozták működésbe. Így például Loire département meteorológiai bizottsága legutóbb egész könyvet adott ki ama megfigyelésekről és viharágyukkal tett tapasztalatokról, amelyeket a bizottság kerületéhez tartozó, vagy azzal határos vidéken lakó gazdák, valamint a bizottság kiküldöttjei személyesen szereztek. Ez adatokat az időjárás alakulására vonatkozó pontos statisztikai feljegyzésekkel egészítette ki a bizottság, amely az összegyűjtött adathalmazból két következtetést von le. Az első az, hogy a viharágyuknak elszigetelt, egyéni alkalmazása egyre csökken, ellenben az egész határckra kiterjedő közös védekezés terjed, ami annak a belátásból ered, hogy közeli viharfelhők elosztására csakis nagyobb területen egyenletesen elosztó védekezés lehet képes, míg egyes elszigetelt viharágyuk működése teljesen hatástalan. A bizottság második következtetése az, hogy noha feltétlen bizottságot a viharágyuk alkalmazása még nem nyújt jégverés és pusztító zivatarok ellen, mindamellett kétségtelenül kiténik az összegyűjtött adatokból, hogy a kellő időpontban működésbe hozott nagyobb kaliberű viharágyuk az esetek tulnyomó részében hatékonyaknak bizonyultak, kivált a jégfelhőkkel szemben. Svájcban a zürichi kantonban, Küssnacht vidékén folytatnak viharágyukkal 1903. óta kísérleteket, még pedig igen kedvező eredményekkel.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

23

— Benjámín ur! — szólt hozzá. — Ha holnap reggelre együtt lesz az öt érteke, küldje el kilencz óráig a podgyászával együtt a Loreiszállodába, ahol megszálltam. Jó éjszakát Valéria. Egyéb mondanivalóm nincsen.

Benjámín nagyon komoly arccal tért vissza.

— Nem kívántam öntől, Valéria, hogy tanácsomat okvetlenül elfogadjá — kezdte az öreg, de nagybátyjának véleménye erre a dologra mindenesetre megdölgendő.

Nem feleltem semmit, teljesen hiábavaló lett volna még valamit mondani.

— Jó éjszakát, kedves, öreg barátom! — ez volt a válaszon.

Azután könyes szemekkel hálósobámba tértem.

A redőnyök fel voltak huzva és az őszi holdsugár derűlten, világosan sütött be kicsiny szobámba.

Néhány pillanatig kinéztem a holdsugár által bevilágított tájakra. Azután leeresztettem a redőnyöket, meggyújtottam a lámpát és elmerültem férjem mérgezési bűnpörének aktáiba.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Az aktákban Macallan Ernót vádolják, hogy feleségét, Emiliát arsenik-méreg által elpusztította.

Az orvosok által megvizsgált halottnak belsőjében arsenikumot találtak, mely halálát okozta, a vádlott pedig azzal lesz vádolva, hogy a mérget egy csésze teában, valamint az orvosságában — mivel akkor éppen beteg volt — adta az elhunytaknak.

Két gyógyszerész Edinburghból eskü alatt

vallotta, hogy Macallan Ernó náluk vásárolt arsenikumot: egyszer, hogy patkányt pusztítson el vele, más alkalommal pedig melegháza részére. A kertész, a szakács és a többi cseléd kihallgatása alkalmával kiderült, hogy sem az egyik, sem a másik nem kapta kézhez a megjelölt célra az arsenikumot. A vádlott kijelentette, hogy a mérget feleségének kifejezett kívánságára vásárolta és azonnal átadta neki.

A védő azon kérdésre, vajon az elhunyt, kinek csunya arcbőre volt, arsenikumot használt, a cselédség azonban mitsem tudott róla.

A vádlott anyja konstatálja, hogy ez a szépséghiba sok fájdalmat okozott az elhunytak, sőt kijelentette, hogy semmiféle módszertől nem riadna vissza, csak arcbőrért megfávitassa. Az elhalt urnó egy iskolatársnője jegyzőkönyvbe mondta, hogy Macallanné asszonynak egyszer ajánlotta, sőt egy könyvet is küldött neki, melyben az van írva, az alpesi nép mind arsenikumot használ, melylyel viruló, egészséges külsőt tudnak felmutatni.

Macallanné asszony halála után a házkutatás következő eredményvel járt:

Az elhunyt hálósobájának egyik szekrényfiókjában egy csomó verset találtak, melyet az elhalt asszony költött, néhány levelet és egyik sarokban egy összegombolyított papíros, melyen egy gyógyszerész címe volt olvasható. Ez volt az indító ok a gyógyszerész kihallgatására. Macallan Ernó akkor ágyban fekvő beteg volt; betegsége ideges izgatottság volt, melyet feleségének halála és az azzal kapcsolatos körülmények idéztek elő.

Mivel a rendörkömisszárus vallomása a rejtély megoldására némi támpontot nyújthatott, leírom a jegyzőkönyvbe foglalt fontosabb részleteket:

„Midőn Macallan urat megkérdeztük, vajon felesége háló-, illetve halottas szobájából nem hozott el valamit az ő szobájába, — nem adott rá választ. Csukott szemekkel feküdt és nem is látszott bennünket észrevenni. Továbbra nem is akartuk őt zaklatni, elkezdtük tehát a szoba á

kutatását. Ezalatt a kutatás alatt egy nyomorék ur robotgott be egy gördülő széken, melyet önmaga görgetett és reánk ügyet sem vetve, a beteg mellett levő asztalkához gördült és annak sugott valamit. Macallan ur kinyitotta a szemét és válaszul gyorsan intett valamit. Tiltakozásunkra kijelentette, hogy Macallan urnak régi jó barátja és Dexternek hívják. Mivel az asztalkához elzárta előlünk az utat, kigördítettem a szobából. Erre iszonyatos, szinte tomboló dühös lett.

— A székem én vagyok, — ordította, — hogyan merészt engem megfogni?

Miután az ajtót bezártuk és további beavatkozást ezel elhárítottunk, az asztalt akartuk megvizsgálni. Egy fiókja volt az asztalkának és az be volt zárva.

A vádlottól kértük a kulcsot. Ő azonban vonakodott ideadni és azt felelte, hogy nincs jogunk a fiókjait felzárni. Annyira indulatos volt, hogy azt mondta nekünk, örülhetünk, miszerint ő ágyban fekvő beteg és nem tud felkelni. Mi azt feleltük, hogy kötelességünk a fiókot megvizsgálni és ha továbbra is vonakodik a kulcsot ideadni, kénytelenek leszünk az egész asztalkát magunkkal vinni és a lakatos által feltörteni.

Még folytonos szóvitában voltunk, mikor az ajtón kopogtattak.

Egy másik idegen állt az ajtóban. Macallan, mint barátját és szomszédját szólította meg és behatóan kérte, vegye őt ellenünk pártfogásába. A másik ur kijelentette, hogy Dexter ur küldött utána és ő jogászember; Plaimore ügyvéd. Ezen minőségében kérte tőlünk az írott parancsot. Miután egy futó pillantást vetett reá, a foglynak legnagyobb csodálkozására kijelentette, hogy a fiók megvizsgálásába bele kell egyeznie, de tiltakozhat ellene.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK
Szombaton, 1908. július 18-án.

Városligeti Nyári Színház
Beria panamája.
Énekes bohózat 8 felvonásban, írta Feld Mátyas, zenéjét szerzte Barna L.
Kezdeté fél 8 órakor

Fővárosi nyári színház
Csók király
Regényes daljáték 3 felv.
Kezdeté fél 8 órakor
Műsor.
Vasárnap: d. u. Voreshaju
Este: Csók király

AMERIKAI-PARK
TELEFON 4-49 **UJ OS-BUDAVÁRA** Igazgató: Friedmann A.

Nyitva este 6 órától reggeli 4 óráig.
Minden este a honvédszínházak monstre vonós hangversenye BACHÓ karmester személyes vezetésével

Órálási műsor a varietében és a Moulin-Rougeban
Havemann Rikárd
az Állatszoldátók királya 18 vadállattal.

4 FARABONIS 4
a táncos esodál.

Johnson et Dean, Ochora „A napernyő és a sálakötő” dalával, Edler Gusztó és Gyuri, Keres József, 12 Godlefszki orosz- és 10 Bonowzke longfol táncosok, 14 Ploanninies, Jester-Joker amerikai bohóczok, 3 Fred Nad hasbeszélők stb. stb.

Az előadások kedvezőellen időben is megtartatnak.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A szalmaösvények legkedveltebb étterme.
Méréselt árak! * Kifünő kiszolgálás

JARDIN de PARIS
Telefon 15-10. (Párisi kert.) Telefon 15-10.
Erzsébet királyné-ut és Hermina-ut sarkán.)

A berlini «Chat Noir»
művészszenélyzetének csak még pár napig tartó vendéglátója.

Teljesen új műsorral **Ferenczy Károly** Teljesen új műsorral

Uj magánszámok: duettek, daljátékok stb.
Conferencziar: GRÜNBAUM FRIGYES.

Jegyek előreválthatók Zipsar és Köznél Andrássy-ut 4. szám.

Cabarét előadás 9-12-ig 12-2 óráig táncszerepek.
Reggelig zene.

Magyar királyi államvasutak
üzletvezetőség Arad,
20391/1906. sz.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenytárgyalást hirdet.

1. A piskii rendező állomáson és a Delta vágánynál létesítendő 1 drb földsz. altszti lakóház (4 lakással) 2 drb földsz. szolgálólakóház (4-4 lakással) és 1 drb földsz. kettős altszti lakóház (irodával) és a hozzájuk tartozó melléképületek.

2. A Váralja-Hátság állomás mellett létesítendő 2 drb földsz. altszti lakóház (4-4 lakással) és 2 drb földsz. szolgálólakóház (4-4 lakással) és melléképületeik előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagok közül a szén-salakt, az oltott meszet, cementet, tetőfedő cserépet (vagy eternitet) és az alapfalakhoz szükséges terméskövet a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben vállalkozó tartozik adni. A falazó téglára és a nyers falazathoz szükséges válogatott téglára vonatkozólag azonban megjegyzetetik, hogy azokat Váralja-Hátság közelében a vállalkozó maga is készítheti és égetheti, mert nevezett állomás közelében több helyen van téglavetésre alkalmas anyag. A téglavetéshez szükséges és alkalmas területet vállalkozó tartozik beszerezni. És hogy melyek volna azok, ahol téglát lehet előállítani, arra nézve a m. kir. Államvasutak petrozsényi osztálymérnöksége szolgálhat felvilágosítással.

A felsorolt magas építményekre együttes ajánlat nem tehető. Az ajánlatok külön-külön teendők és pedig külön a piskii rendező állomáson és külön a Váralja-Hátság állomáson létesítendő magas építményekre.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-64

Ma szombaton, július 18-án este 7/8 órakor
XII-dik High Liefe Estély.

Az intelligencia találkozója.
Les 3 Sellous Gladiátorok, Tom Jack a lánchilincs kitérő, az aranylovas Court Just és az egész nagy műsor

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korszón, Wurm-u. sarkán

Ma és mindennap délután 1/2-1/2-ig és este 1/2-1/2-ig kezdő európai hírl

CISKOVSKY
quartette hangversenye, fényes változatos műsor.
Hűdég és meleg ételek. Rendes polgári árak.

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként **HANDA MARCOZI és FIAI** zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Elisrendű konyha, kifünő ménes-györöki és külföldes borok. — Számos látogatást kér tisztelettel

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem volt bérője.

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a **GUMMI KIRÁLY-nál**
HATSCHEK N.
Csakis: Budapest, Károly-körut 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTÁSSAL INGYEN.

TENNIS-RAKET JAVITÓ
Tennis-pálya-készítő és fel-szoroló. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. — **MACHER REZSŐ** sportújszlete Budapest, IV., Koronaheroz utoza 3. szám. (Az udvarban)

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan kész rakáron a leggyorsabb kivitelű a legfinomabb. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utoza sarok.)

A legrégibb és legmegbízhatóbb kartellen kívül új és egyszer használt
ponyva-zsák
és kővektől gyár és köcsömintzet
NAGEL ADOLF, Budapest,
V., Arany János-utoza 10.
Vidéki telefon 35-92. Távirat: Nagela Budapest.

BUTOR
DUS VÁLASZTÉKBAN VAGY KÉSZPÉNZRE MINT RÉSZLETFIZETÉSRE RENDHIVÜLI ÖLCSŐÁRON HÁRHATÓ
ÉHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SAROK)
KÉPEL ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 6227

2116-1908. sz.
Faarverési hirdetmény.

Holczmány község (Szeben vármegye) 1908. évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor a községi irodában tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja a «Knechtenwald» nevü erdejének az 1906. évi 93504/I./A-2. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 303.1 kat. holdnyi rendkívüli vágásterületen tövön álló mintegy 40495 darab tölgyfának 32104.0 m³ haszon és 28745.0 m³ tűzfára becsült fatömegét.

Kikiáltási ár 884300 korona, azaz nyolczszáznolczvannégyezerháromszáz korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

Az árverési feltételek alóirt hivatalában, valamint a nagyszebeni magyar királyi állami erdőhivatalnál és az egyházi magyar királyi járási erdőgondnokságánál megtekinthetők.

Ujegyház, 1908. évi július hó 11.

Olvashatlan aláírás
járási főszolgabíró.
Utányomat nem díjaztatik.

Amma az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi július hó 30-án, déli 12 óráig a pályázóknak ugy a piskii rendező állomáson, mint a Váralja-Hátság állomás mellett létesítendő magas építményekre külön-külön 4000, azaz négyezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is bekiudthet.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár chequeforgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik.

Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlített ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzü el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecsétel le nem zárt, sértett borítékba elhelyezett, a kitért határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tététt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. július hó.
Üzletvezetőség

A hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Báivány-utca 6/C. 288

Csacsim!

Értesültem, de már irtam előzőleg. Napjaim keservesen mulnak. Semmi nem tud tölvédíteni. Kis fiadat gyakran látom és csókolgatom helyetted. Drágám! Milliósor csókol: Boszorkányod.

Kajszinbaraczk

postakosár 2 kor. 50 fillér bérmentve. Szállítja: Weisz Sándor Kápolnásnyék, Fejérmegye. 28812

Vegyeskereskedés.

50-év óta áll fenn, modern berendezéssel, más vállalat miatt azonnal átadó. Átvételhez 4000 korona szükséges. Weisz Sándor Kápolnásnyék, Fejérmegye. 28812

Ananász kajszin

baraczkot befőzésre és lekvárnak postakosaranként 1.000 forintig, csemegealma, szegülkörté postakosaranként 1.000 forintig, Métemmazsánként zöldinglót, csemegealmát 12 fillér, fakörte 14 fillér, verbena görögnyé 6 fillér, turkesztán és cantalop 10 fillér, paradicsom 12 fillér, káposzta 100 tejenként 8 fillér, kovászos uborkának, töltött zöldségeknek szava 1.50 fillér. Paradicsom, lecsó, paprika, töltött paprika, tovaszó ugorka, vajbaj, tejes kucorica, nemes fajdinnék vegyesen vagy postakosaranként 2.000. Vasuti rendelésnél az előleg beküldésével szállít. Gyümölcskivétel: Csongrád.

Kajszinbaraczkot

nemes példányokat befőzésre vagy lekvárnak, zöldinglót, befőzésre postakosaranként 240 csemege alma, táblakörte 240 paradicsom, káposzta, töltött zöldségek, vajbaj, kovászos ugorka, tejes kucorica, turkesztán és görög dinnét vegyesen vagy egyenként 240 ismét-eladónak külön árajánlatot küld Szabó Csongrád.

Gépészeket

cseplés időnyre ugyszintén gazdatisztákat és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és józanúsággal teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Erakauer Armin Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Kastély

(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtehető. Mosse Budolnál Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Parketagyár

Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

Őszi baraczkot

nagy duráncit, 5 kiló 4 koronáért kajszinbaraczkot válogatott legszebbeket 3 koronáért, apró ananászbaraczkot, ringlót, aranyalmát, szilvát körtét, 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivétel Kiskunhalas.

Szabók részére

mindennemű zsinór, gömb és szabókelek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsá-utca 44.)

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750.

Zalogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kolozsvári

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen kedvező díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki meritően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá ural szoba, iroda berendezéséhez és mahagont butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268

Kazinczy-utca sarok.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt

késpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel

úján kizárólag csak Reményi nagy magyar bankjében. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélkül megfigyelését s elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 15. Telefon 108-52. 28587

Kitűnő likőrök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegcsé ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Pótvizsgákra

Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgákra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegre kérek. 27808

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán

„Stenográfia“

Ingyenes gyorsírás tanítás, teljesen díjtalan géográfia oktatás. A Stenográfia országos gabelsberger gyors- és géográfia iskola az előző évek mintájára július elején teljesen újjáalakított magyar, német gyorsírás és géográfia tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást a közönség minél nagyobb körében terjessze és ismeresse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetése alatt állanak. Díjtalan és biztos állásbiztonság. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körút 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépipiskolákkal.

ELEKTRO-

MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

30 forint.

Varrógépek
egy új valódi osztrák Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi kölcsönös garancia csak!
SINGER A.
műgépezésnél Budapest, főútel Akadémia-utca 56. Mindonam új varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

HASZNALTI

becserélt pénzszekrények kárba hozva kaphatók „Meteor“ pénzszekrény és tresszorgyárban VI., Gomb utca 59. a Lehel-utca B. U. R. villamos vasút megállója. 28737

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóval, gomba- és húskenyereket, pástélmokat stánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzékét.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák szalon börfotellek, gyönyörű tükrök, diván, borszek, íróasztal, porzasszonyok és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

15 forintért

Lisztia gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kiváló öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa. uti szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékével utasításai bérmentve. Helyben szabásukat mintákkal házhoz küldjük.

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is poton aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücskefűlente 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélesüvegekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Branning Welodoghhammerles, ugyanitt Götz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy porzasszonygép és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 29082

Villamos világítás

sajtó dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Árajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Modern

urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban. GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Kajszinbaraczkot

valogatott legszebb példányokban, hegyi termést 5 kilógramonként 3 koronáért zöld ringlót 250 fillérért szállít Lówy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön. 5584

Egy distingvált

és előkelő urino ismeretiséget óhajtana kölni csak is intelligens és művelt urral. Leveleket „C. S.“ alatt postrest. főposta.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Pótvilágosítással szolgál

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kisgyő-tér sarkán) butorraktárban. Több mint 500 köppel állított árjegyzékot barkínok 60 fillér ellen franko elküldünk

Unnek övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levelbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 60

Benzinmotorok

1-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező árral feltelek mellett kaphatók

KALLAI motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gécsapóalkotékok és órálművek is kaphatók

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorbeteg legjobb gyógyszer a BARTA-féle FEKETE-APONYA GYÖGYÖR. gyógyszerész és fúszerezésnél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

INGYEN

bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrák

GUMMI-

halhólyag stb. ról szóló árjegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozija NAKIRA valódi indiai ferri-utóliogosság tuozatja 13 korona.

Uterus - Spray

legjobb női különlegesség 11 kor. PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor.

MINTA-GYŰJTEMÉNY

12 db legújabb övszer 4 k. Strigl és Gärtner, 3 koronától IRRIGATOR 10 koronáig

INGYEN

küldjük műlábak műkezek támgépek sérvkötők

universális sérvkötők

stbről szóló legújabb nagy köpes árjegyzékünket

HASKÓTÓK,

Gummihasnyak stb. mérték szerint készítetnek. MAGYAR ORVOSI TÁRS- Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a város keresztre utalvánk.

A Falkogen

időbajit gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27706

TÁTRAKALAUZ

1908.

Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fürdőkhbe. A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette: Dr. Szontag Miklós- kir. tanácsos.

— Átnézte —

Dr. Jármy László.

Térképpel. 4 új kiadás. Ara 2 kor. 40 fill.

SINGER és WOLFNER

kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10.

A című tessék gyóni.

VALÓ.

di francia külke gosszgek (övszer) csakis

F. BERGUERANPUS

legfrissebb párisi gyarostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VI. ker. Erzsébet-kört 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ujdonság!!

NAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK

ÉRDEKLŐDÉSÉNEK

LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL R.

könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN

DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYTASOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 cm. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES

OLAJKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENÜTT FELVÉTBENK.

SZAVATOSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL FÉNYKÉPVITŐ ÉS BUDAPEST, VI. RÖTTENKÖLÉR-D-60. MŰTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI MŰZEMTŐZSI KIÁLLITÁSON DISZKOLEVÉL-KRESZTI TEL. ÉS ARANY-ÉREMMEL.